

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 136

פרשת ויקרא

שנת תשפ"ב לפ"ק

לזכרון עולם

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מזהר"ר

אהרון גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּיָּדָא
לְאַתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבֹא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פַּרְשַׁת וַיִּרְא

וְעַל־כֵּן "שְׂכִינָה לְמַעַל מְרָאשׁוֹתָיו שֶׁל חוֹלָה" (שַׁבַּת יב), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מא, ד): "ה' יִסְעֲדֵנוּ עַל עַרְשׁ דָּוִי, כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפִּכָּת" וכו'.

שְׂדֵיקָא מַחֲמַת שֶׁהוּא חוֹלָה, עַל־כֵּן נִמְשָׁךְ עָלָיו 'אֹרֶה־הַשְּׂכִינָה', שֶׁהוּא בַחֲנִינַת 'אֹרֶה הַצְּדִיק־הָאֵמֶת' שֶׁמְשַׁנֵּה עַל כָּל הַחוֹלִים, וּבִפְרָט עַל הַחוֹלִים בְּיוֹתֵר, שֶׁעֲלֵיהֶם מְפַקֵּחַ בְּיוֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ לָהֶם 'רְפוּאוֹת' - לְהַחְיֹתָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, בְּאִפְךָ שֶׁיִּוָּכַל לְהַאִיר בָּהֶם 'הַשְּׂגוֹת־אֱלֻכוֹת' בְּנ"ל.

כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת הַצְּדִיק וּמַעֲלָתוֹ - שֶׁמְשַׁתְּדֵל לְרַפְּאוֹת הַחוֹלִים בְּיוֹתֵר.

וְזֶהוּ בַחֲנִינַת (בְּרֵאשִׁית יח, א): "וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'", "לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה" (רש"י שם;

סוּטָה יד. בְּבֹא־מְצִיעָא פּוּ: בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ח, יג; מְדַרְשׁ תְּהִלִּים כח) - כִּי דִיקָא מַחֲמַת שֶׁהוּא חוֹלָה וְצָרִיכִים לְבַקְרוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה דִיקָא: "וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'" - בַּחֲנִינַת 'הַשְּׂגוֹת־אֱלֻכוֹת' שֶׁזוֹכֵן הַחוֹלִים עַל־יְדֵי 'אֹרֶה־הַצְּדִיק' שֶׁהוּא ה'שְׂכִינָה', וְכנ"ל.

ג.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, אֲשׁוּת ד, יט)

"וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה' בְּאֱלֹנֵי מְמֵרָא" (בְּרֵאשִׁית יח, א). "וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'" - זֶה בַּחֲנִינַת 'הַתְּנַלּוֹת־אֱלֻכוֹת' וְכוּ, וְזֶה אִי־אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי־אֵם עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְנָסִין בְּהִיבְלִי־הַתְּמוּרוֹת, וּמְבַרְרִין הַקֹּדֶשׁ מִשֵּׁם.

"וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה' בְּאֱלֹנֵי מְמֵרָא" (בְּרֵאשִׁית יח, א) - מְצוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים' -

"לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה" (רש"י; בְּבֹא־מְצִיעָא פּוּ:)

א.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, מְצוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים')

[א] בְּזִכּוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים', אֵין מַת מוֹתוֹךְ יְסוּרִין (הַמְּפַקֵּחַ־דִּין קח).

[ב] עַל־יְדֵי 'בְּקוּר־חוֹלִים', נִצּוּל מ'צָר־הָרַע' (הַרְהוּרִים מא).

[ג] עַל־יְדֵי 'בְּקוּר־חוֹלִים', הַכֹּל מִתְּכַפְּדִין בּוּ (כְּבוֹד כח).

[ד] מִי שֶׁמְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ מוֹסֵר אוֹתוֹ בְּיַד שׁוֹנְאָיו (מְרִיבָה ח"א לח).

ב.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, הַשְּׂכִינָת־הַבְּקוּר ד, יד)

וְזֶה בַּחֲנִינַת מְצוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים'. כִּי צָרִיכִין לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה וְלְהַסְבִּיר לוֹ פָּנִים. דְּהֵינּוּ: מַה שֶׁבְּנִי־אָדָם נִכְנָסִין אֶצְלוֹ, וּמְפַקֵּחִין עַל עֶסְקִיו, וְעוֹשִׂין לוֹ כָּל צָרָכָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁלְחַן־עֲרוּךְ (יִזְרְה־דְעָה שְׁלֵחַ, ח). שִׁזְהוּ בַּחֲנִינַת 'הָאֲרַת־פָּנִים' וְכוּ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה מְמַשִּׁיכִין עָלָיו 'חַיּוֹת', מְבַחֲנִינַת 'הָאֲרַת־פָּנִים' שֶׁלְמַעַלָּה, שֶׁמְשֵׁם עֵקֶר ה'חַיּוֹת' לְהַחְיֹת אֶת הַחוֹלָה, בְּבַחֲנִינַת (מְשַׁלֵּי טז, טז): "בְּאֹר פְּנֵי מְלֹךְ חַיִּים".

עָלִיו כָּל־כֶּךָ - עַל־יַד־יְהוָה דִּיקָא נְתִיעֵץ לְמוֹל
אֶת לְבָבוֹ, בְּבַחֲיַנְתָּ: "וּפְרַעַה הַקְּרִיב", וְכַנֵּ"ל.

"בְּאֵלֵי מִמְרָא" - "מִמְרָא" לְשׁוֹן
'תְּמוּרָה', לְשׁוֹן "וְאִם
הָמֹר יִמְרָנוּ" (וַיִּקְרָא כַז, ל'ג).

"וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא, וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים
עָלָיו, וַיִּרְא וַיִּרְץ לְקִרְאתָם" (בְּרֵאשִׁית יח, ב)
- מִצּוֹת 'הַכְּנַסַת־אוֹרְחִים' -

"בְּאֵלֵי מִמְרָא" - בְּחִינַת ה'שְׁנֵי אֵילָנוֹת',
'אֵילָנָא־דְּחַיִּי' וְ'אֵילָנָא־
דְּמוֹתָא', שְׁשָׁם אַחֲזִית ה'הֵיכְלִי־הַתְּמוּרוֹת',
שְׂרוּצִים לְהַחֲלִיף וּלְהַמִּיר אוֹתָם לְרַחֵק אֶת
הָאָדָם חֲסִדֵּי־שְׁלוֹם, מ'אֵילָנָא־דְּחַיִּי' אֶל הַהַפֵּךְ
חֲסִדֵּי־שְׁלוֹם.

ד.

(ח"א כח, ג-בסוף)

אִי־אֶפְשֶׁר לְבֹא לְחֶסֶד, אֶלָּא עַל־יְדֵי
שִׂיכְנִים 'תְּלַמְדֵי־חֻכְמִים
צְדִיקִים' לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.

וְעַל־יְדֵם דִּיקָא נִגְלָה אֵלָיו ה' - עַל־יְדֵי
שְׂזָכָה לְבָרַר אוֹתָם, לְבָרַר הַטּוֹב
מִהָרַע, וּלְהַעֲלוֹת הַקֹּדֶשׁ מִשָּׁם, עַד שְׂזָכָה
ל'הַתְּגַלּוֹת־אֱלֹקוֹת', בְּחִינַת "וַיִּרְא אֵלָיו ה'"
וְכוּ'.

כִּי "הַמְּכַנִּים אוֹרְחִים תְּלַמְדֵי־חֻכְמִים
אַמְתִּיִּים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב
תְּמִידִין" (בְּרֵכּוֹת י'), וּבְזָה ה'שְׁמוֹשׁ' שְׁעוֹמֵד
עֲלֵיהֶם וּמְשַׁמֵּשׂ אוֹתָם, זוֹכָה ל'חֶסֶד', כְּמֵאֹמֶר
(כְּתוּבוֹת צו'): "כָּל הַמוֹנֵעַ תְּלַמְדוֹ מִלְשִׁמְשׁוֹ,
כְּאֵלוֹ מוֹנֵעַ מִמְנוֹ חֶסֶד" (וְעַיֵן עוֹד בְּפָנִים מֵה שְׁשִׁיף
לְזָה, מַעֲנִין כְּפֻנַת קֶרֶן תְּמִיד').

וְזָה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מ"ב, ח): "הוּא
שְׁנַתָּן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּלְכָּה" - זָה
בְּחִינַת (שְׁמוֹת יד, י'): "וּפְרַעַה הַקְּרִיב",
"שֶׁהַקְּרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים"
(שְׁמוֹת־רַבָּה כ"א, ח).

כִּי מִי שְׁחָס עַל חַיָּיו הָאֲמִתִּיִּים הַנִּצְחָיִים,
כָּל מֵה שְׂרוּאָה שֶׁהַסְטְרָא־אַחֲרָא, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'הֵיכְלִי־הַתְּמוּרוֹת', מִתְגַּבְּרִים
וּמְשַׁתְּטָחִים וּמִתְפַּשְׁטִים יוֹתֵר וַיּוֹתֵר - כְּמוֹ־
כֵּן הוּא מִתְגַּבֵּר וּמִתְאַמֵּץ וּמְזַדְּדֵי יוֹתֵר
לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'. בְּחִינַת
"הַתְּרַחֲקוֹת תְּכַלִּית הַתְּקַרְבוֹת" (לְקוּטֵי־מוֹהַר־ן
ח"א ע"ד; רס"א), "יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה" (לְקוּטֵי־
מוֹהַר־ן ח"א כ"ב; ח"ב יב).

ה.

(ח"א רט)

"תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד תְּמִידִין תְּקַנּוּם" (בְּרֵכּוֹת כו:).
כִּי יְדוּעַ: שִׁישׁ לְכָל אָדָם 'תְּפִלּוֹת
רְעוֹת', כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכּוֹת ס"ג גִּסַּח עֵינַיִן
יַעֲקֹב): "גִּנְבָא עַל מַחְתְּרָתָא רַחֲמָנָא קְרִיא".

נִמְצָא: אַחֲר־כֶּךָ כְּשֶׁעוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה
הָרְאוּי לְהַתְּפַלֵּל, אֲזִי בָּא ה'תְּפִלָּה
רְעָה' וּמִבְּלִבְלַת אוֹתוֹ.

וְזָה בְּחִינַת: "תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד" - שְׁהִיא
'מִתְנַגֶּדֶת' לוֹ.

וְזָה בְּחִינַת (רש"י; בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מ"ב, ח): "הוּא
שְׁנַתָּן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּלְכָּה" - דְּהֵינּוּ:
"לְמוֹל עֲרֹלַת לְבָבוֹ" (עַל־פִּי דְּבָרִים י, טז; וּמִלְתָּם
אֶת עֲרֹלַת לְבַבְכֶּם).

וְהַתְּקוּן לְזָה: 'הַכְּנַסַת אוֹרְחַ תְּלַמְדֵי־
חֻכְמִים'. כִּי אֵמְרוּ חַז"ל (שָׁם מו:):

כִּי דִיקָא עַל־יְדֵי בְּחִינַת "מִמְרָא", בְּחִינַת
'הֵיכְלִי־הַתְּמוּרוֹת' שֶׁהַתְּגַבְּרוֹ וְהַשְׁתְּטָחוֹ

ז.

(חיי-מוהר"ן תקע"ד)

לְעֵינַי מַה שְּׁמַבְאָר שְׁמַבְאָר בְּמָקוֹם-אַחֵר, מֵהַסּוּדוֹת שֶׁבַּסְּפָר־הַנְּשָׂרָף (חיי-מוהר"ן קסטקע-קעב-קעדיקע). שְׁמַעְתִּי: שְׁשֵׁם הָיָה מְבֹאָר סוּד גְּדוֹל קִדְשָׁת וּמַעֲלַת מְצוֹת 'הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים', וְעֵינַי מַעֲלַת מְצוֹת 'הַצֵּעַת הַמְּטָה' בְּשִׁבִיל ה'אוֹרַח'.

ח.

(עלים-לתרופה, א חיי-טורה תקצ"א)

רַק תִּהְיֶה לְשִׁמְחָה: שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן תּוֹדָה לְאֵל, הִיָּה לִי כַּמָּה אוֹרְחִים עַל שִׁבְת־קִדְשׁ, וְכֻלָּם אָכְלוּ קוּגֵל וְקוֹלִיטֵשׁ [פּשְׁטִידָא וְחִלּוֹת גְּדוֹלוֹת], וְגַם דְּבַרְנוּ דְּבַר־תּוֹרָה, דְּבַר־י אָמַת וְיִצִּיב וְכו'.

ט.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל ב; שיח-טרפיק-קדש ח"ב צז)

פַּעַם כְּשֶׁדַּבַּר רַבְּנוּ ז"ל עִם בְּתוֹ שָׂרָה-קִי ז"ל, מִגְּדוֹל מַעֲלַת 'הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים', שְׂאַלָּה אֶת רַבְּנוּ בְּדֹאגָה: "וְכִי מַה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת בְּדִי לְצֵאת יְדֵי חוֹבַת מְצוֹת 'הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים'!"

עָנָה לָּהּ רַבְּנוּ ז"ל: "מַה אַתְּ חוֹשֶׁבֶת?!" יֵשׁ אוֹרַח! עוֹד הִתִּיבַת מְפָה, וְעוֹד הִתִּיבַת חֶלֶה!" [וְנֹאם מֵיִינְסְטֵה, א אוֹרַח! נֶאֱדָ א שְׁטִיקֵל טִישְׁטֵעֵךְ, נֶאֱדָ א שְׁטִיקֵל קוֹלִיטֵשׁ].

כְּאוֹמֵר: שְׁכַפִּי שְׁמַרְבִּים בְּנוֹחֵיוֹתוֹ שֶׁל הָאוֹרַח בְּצַרְכּוֹ וּבְאֲכִילָתוֹ כְּפִי אֶפְשָׁרוֹתוֹ, כֵּן גְּדוֹלָה הַמְצוּה!

י.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל יח)

כְּשֶׁהָיָה רַבְּנוּ ז"ל בְּלַעַמְבֶּעֶרְג, בִּקֵּשׁ אוֹתוֹ אֶחָד, בַּעַל מַכְנִיס אוֹרַח גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים אֶצְלוֹ הַרְבֵּה אוֹרְחִים.

"אוֹרַח מְבֹרָךְ", וְאוֹרַח' הוּא בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ד, יח): "וְאוֹרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגֵה", וְכַתִּיב (שִׁם י, ו): "בְּרֻכּוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק" - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁמוֹנֵה-עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת' שֶׁבַּתְּפִלָּה (זֶהַר פְּנִיחַס רמ"ד: תְּקוּנַיִי-זֶהַר פ"ד:). נִמְצָא: שְׁעַל-יְדוֹ בַּא הַתְּקוּן הַתְּפִלָּה.

וְזֶה פֶּרוּשׁ: "תְּמִידִין תְּקִנוּם" - זֶה בְּחִינַת 'הַכְּנֶסֶת אוֹרַח תְּלַמִּיד־הַכֶּסֶם', כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת י:): "הַמְּאָרַח תְּלַמִּיד־י חֲכָמִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב תְּמִידִין".

ו.

(שיחות-ה"ן קצג)

צָרִיךְ לְעֵינַי מְמוּזָן, שְׂיֵהִיו לוֹ כָּל הַפְּחוֹת שֵׁישׁ בְּעֵינַי אֲכִילָה. כִּפַּח הַמְּקַבֵּל וְהַמְּעַכֵּב, שְׂלֵא יֵצֵא לַחוּץ תְּכַף; וְכִפַּח הַמְּעַכֵּל וְהַמְּחַלֵּק' הַמְּאָכֵל לְכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף; וְכִפַּח הַדּוּחָה' הַפְּסֻלַת לַחוּץ.

כְּמוֹ-כֵן צָרִיכִין לְעֵינַי מְמוּזָן: כִּפַּח הַמְּעַכֵּב' - שְׂלֵא יִפְזַר מְעוֹתָיו מִיָּד. וְכִפַּח הַמְּחַלֵּק' - שְׂיִתְחַלֵּק מְעוֹתָיו לְמְקוֹמוֹת הַצְּרִיכִין לְכָל אֶחָד בְּרְאוּי - הַמְּבַחֵר יִגִּיעַ לְצַדִּיקָה וְכו'.

וְכִמוֹ שְׁמִסְפָּרִין מֵהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, שְׂאֵמַר לְעֵינַי מַה שְּׁמַקְבֵּל מְעוֹת מְרֻשָּׁעִים: שֶׁהַמְּעוֹת כְּשָׂבָא לְיָדוֹ, הוּא מִתְחַלֵּק.

הַמְּעוֹת שְׁקַבֵּל מֵאֲנָשִׁים הַגּוֹנִים - יוֹצְאִים עַל הוֹצְאוֹת 'הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים' צְדִיקִים שְׂבָאִים אֶצְלוֹ. וְכִיוֹצֵא בְּשָׂרַר הַמְּעוֹת.

וּמְעוֹת שְׂבָא מִמִּי שְׂאִינוֹ-הַגּוֹן - זֶה הַמְּעוֹת יוֹצֵא עַל הוֹצְאוֹת הַסּוּסִים שֶׁלוֹ וְהַעֲרַל הָעֶבֶד שֶׁלוֹ וְכו'.

וַאֲמַר לוֹ רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "הֲלֹא יֵשׁ לָךְ בְּלֹא
זֶה הַרְבֵּה אוֹרְחִים!" - וַיֹּאמֶר לוֹ
הָאִישׁ הַזֶּה"ל: "אֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת מִצְוֶה בְּכֶם!"

עָנָה לוֹ רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "אֲנִי רוֹצֵה הַמִּצְוָה
בְּעֲצָמִי!" - אַף־עַל־פִּי־כֵן הַפְּצִיר בּוֹ
כָּל־כֶּף, עַד שֶׁהִכְרַח לְהַבְטִיחוֹ שִׁיֵּאכַל אֶצְלוֹ
סְעֵדָה אַחַת. וְכֵן הָוּה.

אַחֲר־כֵּן אָמַר רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "שֶׁהוּא מְקַנָּא
אוֹתוֹ, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב כְּמוֹ 'גּוֹטְעַר יוֹד'
[כְּנֻזֵי לְאַדְמוֹר"ה] עִם הַסִּידִים. וְלֹא עוֹד: כָּל
הַ'גּוֹטְעַר יוֹדן' כְּשֶׁנּוֹסְעִים מֵהֶם, נוֹתְנִים לָהֶם
מְעוֹת. וְהוּא נֹתֵן לְכָל אֶחָד מְעוֹת!"

יא

(אֲבָנֵי הַבְּרִזָּל, שִׁיחֹת־וּסְפוּרִים מִמוֹהַרְנַ"ת ז"ל ד)

מוֹהַרְנַ"ת הָיָה רָגִיל לִקַּח אוֹרַח הַנֶּשֶׂאָר
בְּבֵית־הַמְּדַרְשׁ אֲשֶׁר שׁוּם אָדָם
לֹא רָצָה לִקַּח אוֹתוֹ (מֵאַרְחֵי־פְרָח"י), וְלִקַּח אוֹתוֹ
הוּא.

וּפְעַם־אַחַת לִקַּח אוֹרַח שְׁפָל בְּבָגְדִים
נְבָזִים מִהַנְ"ל, וּבָנּוּ לֹא רָצָה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשְּׁלֶחָן לְאָכַל אֶצְלוֹ סְעֵדַת
שַׁבָּת, מִפְּנֵי בִיחָה וְנִיעָה וְהִיסָן [וְהַשְׁעוּל] שָׁלוֹ,
וְהִכָּה אוֹתוֹ מוֹהַרְנַ"ת.

וּכְשֶׁבָּא אֶל רַבְּנוּ זְצוּק"ל, וְדָרְכוּ הָיָה
לְסַפֵּר הַכֹּל לְפָנָיו רַבְּנוּ זְצוּק"ל. וְאָז
אָמַר לוֹ רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "אֵינְךָ מֵאֵל וְיִיל אֵיךְ
טֹאקַע זְאֻלְסֵט נְעַמְעֵן אַ אוֹרַח הַגּוֹן, כִּדִּי
שְׁתּוּכַל לְדַבֵּר עִמוֹ תוֹרָה! - אוּן וְיִידְעַר אַ
קִינֵד שְׁלֹאֲנֵט מְעַן"!"

[ראשית אני רוצה פעם אחת שתקח באמת אורח הגון,
כדי שתוכל לדבר עמו תורה! - ועוד לילד מכים?]

יב

(ספר־הַמִּדּוֹת, כְּבוֹד ח"ב א)

**בְּנֵי־אָדָם הַמְּכַבְּדִין זֶה אֶת זֶה - בִּידוּעַ
שֶׁהֵם מִהַגְּנִיּוֹת. וְכֵן לְהַפְּדֵה.**

[הָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיָּן לְבִרְאשִׁית־דְּבַה' מַח, ט:
אָמַר (אֲבָרְקָם): אִם רוֹאֶה אֲנִי שֶׁשְׂכִינָה מִמְתַּנֶּת עֲלֵיהֶם, אֲנִי
יֹדֵעַ שֶׁהֵן בְּנֵי־אָדָם גְּדוֹלִים. וְאִם אֲנִי רוֹאֶה אוֹתָן חוֹלְקִים
כְּבוֹד אֱלוֹ לְאֱלוֹ, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהֵן בְּנֵי־אָדָם מִהַגְּנִיּוֹת. וְכִיּוֹן
שֶׁרָאֶה אוֹתָן חוֹלְקִין כְּבוֹד אֱלוֹ לְאֱלוֹ, יֹדֵעַ שֶׁהֵן בְּנֵי־אָדָם
מִהַגְּנִיּוֹת].

יג

(ספר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים')

[א] מִי שֶׁאֵין מְכַנֵּס אוֹרְחִים, בָּזָה מִחֲזִיק
יְדֵי מִרְעִים, שֶׁלֹּא יַחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה (הַכְּנָסֶת־
אוֹרְחִים א).

[ב] עִיר שֶׁאֵין בָּהּ הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים, בָּאִים
לְיַדֵּי 'גְּלוּי־עֲרִיזוֹת'. וְעַל־יְדֵי 'גְּלוּי־עֲרִיזוֹת',
בָּא עֲלֵיהֶם 'הַרִיגָה' (הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים ב).

[ג] הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים, מְזַכָּה אֶת הָאִשָּׁה
לְבָנִים (הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים ג).

[הָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיָּן לְהַפְּסוּק בְּהַפְּטַרְת פְּרִשְׁת
הַשְּׁבוּעַ (מְלָכִים־ב, ד, טז): "לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעַת חִיָּה אֶת הַבְּקֵת
בֵּן" - כְּלוֹמַר: שֶׁהָאִשָּׁה הַשּׁוֹנְמִית קִיָּמָה 'מִצְוֹת הַכְּנָסֶת־
אוֹרְחִים' עִם אֲלִישַׁע, וּמִיד זָכָתָה לְבֵן. שֶׁאֲלִישַׁע אָמַר (שם
פְּסוּק יג): "הִנֵּה חֲרָדָת אֲלֵינוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת, מָה
לַעֲשׂוֹת לָךְ" וְגו'. "אֲבָל בֵּן אֵין לָהּ וְאִישׁוּהָ זָקֵן" (שם פְּסוּק
יד). וּמִיד: "וַיֹּאמֶר: לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעַת חִיָּה אֶת הַבְּקֵת בֵּן".

וְרַבֵּי צְדוּק מְלוּבְלִין זצ"ל, צִיָּן: "שְׁלוֹמִידִים זֹאת מֵאַבְרָהָם
אֲבִינוּ". כְּלוֹמַר: מִפְּרִשְׁת־הַשְּׁבוּעַ בְּעֲצָמוֹ, מִהַפְּסוּק
(בְּרִאשִׁית יח, י): "כָּעַת חִיָּה וְהִנֵּה בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ" - שֶׁבִּשְׂרָה
זֹאת הַמְּלֵאָךְ לְשָׂרָה־אֲמִנּוּ, מִיד אַחֲרֵי שֶׁקִּיָּמָה 'מִצְוֹת
הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים'].

[ד] הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים, כְּהַכְּנָסֶת שַׁבָּת'
(הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים ד).

[ה] הַמְּאָרַח תְּלַמֵּיד־הַכֶּם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלָה
עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב תְּמִידִין (הַכְּנָסֶת־
אוֹרְחִים ה).

"והוא ישוב פתח האהל פתח היום" (בראשית יח, א)
- ענין 'פתח האהל', 'פתח הקדשה' -

יד.

(ח"א נה, א-ד-ה)

ודע: שבכל עולם ועולם, ובכל מדרגה ומדרגה, יש שם 'דמיונות'. והם הם ה'קלפות' הקודמין ל'פרי', וסובבים את ה'קדשה' וכו'.

ואי-אפשר להכניע ה'קלפות' - הינו: ה'דמיונות', וה'מחשבות', וה'תאוות', וה'בלבולים', וה'מניעות' - אלא על-ידי שמזכירין 'גדלות-הבורא' וכו' (פרי-עצמים, שער-הזמירות פ"א).

וההתגלות 'גדלות-הבורא' - הוא על-ידי 'צדקה' שנותנין לעניי-הגון. פי עקר הגדלה והפאר, הוא 'התגלות הגונין', וכסף וזהב הן הן הגונין - פי גונין על-אין בהם וכו'.

וזהו שאמרו 'סבי דבי אתונא' (בכורות ח:):
"אחוי לן מנא דלא שויא לחבלא"
[רש"י: הראנו כלי שאינו שנה ההפסד שהוא מפסיד],
ואיתי בודיא [מחצלת] ופשטוהו, ולא עיל לתרעא [שהיה ארוך ורחב יותר מן הפתח]. ואמר לון: איתו מרא וסתרי לפתח עם הפתל"
[וסתרו בגנין הפתח והכתל, עד שיפנס].

פרוש: "בודיא" - זה 'בדיות הלב', מה שבודה מלבבו, הינו: ה'מדמה' הנ"ל וכו'. כשזה ה'בחי-המדמה' שבלב גובר ו'מתפשט' על האדם, וה'קלפה' הזאת שהיא ה'מדמה'.

לא שויא לנגד עיניה, ההפסד וחבלה שנפסדת כבר, מהאיש שהיה במדרגה עליונה, ואף-על-פי-כן היא מתגברת אחר-כך.

[ו] גדולה 'הכנסת-אורחים' - מ'השפמת בית-המדרש', ו'הקבלת פני שכינה' (הכנסת-אורחים ז).

[ז] כיון דלא שכיחי רבנן גביהו, ככותיים דמי (הכנסת-אורחים ז).

[ח] על-ידי 'הכנסת-אורחים', אימתו מטלת על הבריות (הכנסת-אורחים ח"ב א).

[ט] סגלה להחזיר לאשה וסתה - על-ידי 'הכנסת-אורחים' (הכנסת-אורחים ח"ב ב; נדה ח"ב ב; סגלה ח"ב ה).

[י] על-ידי קדשת השם-יתברך - ההתנשאות של ראשי-הדור בתקופה ועז. ועל-ידי-זה נחשב בעיני כל, המצוה של 'הכנסת-אורחים'. ועל-ידי-זה, ה'לומדים' זוכים שהלכה פמותם (הכנסת-אורחים ח"ב ג; ההתנשאות ח"ב יב; למוד ח"ב טז).

[יא] על-ידי 'אמת', תזכה לדעת 'דרך השם'; גם על-ידי 'הכנסת-אורחים' (דעת כט-ל).

[יב] ל'חן' - יכניס אורחים (תו ג).

[יג] 'הכנסת-אורחים', מגן על הטא 'עבודה-זרה' (צדקה כג).

[יד] גדולה 'הכנסת-אורחים' - שפורה את הקרובים, ומקרבת את הרחוקים (צדקה כד).

[טו] 'שלחן' ב'הכנסת-אורחים', מכפרת (תשובה כט).

טו.

(ח"ב מח)

בְּשֹׂאדָם נִכְנָס בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם - אֲזֵי הַדָּרָךְ:
שְׁמֵרָאִין לוֹ ה'הַתְּרַחֲקוּת, וְנִדְמָה
לוֹ שְׁמֵרָחִיקִין אוֹתוֹ מִלְּמַעְלָה, וְאִין מְנִיחִין
אוֹתוֹ כָּלֵל לְכַנְס לְעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם.

וּבִאֲמֹת: כָּל ה'הַתְּרַחֲקוּת, הוּא רַק כָּלוֹ
'הַתְּקַרְבוּת'. וְצָרִיךְ הַתְּחַזְּקוּת
גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, לְבָלֵי לִפְלֵי בְּדַעְתּוֹ חֹס־
וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁרוֹאֶה שְׁעוֹזְבְּרִים כְּמָה וְכְמָה יָמִים
וְשָׁנִים, שֶׁהוּא מְתִיגֵעַ בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת בְּשִׁבִיל
עִבּוֹדוֹת הַשֵּׁם, וְעֵדִין הוּא רַחוּק מְאֹד, וְלֹא
הַתְּחִיל כָּלֵל לְכַנְס לְשַׁעֲרֵי־הַקֹּדֶשׁ.

כִּי רוֹאֶה עֲצָמוֹ: שֶׁהוּא מְלֹא עֵדִין עֲבִיּוֹת,
וְגִשְׁמִיּוֹת, וְהִרְהוּרִים, וְבִלְבוּלִים
גְּדוּלִים, וְכָל מָה שֶׁהוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת
בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם אֵיזָה דָּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה - אִין
מְנִיחִין אוֹתוֹ. וְנִדְמָה לוֹ: כְּאִלוֹ אִין הַשֵּׁם -
יִתְבָּרַךְ מִסְתַּכֵּל עָלָיו כָּלֵל, וְאִין רוֹצֵה כָּלֵל
בְּעִבּוֹדָתוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

הֵן עַל כָּל אֵלֶּה וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה - צָרִיךְ
'הַתְּחַזְּקוּת גְּדוּל', לְחַזֵּק עֲצָמוֹ מְאֹד
מְאֹד, וְלְבָלֵי לְהַסְתַּכֵּל עַל־כִּלְיָה כָּלֵל - כִּי
בִּאֲמֹת: כָּל ה'הַתְּרַחֲקוּת, הוּא רַק כָּלוֹ
'הַתְּקַרְבוּת' כְּנִל וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גְּדוּל בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם
- לְבָלֵי לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, דְּהֵינּוּ:
מְעַט מְקַצֵּת עִבּוֹדָתוֹ שֶׁהַתְּחִיל, אִף אִם יַעֲבֹר
עָלָיו מָה.

וְזָכַר דְּבַר זֶה הֵיטֵב - כִּי תִצְטָרֵךְ לָזֶה מְאֹד
כְּשֶׁתְּחִיל קִצֵּת בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם, כִּי
צָרִיךְ עֵקֶשׁנוֹת גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, לְהִיּוֹת חָזֵק
וְאִמִּץ, לְאַחֵז עֲצָמוֹ, לְעַמֵּד עַל עַמְדוֹ, אִף אִם
מְפִילִין אוֹתוֹ חֹס־וְשָׁלוֹם בְּכָל־פַּעַם.

"וְלֹא עֵיִל לְתַרְעָא" - הֵינּוּ: שֶׁלֹּא יִכּוֹל
הָאִישׁ לְכַנְס לְשַׁעֲרֵי קְדָשָׁה, שֶׁהוּא
ה'שִׁכְּל', מִחֲמַת ה'הַתְּגַבְּרוּת־הַמְדַמָּה'.

וְעֵצָה הִיעוּצָה עַל־זֶה: סְתִירַת הַפְּתַח,
שֶׁהוּא ה'מְדַמָּה', שֶׁהוּא ה'טְמֵאָה',
כְּמוֹ (יוֹמָא לח:): **"הָבֵא לְטֵמֵא פּוֹתְחִין לוֹ"**.
וְהוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד, ז): **"לִפְתַּח חֲטָאת**
רִבִּץ".

וּסְתִירָתוֹ: עַל־יְדֵי ה'גְּוִנִין הַנ"ל, שֶׁהוּא
'גְּדֻלַּת־הַבוֹרָא הַנ"ל'.

גַּם דַּע: שֶׁכְּדֵי לְהַכְנִיעַ הַקְּלִפָּה הַמְּסַבֵּבַת
שֶׁבְּכָל מַדְרָגָה כְּנ"ל - צָרִיךְ שִׁיעוּרֵר
'שְׂמֻחָה שֶׁל מְצוּה' עַל־עֲצָמוֹ.

הֵינּוּ: שִׁישְׂמַח עַל־יְדֵי שִׁיזְכֹּר: שֶׁזָּכָה
לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְזָכָה
לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקִים הַמְּקַרְבִּין אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ. וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמֻחָה זֶה - הוּא מְשַׁבֵּר
הַקְּלִפָּה, וְנִכְנָס לְמַדְרָגָה שְׁנִיָּה.

וּבָזֶה טוֹעִין הַחֲסִידִים הַרְבֵּה: שֶׁפְּתֵאֵם
נִדְמָה לָהֶם: **"שֶׁנִּפְלוּ מִעִבּוֹדַת־**
הַשֵּׁם!"

וּבִאֲמֹת: אִין זֶה נְפִילָה כָּלֵל! - רַק מִחֲמַת
שֶׁצָּרִיכִין לְעֵלוֹת מִמַּדְרָגָה
לְמַדְרָגָה, וְאִז מִתְעוֹרְרִין וּמִתְגַּבְּרִין מִחֲדָשׁ
ה'קְלִפּוֹת' - שֶׁהֵם ה'תְּאוּזוֹת, וְה'בְּלָבוּלִים',
וְה'דְּמִיוֹנוֹת, וְה'מַחְשְׁבוֹת, וְה'מְנִיעוֹת' כְּנ"ל.

עַל־כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר בְּכָל־פַּעַם מִחֲדָשׁ,
לְחַזֵּר וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר ה'קְלִפּוֹת'
וְה'מְנִיעוֹת' וְכוּ' שֶׁבְּכָל מַדְרָגָה וּמַדְרָגָה -
מִחֲדָשׁ. אֲבָל בִּאֲמֹת: אִין זֶה נְפִילָה כָּלֵל,
כְּנ"ל.

כי לפעמים יש - שמפילין אחד מעבודת-השם, פידוע, אף-על-פי-כן עליו לעשות את שלו, לעשות מה שיוכל בעבודת-השם, ואל יניח עצמו לפל לגמרי חס-ושלום.

כי כל אלו הנפילות והירידות והבלבולים וכיוצא בזה, צריכים בהכרח לעבר בהם קדם שנכנסין ב'שערי-הקדשה', וגם ה'צדיקים-האמתיים' עברו בכל זה.

ודע: שיש אחד שכבר הוא אצל ה'פתח של הקדשה' - והוא חוזר לאחוריו, מחמת הנפילות והירידות והבלבולים וכיוצא בזה, שצריכים בהכרח לעבר בהם קדם שנכנסין ב'שערי הקדשה'.

או שאזי פשהוא סמוך אצל ה'פתח' - אז מתגבר עליו הסטרא-אחרא והבעל-דבר, בהתגברות גדול ונורא מאד מאד רחמנא-לצלן, ואין מניחין אותו לכנס לתוך ה'פתח', ומחמת-זה הוא חוזר לאחור חס-ושלום.

כי כן דרך הבעל-דבר והסטרא-אחרא, כשרוואה שהאדם סמוך סמוך ממש ל'שערי הקדשה', וכמעט שייכנס - אזי הוא מתפשט עליו בהתגברות גדול מאד מאד רחמנא-לצלן.

על-כן צריך אז התחזקות גדול' נגדו וכו' וכו'. וחזק עצמו מאד, ועשה מה שתוכל בעבודת-השם, וברבות הימים והשנים, תכנס לבטח בעזרתו יתברך לתוך 'שערי הקדשה', כי השם יתברך מלא רחמים, ורוצה בעבודתך מאד וכו'.

טז.

(לקוטי-הלכות, אשורת ד, יט)

"והוא ישב פתח האהל פהם היום"
(בראשית יח, א) - **"ישיבה' לשון 'עפבה' זמן רב, כמו (דברים א, מו): 'ותשבו בקדש ימים רבים'"** (מגלה כא).

הינו: שזכה לזה שיתגלה אליו ה', על-ידי שישב ונתעכב ימים רבים אצל "פתח האהל", שהוא 'פתח הקדשה', שהוא בחינת 'מלכות', שהיא מדרגה הראשונה שצריכין לעלות דרך שם וכו', שהיא נקראת 'פתח' ו'שער' פידוע (זהר ויקרא יד).

אבל כשרוצין לכנס לשם - מתגברין ומתפשטין כנגדו ה'סטרא-אחרא' שהם 'היכלי-התמורות' מאד. וכל מה שהוא סמוך יותר אל הפתח - מתגברין ומתפשטין כנגדו מאד מאד.

עד שיש הרבה, שכבר היו אצל הפתח, וחזרו רחמנא-לצלן - מחמת שלא ידעו שכבר הם אצל הפתח, או שמשתטחין כנגדו מאד מאד, עד שקשה לו לשברם, כמבאר מזה בדבריו-הקדושים (ח"ב מח המובא לעיל), אבל הוא ישב ונתעכב "פתח האהל".

"פהם היום" - זה בחינת 'התגברות המימות היצירה' וכו'.

אבל מי שאינו רוצה להטעות את-עצמו, וחושב על תכליתו הנצחי באמת - אינו שב לאחור בשום אופן בעולם, יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל ה'פתח' ימים רבים פמה שיהיה.

ואף-על-פי שאין מניחין אותו לכנס לתוך הפתח, ו'הם היום'

לזהט אותו מאד - אף-על-פי-כן אינו מניח את מקומו, ויושב ומתעבב אצל ה"פתח האהל" של הצדיקים והקשרים, עד שירחם מן-השמים, בבחינת: "והוא ישב פתח האהל פהם היום", כנ"ל.

יז.

(עלים-לתרופה, ד' חיי-שרה תקצ"א)

ולא אוכל להתאפק מעצם אהבתך מלכתב לך מעט ממה שאמרתי בשבת-קדש העבר (לקוטי-הלכות, אשוח ד, המובא לעיל). ותמצית הענין מרמז בפסוק (בראשית יח, א): "והוא ישב פתח האהל פהם היום".

"יושב" - לשון 'המתנה' ו'עכבה' זמן רב" (מגלה כא). הינו: שאין האדם זוכה להתגלות-אלקות, בחינת "וירא אליו ה'" - פ"אם על-ידי שיושב וממתין ומתעבב אצל פתח אהל הקדשה' זמן רב.

ואף-על-פי שבתוך כך עובר עליו מה שעובר, ו'חמימות היום' שהם 'כלל התאוות' בוער אותו הרבה - אף-על-פי-כן הוא אינו מניח את מקומו חס-ושלום, רק הוא יושב וממתין ומתעבב אצל ה'פתח' ימים וזמנים רבים, בחינת: "והוא ישב פתח האהל פהם היום".

והבן היטב: כי איתא בדבריו ז"ל (ח"ב מח): "שלפעמים האדם אצל הפתח, והוא שב לאחור, או שמשתטח ומתפשט אז בנגדו הבעל-דבר" וכו'.

אבל מי שחושב על תכליתו הנצחי באמת, וחס על חיו באמת, אינו שב לאחור, ואינו זז ממקומו חס-ושלום בשום אופן, רק הוא יושב וממתין אצל פתח אהל הקדשה, שהוא 'אהל בית-המדרש', ו'אהל הצדיקים

והקשרים' - אף-על-פי ש"חם היום" בוער חס-ושלום. ועל-ידי-זה: "וירא אליו ה'" וכו'.

ויתר מזה: מבאר אצלי באריכות יותר (ב'לקוטי-הלכות' הנ"ל - עין-שם בפנים).

ובימים הללו - בכל מה שעובר עלי, או מה שאני שומע ממך וכיוצא בך, אני נזכר בכל-פעם: "והוא ישב פתח האהל" וכו', כנ"ל.

ואף-על-פי שהכליון-עינים קשה מאד - אף-על-פי-כן צריכין להחיות עצמו, ולהזק עצמו בשמחה בכל-עת, על-פי הדרכים שהזהירנו אדונינו מורנו-ורבנו ז"ל.

יח.

(ח"א קנב)

בשפא נשמה קדושה לעולם עם הענפים השיכים לה, אזי הקלפה מסבבת אותה.

רק נשאר פתח נגד 'אמונה' - שפנגד ה'אמונה', ה'פתח' פתוח.

ומחמת פגם הענפים חס-ושלום, משליכין אותם מן ה'אמונה'. ואזי אין יכולין לכנס, דהינו להתקרב אל שרשם, שהוא ה'נשמה' הנ"ל וכו'.

והנה סתימת הפתח הנ"ל, דהינו ה'אמונה' - הוא רק לפי שעה. ואחר-כך נפתח ה'פתח' כבתחלה.

הינו: שבעת שצריכין להשליך לחוץ את מי שאין ראוי להתקרב - אזי הקלפה המסבבת הנ"ל, שיש בה פתח בנגד 'אמונה' כנ"ל, היא מתגפרת ומתקרבת

ומתפשטת גם על הפתח הנ"ל, ואזי אין יכול לכנס. ותכף אחר-כך - חוזר ה'פתח' ונפתח בפתחלה.

וכשיש חסוּשִׁלּוּם רבוי פגמים הרבה, שעל-ידי-זה יש פח להסבוב הנ"ל להתפשט על ה'פתח' לבלי להניח לכנס כנ"ל - אזי מתיראין וחוששין שלא יסתם הפתח לגמרי חסוּשִׁלּוּם, על-ידי התגברות הקלפה המסבבת.

ואזי מעמידין שם בפתח הנ"ל 'ירא-שמים', שהוא בעצמו עומד לשמר שלא יפגסו שם.

ואף-על-פי-כן הוא תועלת נגד הקלפה המסבבת הנ"ל - שאי-אפשר לה להתקרב ולהתפשט על ה'פתח', מחמת הירא-שמים שעומד שם.

ועל-ידי 'מסירת-נפש' - דהינו: שמוסר-נפשו בשביל לנסע ולהתקרב להצדיק - על-ידי-זה אפשר לדבק עצמו אליו וכו'. (עין עוד בפנים לענין ארץ-ישראל).

"כחם היום" (בראשית יח, א)

יט

(ח"א לא, ט)

מי שהוא במדרגת 'אברהם', הינו בחינות "בעל נפש" (משלי כג, ב), אזי בודאי כל אכילותיו וסעדוֹתיו בבחינת "לחם הפנים" (שמות לה, יג), בבחינת (בראשית יז, א): "התהלך לפני".

"התהלך" - זה בחינת 'רגליו', בחינת 'פרנסתו', בחינת (דברים יא, ו):

"ואת היקום אשר ברגליהם", "זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו" (פסחים קיט. סנהדרין קי.). "התהלך לפני" - שנעשה מהם בחינת 'פנים'.

וזוה בחינת (שמואל-א כא, ז): "לחם הם ביום הלקחזו" - הינו: "לחם הפנים", הם "לחם חם", דרגין ד'אברהם', שהוא בחינת (בראשית יח, א): "כחם היום".

ואז כל העבוי"ם וכל הפוכבים-ומזלות שהם תחתיהם, כלם טורחין בשביל זה האיש, בבחינת (תהלים קי, א): "שב לימיני" - בחינת 'אברהם'. "עד אשית איביך הדם לרגליך" (שם) - שהם טורחים בשביל פרנסתך - בבחינת (במדבר יד, ט): "לחמנו הם סר צלם מעליהם".

כי "מראה חמה' עמקה מן הצל" (בבא-בתרא פד.). "חמה" - בחינת: "כחם היום" - בחינת "לחם חם".

אבל כש"סר צלם" - אזי נתעלה ונתראה "מראה חמה", דרגה ד'אברהם', והם נשפלים תחתיו, בבחינת: "עד אשית איביך הדם" וכו'.

'שמש' הוא בחינות 'ברית' (זהר שמות ג:) - ועל-ידי 'פגם-הברית', אין לנו 'מאור השמש', כי אם "מראה חמה".

ולעתיד יתגלה בחינת 'פנים' - כי עכשו פני ה' מסתר בדרך הטבע, בהנהגת המזלות, ו"מראה החמה עמקה מן צלם", ו'עבוי"ם' נקראים 'צל', כמו שפתוב (ישעיה יח, א): "צלצל פנפים" - שהכנפים וההסתרה שהנהגתו מכנף ומסתר בהם.

והם מכסים 'אור השמש' - כי אף שישראל עקר - על כל זה, העבוי"ם

מִכַּסִּין עֲלֵיהֶם, כָּאֵלוּ מִתְנַהֵג הָעוֹלָם עַל-יְדֵי
הַכּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת בְּעֶצְמוֹן.

אך לְעֵתִיד-לָבָא - יַעֲבִיר אוֹתָם, וְאִז יִקְיָם:
"סָר צֶלֶם", וַיִּתְגַּלֶּה אֹר הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּבַחֲיִנוֹת (מִלְאָכֵי ג, כ): "וַזְרַחָה לְכֶם יִרְאֵי שְׁמֵי
שְׁמֶשׁ" - לֹא כִּמוֹ שֶׁהָיוּ מִקֵּדָם "מִרְאֵה חֲמָה
עֲמֻקָּה".

וְזָהוּ (שם): "וּמִרְפֵּא בִכְנֻפֶיהָ" - הֵינּוּ בַחֲיִנַּת:
"וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרִיד". וְאִז יִקְיָם:
"עַד אֲשִׁית אוֹיְבֶיךָ הַדָּם לְרֹגְלֶיךָ", הֵינּוּ:
שֶׁהֵם יִהְיוּ לְמָטָה, לֹא כִּמוֹ שֶׁהָיוּ מִקֵּדָם
"מִרְאֵה חֲמָה עֲמֻקָּה".

בְּ'אֲבָרָהֶם' נֶאֱמַר: "כָּחֶם הַיּוֹם", שֶׁהוּא
בַּחֲיִנַּת 'שְׁמֶשׁ' - עַל-יְדֵי שְׁמֹל
וַנִּתְגַּלֶּה ה'בְּרִית'.

נ.

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, דָּם א - עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהָר"ן
ח"א לא, 'אֵית לָן בִּירָא בְּדַבְּרָא')

עַל-יְדֵי ה'הִשְׁתַּוְּקוּת וְכַסּוּפִין דְקִדְשָׁה',
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹשִׂין 'נִפְשוֹת' -
עַל-יְדֵי-זֶה ה'אֲכִילָה' הוּא בְּבַחֲיִנַּת "לָחֶם
הַפָּנִים" (שְׁמוֹת כה, ל; לה, יג; שְׁמוּאֵל-א כא, ז).

וְזֶה בַּחֲיִנַּת 'מִצּוֹת' שֶׁצְּרִיכִין לְאֹכַל בְּפֶסַח.
וְזֶה בַּחֲיִנַּת "לָחֶם הַפָּנִים" שֶׁהָיוּ בָּאִים
'מִצָּה', כִּי "לָחֶם הַפָּנִים" הוּא "לָחֶם חֶם"
(שְׁמוּאֵל-א שם). וַרְגִּיזָה דְאֲבָרָהֶם, בַּחֲיִנַּת (בְּרֵאשִׁית
יח, א): "כָּחֶם הַיּוֹם" וְכוּ' (כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה,
ח"א לא).

כִּי אֲבָרָהֶם זָכָה לְבַחֲיָנָה זוּ, בַּחֲיִנַּת "כָּחֶם
הַיּוֹם", עַל-יְדֵי 'תְּקוּן-הַבְּרִית', עַל-יְדֵי
'מִצּוֹת מִילָה'.

כִּי אַז אַחַר שֶׁנִּמּוּל, נֶאֱמַר שֶׁם אֶצְלוֹ: "כָּחֶם
הַיּוֹם" - כִּי "הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

אִז חֲמָה מִנְרֵתִיקָה" (בְּבֵא-מִצִּיעָא פּוּ:), כִּמוֹ
שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד שֶׁתִּתְגַּלֶּה חֲמָה בְּתַקְפָּה.

וְאִז בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם אָפָה מִצּוֹת, כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב
שֶׁם בְּעֵינֶיךָ (בְּרֵאשִׁית שֶׁם, ו): "מִהָרִי שְׁלֶשׁ
סָאִים וְכוּ', לּוֹשֵׁי וְעֹשֵׂי עֲגוֹת", פֶּרֶשׁ רִשׁ"י:
"פֶּסַח הָיָה" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מֵח, יב; שְׁמוֹת-רַבָּה
טו, יב; פְּסִיקְתָּא-רַבְּתִי ו).

כִּי 'מִצּוֹת' הוּא בְּבַחֲיִנַּת "לָחֶם הַפָּנִים",
שֶׁזּוֹכִין עַל-יְדֵי 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית', שֶׁהֵם
בַּחֲיִנַּת "לָחֶם חֶם" - דְּרַגְיָה דְאֲבָרָהֶם, בַּחֲיִנַּת
"כָּחֶם הַיּוֹם", שֶׁאִז אָפָה אֲבָרָהֶם 'מִצּוֹת'.

**"יִקַּח נָא מֵעַט מִיָּם, וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם,
וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ" (בְּרֵאשִׁית יח, ד)**

תָּא חֲזִי: כְּתִיב (דְּבָרִים כג, יא): "אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
טְהוֹר מִקֶּרֶה לְיָלֵה" וְגו'. מֵאֵי תַמְנֻתִיָּה? "וְהִיָּה
לְפָנוֹת עֵרֵב יוֹחֵץ בְּמֵים" (שֶׁם שֶׁם, יב). וְאֲבָרָהֶם
וְשָׂרָה הוּוּ מִתְקַנֵּי טְבִילָה לְכַלְהוּ, אִיהוּ לְגַבְרֵי
וְאִיהִי לְנִשְׂי וְכוּ'. וּבִשְׁעֵתָא דְאֲזַמִּין לְמַלְאָכִין,
שִׁירוּתָא דְמַלּוּי [תַּחֲלַת דְּבָרִין] מֵה כְּתִיב: "יִקַּח נָא
מֵעַט מִיָּם".

תָּא חֲזִי: אֵילָנָא נָטַע אֲבָרָהֶם בְּכָל אֶתְר דְּדִיּוּרִיָּה
תַּמָּן וְכוּ', מֵאֵן דְּאֲתַאחִיד בְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא,
אֵילָנָא הוּוּ פְּרִישׁ עֲנַפּוּי, וְחַפֵּי עַל רִישִׁיָּה,
וְעַבִּיד עֲלֵיהּ צֶלָא יָאָה. וּמֵאֵן דְּאֲתַאחִיד בְּסִטְרָא
דְּעַבּוּדָּה-זְרָה, הֵהוּא אֵילָנָא הוּוּ אֶסְתַּלַּק, וְעַנְפּוּי
הוּוּ סְלִימִין לְעֵילָא. כְּדִין הוּוּ יָדַע אֲבָרָהֶם
וְאֶזְהִיר לֵיהּ, וְלֹא אֶעֱדִי מִתַּמָּן עַד דְּאֲתַאחִיד
בְּמַהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְכוּ' וְכוּ'. -
וּמַעֲיִינָא דְמֵיא הוּוּ תַּחוּת הֵהוּא אֵילָנָא, וּמֵאֵן
דְּצָרִיךְ טְבִילָה וְכוּ'. (זֵהר וִירָא כב, - עֵינ עוֹד שֶׁם)

נא.

(ח"א יו)

רְקוּדִין וְהִמְחָאֵת-כַּף, נִמְשָׁכִין מִבַּחֲיִנַּת
ה'רוּחַ שְׁבַלְב' - כִּי עַל-יְדֵי
'שְׁמַחַת הַלֵּב', הוּא מְרַקֵּד וּמְכַה כַּף אֶל כַּף,
וְכַמוּבָא בְּתַקּוּנֵים (תַּקּוּנֵי-זֵהר נא): "וְהָאֵי רוּחָא

יש צל מיוחד לכל חיה וחיה, כי כל חיה וחיה בוחרת לה איזה צל, ובאותו הצל דיקא היא רוצה לשפן שם, כפי הצל המיוחד לה. וכן יש לכל עוף ועוף ענף מיוחד, שבאותו הענף דיקא הוא רוצה לשפן.

ועל-כן חקרו: אם יכולים למצא איך בזה, אשר בצלו ישפנו כל החיות. שכל החיות יהיו בוחרים ויתרצו לשפן בצל אותו האילן, ועל ענפיו ישפנו כל צפרי שמיא (דניאל ד, ט). וחקרו: "שנמצא איך בזה!"

ורצו לילך לשם אל אותו האילן - כי הענג המפלא שיש שם אצל אותו האילן אין לשער, כי יש שם כל העופות וכל החיות, ושם אין שום הזק משום חיה. וכל החיות וכו' מערבים שם, וכלם משחקים שם, ובודאי הוא תענוג מפלג מאד להיות שם אצל אותו האילן וכו' וכו'.

נד.

(חיי-מוהר"ן תקנו)

על מה שספרו לפניו מגדול אחד שלמד מאה ותשעה-עשר דפים גמרא בכל יום, או אם תזר מאה ותשעה-עשר דפים בכל יום) ואמר: "שזה מעט!" - ורמז בדבריו: 'מעט' גימטריא 'מאה ותשעה-עשר' (ספר-הלכותיים להאריז"ל בפרשתו יח).

וזה-לשונו שם ב'ספר-הלכותיים': "יקח נא מעט מים" - רצה לומר: שהמים יורדים בגבורה וכו' וכו'. ואמר "מעט" - לפי שצורפי אלה"ם הם ק"ד, ומה שהם משיגים הם קי"ט, כמנין מע"ט, פי האלה"ם אינם משיגים אותו.

נשב, בשית פרקין דדרועא, ובשית פרקין דשוקין" - הינו: על-ידי ה'רוח שבלב', באים ה'רקודין'.

הינו: על-ידי ה'צדיק' שהוא בחינת 'רוח', כמו שכתוב (במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו" - נתבטל ה'גאווה', כמו שכתוב (תהלים לו, יב): "אל תבואני רגל גאווה". ונתבטל ה'עבודת-אלילים', כמו שכתוב: "ורחצו רגליכם" (בראשית יח, ד) - זה 'עבודת-אלילים'.

וכשנתעלה ה'רגליו' על-ידי ה'רקודין', בחינת: "נשא לבו את רגליו" - ונתבטל ה'גאווה', הינו ה'עבודה-זרה' - על-ידי-זוה נמתקין הדינים וכו'.

וכשנתעבר ה'עבודה-זרה' - נתעבר ה'חרון-אף', ונמשכין 'חסדים' - כי נתבטלו המינות והכפירות.

נב.

(שיחות-ה'ר"ן קמא)

"יקח נא מעט מים" [כנ"ל בזהר] - באותה העת שגלה התורה "תקון למקרה-לילה" (לקוטי-מוהר"ן ח"א רה) - אמר בתחלה: "שתקון הראשון הוא ה'מקוה' - שצריכין לטבל במקוה!" [ואמר בזו הלשון: "דאם ערשטע איז מקוה"]. ואחר-כך גלה התקון: "לומר עשרה קפיטל תהלים" (בלקוטי-מוהר"ן ח"א א צב).

נג.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג משיבעה בעטלעערס)
"והשענו תחת העץ" [כנ"ל בזהר] - פעם-אחת היו פת אחת שהיו חוקרים: באשר שכל חיה יש לה צל מיוחד, שבזה הצל דיקא היא רוצה לנוח שם. וכן

"וְאֵל הַבְּקָר רָץ אַבְרָהָם" (בראשית יח, ז)

כה.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ז, מ)

"אַבְרָהָם הוא הראשון שמצא קדשת ארץ-ישראל" (זהר לך-לך עח.). ועל-כך איתא: **"וְאֵל הַבְּקָר רָץ אַבְרָהָם"** (בראשית יח, ז) - **"שֶׁשָּׂרָץ וְרָדַף אַחַר הַבְּרִי בְּקָר בְּשִׁבִיל הַכְּנַסַּת-הָאוֹרְחִים, אִזּוּ בָרַח אֵל מְעֵרַת-הַמְּכַפֵּלָה"** (זהר חיי-שָׂרָה קכז: וְלִקְוֹט-שְׁמֵעוּנֵי בְּרֵאשִׁית רמז פב), **וְעַל-יְדֵי-זֶה מֵצָא אַבְרָהָם אֶת קִדְשַׁת מְעֵרַת-הַמְּכַפֵּלָה.**

ו'מְעֵרַת-הַמְּכַפֵּלָה' ששם נקברו האבות והאמהות - **זֶה עֵקֶר הַנַּחֲלָה שֶׁקָּנָה אַבְרָהָם בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל תַּחֲלָה, וְהִיא תַּחֲלַת יְרֻשָּׁתוֹ אֶת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - כִּי הָעֵקֶר: שִׁימְשִׁיךְ קִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל עַד שִׁיזְכֶּה לְהַקְבֵּר שָׁם.**

"לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן"
(בראשית יח, יד)

כו.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, טז)

'יִשְׂרָאֵל' בשרשם, הם בבחינת 'למעלה-מהזמן', בבחינת (שבת קנו.): **"אֵין מְזַל לְיִשְׂרָאֵל"**. כי כל 'סדר-הזמנים', הוא על-ידי הפוכבים-ומזלות, ו'ישראל' הם למעלה מהפוכבים-ומזלות, 'למעלה-מהזמן'.

בבחינת הנאמר לאברהם (בראשית טו, ה): "הֲבַט נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זְרַעְךָ". ופרש רש"י (שם; והוא ב'בראשית-רבה' מד, יב): **"אֵין**

הַבְּטָה אֵלָּא מְלַמְעָלָה לְמַטָּה" וְכוּ, הֵינּוּ: שֶׁהַגְּבִיחוֹ לְמַעְלָה מֵהַפּוֹכְבִּים-וּמְזֻלּוֹת, וַאֲמַר לוֹ: "כֹּה יִהְיֶה זְרַעְךָ" - שִׁיִּשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִזְרַעוֹ, הֵם מְלַמְעָלָה-מִהַזְּמַן' שֶׁמִּתְנַהֵג עַל-יְדֵי הַפּוֹכְבִּים-וּמְזֻלּוֹת.

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּלִדַת יִצְחָק (שם יח, יד): "לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן" - זֶה בְּחִינַת 'בְּטוֹל-הַזְּמַנִּים'. שֶׁ"לְמוֹעֵד", שֶׁהוּא לְשָׁנָה הָאַחֶרֶת וְהַעֵת הַזֹּאת שֶׁעָמְדוּ בּוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם - הַכֹּל אֶחָד.

בְּחִינַת: "לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה" - הֵינּוּ: "לְמוֹעֵד", "שֶׁהוּא לְשָׁנָה הַבָּאָה" (רש"י על-פי הפסוק, שם יז, כא: "וְאֵת בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יִצְחָק, אֲשֶׁר תִּלְד לְךָ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה בְּשָׁנָה הָאַחֶרֶת") - הוּא "כָּעֵת חַיָּה", שֶׁהוּא עֵת הַהוּא שֶׁל הַיּוֹם הַזֶּה. כִּי הַכֹּל אֶחָד - לְשָׁנָה הַבָּאָה, וְלַיּוֹם הַזֶּה. כִּי אֵין שׁוּם זְמַן כָּלֵל בְּאַמֶּת.

וּבבְּחִינָה זֹאת: "וְלִשְׂרָה בֵּן" - כִּי הַלְּדַת יִצְחָק, שֶׁהוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁנּוֹלַד בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, הַלְּדָתוֹ בְּבְחִינָה זֹאת, בְּבְחִינַת 'לְמַעְלָה-מִהַזְּמַן', כַּנ"ל.

"הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה"
(בראשית יח, יז)

כז.

(ח"ב ח, בסוף)

"בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חֲגֵנוּ" (תהלים פא, ד). "בַּכֶּסֶה" - זֶה בְּחִינַת 'נְבוּאָה', בְּחִינַת (בראשית יח, יז): **"הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה" - שֶׁזֶה בְּחִינַת 'נְבוּאָה', בְּחִינַת (עמוס ג, ז): **"כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹקִים דְּבַר, כִּי אִם גָּלָה סוֹדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים"**.**

"כִּי יִדְעַתִּי לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת בְּנֵי וְאֵת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרֹךְ ה'" (בראשית יח, יט)

ועל-כן נקראת ה'ידיעה', בלשון 'אהבה ורצון', כמו שכתוב (בראשית יח, יט):
"כִּי יִדְעַתִּי לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת בְּנֵי וְאֵת בֵּיתוֹ."

שפרושיו: שהשם-יתברך יש לו רצון ואהבה לאברהם. ונקרא בלשון 'ידיעה' - כי רצונו הוא 'ידיעתו', כנ"ל.

נמצא: שה'ידיעה' - היא בחינת התקון והפרור הנעשה על-ידי 'ידיעתו' ורצונו.

וה'בחירה' - היא בחינת התקון והפרור שנעשה על-ידינו דיקא כפי בחירתנו.

וזה בודאי - אי-אפשר להשיג, כמוכא. ואסור לכנס בחקירות אלו כלל וכו'.

ל.

(לקוטי-הלכות, שלוח-הקן ד, יב)

ה'תורה' נקראת "דרך ה'", כמו שכתוב (דברים ה, ל): **"בְּכֹל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם תֵּלְכוּ"** וכו'. וכתוב (בראשית יח, יט): **"וְשָׁמְרוּ דְרֹךְ ה'"**.

לא.

(לקוטי-הלכות, ראשית-הגז ג, יא)

"בְּאֵמֶת הוא טובה גדולה מה שאדם חולה קדם מותו", כמו שאמרו רז"ל (בבא-מציעא פז.) - כי אם לאו, לא יתן אל לבו לצוות לביתו.

ועקר הצואה הוא: **"שִׁיצוּחַ אֶת בְּנֵי וְאֵת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרֹךְ ה'"** (בראשית יח, יט), כמו שעשו כל הצדיקים: **"שֶׁהוֹכִיחוּ אֶת יִשְׂרָאֵל סְמוּדָה לְמִיתָתָם"** (ספרי דברים ב).

כח.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה, מא)

עקר זכות האבות אברהם יצחק ויעקב ויוסף וכל השבעה רועים - הוא: מה שכלם עסקו בהמשכת הדעת הקדושה, להמשיכו לבניהם ולבני בניהם עד עולם, להודיעם כי **"ה' הוא האלהים"** (דברים ד, לה-לט; מלכים-א ח, ט; יח, לט).

כמו שנאמר ב'אברהם אבינו', שהוא הראשון מהשבעה רועים שגלה אלהותו בעולם (בראשית יח, יט): **"כִּי יִדְעַתִּי לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת בְּנֵי וְאֵת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו לְשֹׁמְרֵי דְרֹךְ ה'"** וכו'.

אבל עקר שלמות הדרך-הקדוש הזה הוא: שאנחנו מבני בניהם, נמשיך עלינו דעתם הקדוש והנורא שהמשיכו - עד שנתעורר מעצמנו להתקרב אליו יתברך, על-ידי שקבר גלו שעדין ה' אתנו וכו', כי **"מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ"** (ישעיהו ג, ו) וכו'.

כט.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה ותיה-טהורה ד, לח)

ה'ידיעה' וה'בחירה', אי-אפשר להבין ולהשיג בשום אופן.

כי ה'ידיעה' - היא בחינת ההנהגה והתקון שנעשה על-ידי השם-יתברך לבד כרצונו. כי ה'ידיעה' שלו יתברך, הוא הוא רצונו - כי כמו שרוצה, כן יהיה בודאי. וזהו 'ידיעתו' - שיודע מה שיהיה, כי יודע שיהיה כמו שהוא רוצה, כי הכל כרצונו.

"השפט כל הארץ לא יעשה משפט"

(בראשית יח, כה)

"הנה נא הואלתי לדבר אל ה'

ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז)

לב.

(ח"א קטו)

השם-יתברך אוהב משפט, וגם הוא אוהב ישראל. אך אהבתו שאוהב את ישראל, גדולה יותר מהאהבה שאוהב את המשפט.

ועל-כן בשמדת-הדין מקטרג על מי שאינו ראוי להתקרב להשם-יתברך, לבלי להניחו לכנס לדרך-החיים, להתקרב לצדיק-האמת ולדרך-האמת. והשם-יתברך הוא אוהב משפט - על-כן הוא מכרח בבני-כח להסכים להזמין לו 'מניעות' למונעו מדרך-החיים, כפי הראוי לו לפי מעשיו הרעים על-פי הדין והמשפט - כי הוא יתברך אינו יכול לדחות את הדין.

אך מאחר שבאמת הוא יתברך אוהב ישראל, ואותה האהבה היא גדולה יותר מהאהבה של המשפט. מה עושה השם-יתברך, כי הוא מכרח בבני-כח להסכים על המניעות למונעו מן האמת וכו' כנ"ל?

אבל אף-על-פי-כן באמת לאמתו: רצונו וחסדו יתברך, שיתקרב האדם אליו יתברך, כי הוא אוהב ישראל יותר מה'משפט' כנ"ל. על-כן נותן רשות להזמין לו 'מניעות'. אבל הוא יתברך בעצמו מסתיר עצמו בבני-כח בתוך ה'מניעות'.

ומי שהוא 'בר דעת', יכול למצא אותו בתוך ה'מניעות' בעצמן - כי באמת אין שום מניעה בעולם כלל, כי בתקוף ה'מניעות' בעצמן נסתר השם-יתברך, ועל-ידי ה'מניעות' בעצמן דיקא, יכולין להתקרב להשם-יתברך.

לג.

(ח"א נה, ה)

בחינת ה'תפלה', צריכה לבחינת 'עפר ואפר'. כי צריך להכניע ה'רע' תחת ה'טוב', הן בפרט הן בכלל - בבחינת (מלאכי ג, כא): "ועפותם רשעים, כי יהיו אפר תחת רגליכם".

וזה בחינת 'אפר' שיש בבחינת התפלה. ו'רגל' זה בחינת 'תפלה', בבחינת (תהלים כו, יב): "רגלי עמדה וכו'".

ה'רע שבפרט' - הינו: גופו המגשם וחמרו - יבטל בשעת תפלה, כמו 'חסידים הראשונים' שהיה להם בשעת תפלה 'התפשטות הגשמיות'.

וה'רע שבכלל' - הינו: התפללות של 'פושעי-ישראל' שמתפלל עמהם, יבטל הרע שלהם, ויעשה מהרע, 'כפא לקדשה'. וזה בחינת 'אפר שבתפלה'.

ו'עפר שבתפלה' - הינו: שיקשר עצמו בכלל ובפרט, עם נפשין ורוחין ונשמתין של 'שוכני-עפר', ויעזר אותם בתפלתו, שיתפללו עמו, בבחינת (ישעיה כו, יט): "הקיצו ורגנו שכני עפר". וזהו (איכה ג, כט): "יתן בעפר פיהו" - כלומר: שיקשר דבורו עם 'שוכני-עפר'.

וזהו שאמר אברהם בתפלתו (בראשית יח, כז): "הנה נא הואלתי לדבר אל ה', ואנכי עפר ואפר" - כי זה צריך לבחינת התפלה.

וזהו נקרא 'תפלה בצבור' - כי אותיות 'צב"ר', ראשי-תבות: "צדיקים, בינונים, רשעים".

'בינוני' - הוא ה'מתפלל' - במאמר חז"ל (קדושין מ:): **"לעולם יראה אדם את-עצמו, כאלו חציו זכאי וכו'.**

להמשיך כל הדברים אליו. כי הוא רק 'יחיד' בעולם, שהוא "יסוד עולם", שכל הדברים נמשכים ממנו.

'צדיקים' - זהו בחינת 'עפר'.

ואפלו כל הצדיקים, הם רק ענפים ממנו, כל אחד לפי בחינתו. יש שהוא בחינות 'ענף' ממנו, ויש שהוא בחינות 'ענף' מן הענף.

'רשעים' - זהו בחינת 'אפר', כנ"ל.

ולעורר 'שוכני-עפר' - זה יש בפרט ובכלל. 'בפרט' - הינו: חלקי נפש-רוח-נשמה שלו שבאו כבר בגלגול ונתקן. ובכלל' - הינו: נפש-רוח-נשמה של 'שוכני-עפר' אחרים, לעורר אותם שיתפללו עמו.

כי זה הצדיק היחיד בעולם - הוא ענו ושפל, ומשים עצמו כ'עפר', בבחינות (בראשית יח, כז): **"ואנכי עפר ואפר"**. ועל-כן הוא "יסוד עולם" - הינו: בחינת 'עפר', שכל הדברים הם עליו כנ"ל.

וזזהו בחינת **"עפר ואפר"** הנאמר ב'פרה' (במדבר יט, ט"ז) וכו' (עין בפנים).

לד.

(ח"א ע)

כל הדברים הם על 'הארץ', כמו שאנו רואין בחוש: שהכל גדל מן 'הארץ', וכל הדברים והבריות הולכים ומנחים על 'הארץ'

וזזה שאנו מבקשים (תפלת שמונה-עשרה): **"ונפשי כעפר לכל תהיה"** - הינו: שיהיה לה 'פח-המושך', להמשיך הכל אליו כ'עפר', כנ"ל.

ואי-אפשר שיפסקו ויתרחקו מהארץ - אם לא על-ידי 'פח-המכריח', שיש מי שמכריחו ונוטלו ממקומו מ'הארץ' ומרחיקו ממנה וכו'.

וזזה 'הצדיק' ממשיך כל ההשפעות לעולם, בבחינות (איוב כח, ו): **"ועפרת זהב"** - שכל ה'השפעות' נמשכין מבחינות 'עפר', מה'צדיק' הנ"ל.

ואחר-כך כשנפסק 'פח-המכריח', חוזר ל'הארץ' - כי 'הארץ' יש לה 'פח-המושך', וממשכת כל הדברים לעצמה, כי אם לאו, לא היו יכולים להתקיים עליה וכו'.

ועל-כן אם נותנין 'צדקה' לזה ה'צדיק', הוא מתברך מיד - כי הוא בחינת 'זריעה על העפר', שמצמחת כפול כפלים, בבחינות (חושע י, יב): **"זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד"**.

אבל אם נותן 'צדקה' למי שאינו בחינת 'עפר' כלל - אינו עושה פרות. ועל-כן ה'צדקה' שנותנים להם, אינה בחינת 'זריעה' כלל.

וה'צדיק', הוא בחינת 'עפר' הנ"ל - כי הוא 'יסוד עולם', כמו שכתוב (משלי י, כח): **"יצדיק יסוד עולם"**. וכל הדברים עומדים עליו, ויש לו 'פח-המושך'

והנה היה ראוי: שימשכו כל בני אדם לזה ה'צדיק', שהוא בחינת 'עפר', שיש לו "פח-המושך" כנ"ל. אך על-ידי 'פח-המכריח', מפסיקין ומרחיקין ממנו.

היגו: שיש בני-אדם, שעל-ידי דבורם ומעשיהם, הם מכריחים בני-אדם להפסיקם ולהרחיקם מה'צדיק' הנ"ל. ואחר-כך פשיפסיק 'פחהמכריח', יחזר וימשיך ויתקרב עצמו אליו, כי פשיפסיק ה'מכריח', ישוב לה'עפר' כנ"ל.

ועל-כן יש בני-אדם שרחוקים מאד מה'צדיק', מחמת שהם עדין ב'פחהמכריח' המרחיק אותם. אבל אחר-כך פשיפסיק 'פח המכריח', יחזרו ויתקרבו כנ"ל.

וזוה שאנו רואין: בפאדם נוסע להצדיק, כל מה שמתקרב למקום הצדיק יותר, יש לו השק יותר, מחמת שמתקרב יותר לה'פחהמושיך'.

לה.

(חיי-מוהר"ן תקכה)

בעת שלבש רבנו ז"ל זיפיצל' [מעיל עליון מיוחד] אחד, וצבעו היה מה שקורין 'פאפילאטע' [אפור] - ענה ואמר בליל-שבת: "ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז), בלשונם 'פאפיל'.

לו.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה וחייה-טהורה א,ו)

על-כן דם חיה טעון 'כפוי-הדם' (ויקרא יז, יג) - בחינת (משלי י, יב): "על כל פשעים תכסה אהבה", שהוא בחינת 'מין', כמו שאמר רבנו בסימן פ"ב (ח"ב): "שזה בחינת 'כפוי-הדם'".

כי שם בבחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'מין' - ה'דמים' שהם ה'גבורות', נתעלמים ונתפסים, ואין נתגלים - כי 'אהבה' מכסה עליהם, בבחינת: "על כל פשעים תכסה אהבה", כנ"ל.

ועל-כן מכסין ב'עפר' ו'אפר', שזה בחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'אהבה' המכסה על הפשעים כנ"ל, כי אברהם אמר (בראשית יח, כז): "ואנכי עפר ואפר".

וכן אמרו רז"ל (סוטה יז): "שבזכות זה (שאמר אברהם אבינו: 'ואנכי עפר ואפר') - זכו בניו למצות 'כפוי-הדם' בעפר".

לז.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה וחייה-טהורה ד, כגכח)

וזוה שאמר אברהם (בראשית יח, כז): "ואנכי עפר ואפר" - כי אברהם רצה להתפלל על 'סדום', להצילם, על-ידי שיגלה הטוב הנסתר בהם. ועל-כן היה מחפש ומבקש אחר ה'טוב', כמו שכתוב שם בפרשה (שם ל): "אולי יש חמשים צדיקים וכו', אולי ימצאון שם שלשים" וכו'.

על-כן מחמת שרצה לברר הטוב מהרע, דהינו האמת מהשקר - על-כן הקדים לומר: "ואנכי עפר ואפר", שהשים עצמו כ'עפר'.

דהינו: שקשר עצמו לבחינת השרש והתכלית של כל דבר, שהוא בחינת 'עפר', שעל-ידי-זה מתגלה ה'אמת' מן ה'שקר'.

כי 'עפר' הוא בחינת ההתחלה והסוף של כל דבר, כי "הכל היה מן העפר, והכל שב אל העפר" (קהלת ג, ט). ובהתחלה והסוף הכל אחד - כי כל הדברים שבעולם, אף-על-פי שכל אחד משנה מחברו מאד, במראיתו, וטעמו, וריחו, ותבניתו - אף-על-פי-כן "בראשית ותכלית, הם באחדות בלי הבדל"

(ספר-המדות, דעת ח"ב א).

"הוציאם אלינו ונדעה אתם" (בראשית יט, ה)

"עד מי לך פה" (בראשית יט, יב)

"ונדעה אתם - במשכב זכר"

(רש"י: בראשית-רבה נה, ה)

"מי לך פה - מי לך פתחון פה ללמד סנגוריא

עליהם" (רש"י: בראשית-רבה נה, ה)

לח.

(ספר-המדות, נאוף' ח"ב ח)

אסור ללמד זכות, על זה שעבר על משכב-זכור.

[הרב מטשעהרין ז"ל ב'מראי-מקומות, ציון להמדרש הנ"ל (בראשית-רבה נ, ה; מובא ברש"י): "כל אותו הלילה, היה לוט מבקש עליהם רחמים, והיו מקבלין ממנו. כיון שאמרו לו "הוציאם אלינו ונדעה אתם" ליתשמיש' - אמרו לו: 'עד מי לך פה, קרי ביה: עד מי לך פה'. עד כאן היה לך רשות ללמד סנגוריא עליהם, מכאן ואילך אין לך רשות ללמד סנגוריא עליהם].

"ויתמהמה וגו'. ויאמר: המלט על נפשך,

אל הנביט אחרריך" (בראשית יט, טז-יז)

הענין: למהר ולהזדרז ולרוץ בעבודת-השם, ולא להתמהמה

והענין: לבלי לחשב הרבה' (שקורין: איבערטראכטן)

לט.

(ח"א מט, בסוף)

"ישיש כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו) - צריך 'התגברות גדול', כדי לרוץ ארח הזה שהיו יכולים לילך בזמן הזה **"שהיו ישראל נזופים"** [כשהיו במדבר] (במות עב), ועכשו רצים במהירות גדול זה הדרך.

רבנו ז"ל אמר בפרוש ענין זה: לענין בני-אדם הזוכים לעשות תשובה על העבר - שאף-על-פי שזוכים לתקן מה שעבר, אף-על-פי-כן עדין היכן הוא אותו

כי עקר התקון: שיקשר עצמו לשרש האמת - הוא על-ידי בחינת 'עפר' ממש. דהינו: שיבטל עצמו בתכלית הבטול, ויהיה בעיני עצמו בעפר ואפר, בבחינת: **"ונפשי בעפר לכל תהיה"** (תפלת שמונה-עשרה, על-פי ברכות יז. תפלת מר בריה דרבנא).

דהינו: שיבטל עצמו מכל וכל, כאלו אין לו שום הרגשה ושום ישות, ויקשר עצמו רק להשרש ששם הכל אחד, שמשם בחינת 'עפר-דקדשה', שהוא בחינת 'עצם-האמת'. ועל-ידי-זה נכנע ה'שקר', ונתגלה ה'אמת'.

וזה שאמרו רז"ל (סוטה יז): "בשכר שאמר אברהם אבינו: 'ואנכי עפר ואפר', זכו בניו לשני מצוות, ל'עפר-סוטה' ול'אפר-פרה'.

"עפר סוטה" - הוא בחינת ברור על-ידי בחינת 'עפר' דיקא, כנ"ל.

וזהו גם-כן בחינת 'אפר פרה', שמטהרת מטמאת-מת' - שנמשכה מ'חטא אדם-הראשון', שעל-ידי-זה נמשך 'זהמת-הנחש', שהוא 'זהמת-השקר', שמשם נמשכה המיתה והטמאה. וטהרתו על-ידי "אפר פרה-אדמה".

כי "אפר פרה" - הוא בחינת 'עפר' הנ"ל, כמו שאמרו רז"ל (חלין פח): **"אשכחן אפר דאקרי עפר"** [מצאנו אפר שנקרא עפר].

הינו: שזה ה'אפר פרה' שנקרא 'עפר', נמשך מבחינת 'עפר' הנ"ל, שהוא בחינת השרש והתכלית של כל הדברים - ששם נתהפכין כל הדברים וחוזרין לשרשם.

מא.

(עלים לתרופה, ערב ראש-חדש אב תר"ג)

אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ ז' ל' הַזְּהִירָנוּ הַרְבֵּה:

"לְבַלִּי לַחֲשֹׁב הַרְבֵּה!" - וְאָמַר

בְּפָרוּשׁ: "שָׁזָה הָעֲנִיָּן שֶׁנִּקְרָא:

"אִיבְעֵרְטֵרְאִכְטָן" [לעבור במחשבתו מה שהיה],

מְשַׁלֵּיךְ אֶת הָאָדָם מְאֹד רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן!"

וְאִם אַתָּה רָגִיל בְּזֶה מִכְּבָר - הַהֲכַרְח

שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְשִׁבַר זֹאת, וְלִהְתַּגַּבֵּר בְּכָל

פַּעַם לְהַסִּיחַ דַּעְתְּךָ, אִוֵּן נִישְׁט

'אִיבְעֵרְטֵרְאִכְטָן' [לעבור במחשבתו מה שהיה]

בְּשׁוּם דְּבַר!

בְּפָרֵט בְּעֲנִין מַחֲשַׁבּוֹת-רַעוֹת וְרַעִיוֹנִים

רַעִים - צְרִיכִין לְבָרַח מֵהֶם לְגַמְרֵי,

וְלְבַלִּי לְחַזֵּר מַחֲשַׁבּוֹתוֹ לְאַחֲזִירֵי כָּלֵל, וְלִשְׁפַח

לְגַמְרֵי בְּכַל־עֵת מַה שֶׁעָבַר תַּחֲלָה.

מב.

(בוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ב; טובות-זכרונות' טז)

וְהִנֵּה מִימֵי-יְלָדוֹתָיו וַיִּמֵּי נַעֲוָרָיו שֶׁל

מוֹהֲרַנְ"ת ז'ל, נִכְסַף לְבָבוֹ לְעַבּוֹדַת-

הַשֵּׁם וְכוּ', וּמֵאֵז הָיָה הַשְׁתַּוְקָקוֹתוֹ וְכַסּוּפָיו

לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ גְּדוֹל וְנִפְלֵא מְאֹד.

אֲבָל מַעֲצָם הַתְּגָרוֹת הַכַּח הַמוֹנֵעַ וְהַמְדִיחַ

שֶׁבְּכָל מַדְרָגָה וּמַדְרָגָה וְכוּ' - עַל-יָכֵן

עָלָה וַיֵּרַד בְּעֲלִיּוֹת וַיִּרִידוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת

מְאֹד בְּכָל עֵת וָעֵת, וְהָיָה קָשָׁה עָלָיו מְאֹד כָּל

דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה שֶׁרָצָה לַעֲשׂוֹת, הֵן בַּתּוֹרָה וְהֵן

בַּתְּפִלָּה וְכוּ'.

גַּם הָיָה 'בַּעַל-מַחֲשָׁבָה' גְּדוֹל מְאֹד, "שָׁזָה

אַחַד מֵהָעֲשָׂרִים-וְאַרְבָּעָה דְּבָרִים

שֶׁמַּעֲבִינֵן אֶת הַתְּשׁוּבָה" (רמב"ם, הלכות תשובה

פ"ד ה"ה), וְלֹא יָדַע לְכָל הַנֶּ"ל שׁוּם עֲצָה

וְתַחֲבֹלָה מַה לַעֲשׂוֹת וְכוּ'.

הַזְּמַן שֶׁהָיוּ רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהָיוּ

יְכוּלִים לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּאוֹתוֹ

הַזְּמַן!?

וּבּוֹדֵאי צְרִיכִים לְתַקֵּן זֹאת - דְּהֵינּוּ:

לְהַשְׁלִים וְלִמְלֹאת אֶת הָעַבּוּדָה

שֶׁהָיוּ יְכוּלִים לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּכָל

אוֹתוֹ הָעֵת שֶׁהָיוּ נְזוּפִים מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ

וּרְחוּקִים מִמֶּנּוּ.

עַל-יָכֵן אַחַר שֶׁזָּכִין לְהַתְּעוֹרֵר לְתַשׁוּבָה -

צְרִיכִין זְרִיזוֹת גְּדוֹל בְּעַבּוּדָתוֹ

יִתְבָּרֵךְ, וְלָרוּץ מְאֹד מְאֹד. כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה עַל-יְדֵי

זְרִיזוֹת עַבּוּדָתוֹ, לְתַקֵּן וְלְהַשְׁלִים גַּם הַסְּרוּן

הָעַבּוּדָה שֶׁל הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ.

כִּי עַכְשָׁיו צָרִיךְ לָרוּץ בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל, זֶה

הַדְּרָךְ שֶׁהָיָה יְכוּל לִילֵךְ בַּזְּמַן שֶׁהָיָה

רְחוּק מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְאָמַר לְאַנְשָׁיו בְּזֶה-הַלְּשׁוֹן: "אִיר דְּאַרְפֵּט

זֵיךְ זֵייעֵר יֶאָגוּ, אִיר זְאֵלֵט נָאךְ

קַעֲנֵעֵן עַפְעַם כֹּאפֵן!" [אתם צריכים למהר מאד,

כְּדֵי שֶׁתִּסְפִּיקוּ עֲדֵין לְחַטֵּף מִשְׁהוּ].

[ג"ב. עֵין בְּעֲנִין הַזֶּה בְּחֵי-מוֹהֲרָן, מַעֲרַכַת "שְׁלֵא

לְהַתְּעַקֵּשׁ עַל שׁוּם דְּבַר, וְאִין לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה", אוֹתִיּוֹת

תְּלִיתֵלָה; וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"ב נט].

מ.

(שיחות שאחרי ספורי-מעטיות)

וּמְאֹד מְאֹד צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק בְּשִׁמְחָה

תָּמִיד. וְאֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מִשׁוּם

דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, אִף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה. וְאִם

יְהִיָּה חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ, וְלֹא יִתְפַּחַד כָּלֵל, וְלֹא

יִחֲשַׁב מַחֲשַׁבּוֹת כָּלֵל (שְׁקוּרִין: 'אִיבְעֵרְטֵרְאִכְטָן'),

וְיִלְךְ בְּתַמּוֹ בְּשִׁמְחָה - יִזְכֶּה לְסוּף לְעַבֵּד עַל

הַכָּל בְּשִׁלּוּם.

**"וַיֵּשְׁבּוּ אַבְרָהָם בְּבֶקֶר, אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר עִמַּד שָׁם" (בראשית יט, כז)**

"אַבְרָהָם תַּקַּן תַּפְּלֹת שְׁחָרִית, דְּכַתִּיב 'וַיֵּשְׁבּוּ' וְכו'."
(רש"י; ברכות כו:)

"כָּל הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לַתַּפְּלוֹתוֹ, אֱלֹמֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ וְכו',
דְּכַתִּיב: 'וַיֵּשְׁבּוּ אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עִמַּד
שָׁם', וְאִין 'עִמַּד' אֵלָּא 'תַּפְּלָה' וְכו'." (ברכות ו:)

"בְּקֶר דְּאַבְרָהָם" (זהר מקוץ רג: תרומה קע: ועוד)

מה.

(ח"א ה, ה)

וַתִּדְעַ: שְׁצַרְיָה לְשִׁתְּףָהּ הַגְּבוּרוֹת בְּחֶסֶדִים,
שְׁמֵאלָא בִּימִינָא וְכו', כִּי עָקַר
הַתְּגַלּוֹת עַל-יְדֵי הַחֶסֶדִים וְכו'. וְכֵן צַרְיָה
לְשִׁתְּףָהּ הָאֵהָבָה עִם הַיְרָאָה, כְּדֵי שְׁיִתְעַבֵּד
רְעֵמִים.

וְזֶה (שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשְׁבּוּ הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶר
לְאִיתָנוּ". "וַיֵּשְׁבּוּ הַיָּם" - הֵינּוּ יָם-
הַחֶכְמָה. "לַפְּנוֹת בְּקֶר" - דָּא בְּקֶר
דְּאַבְרָהָם" (זהר תרומה קע:), בְּחִינַת: "אַבְרָהָם
אֵהָבִי" (ישעיה מא, ח). "לְאִיתָנוּ" - דָּא
גְּבוּרוֹת' וְכו'.

מו.

(ח"א טו, הו)

"אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד" (אבות פ"ו מ"א). זֶה
בְּחִינַת 'תַּפְּלָה', בְּחִינַת 'חֶסֶד',
בְּחִינַת 'אַבְרָהָם'.

כִּי כְּשֶׁאֵנוּ קוֹרְאִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּתַאֲרִים שֶׁל בְּשָׂרִי-וְדָם, וְהוּא נִמְצָא לָנוּ
"בְּכָל קְרֵאָנוּ אֵלָיו" (דברים ד, ז) - זֶה חֶסֶד
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. כִּי אִם לֹא הָיָה בְּחֶסֶדֵי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, לֹא הָיָה כְּדָאי לְקַרְא וּלְכַנּוֹת הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, בְּתַאֲרִים וּשְׁבָחִים וְתַבּוֹת'
וְאוֹתִיּוֹת' - אֲבָל זֶה הַכָּל חֶסֶד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

**וְאַחֲרֵי-כֵן נִתְקַרַּב לְרַבְּנוּ ז"ל וְכו'. וְקָבַל
לִפְנֵי רַבְּנוּ ז"ל: שֶׁהוּא 'בַּעַל-
מַחְשְׁבָה' בְּלִי שְׁעוֹר, וְזֶה "אֶחָד מֵעֲשָׂרִים-
וְאַרְבָּעָה דְּבָרִים הַמְּעַפְּבִין אֶת הַתְּשׁוּבָה!" -
הַגַּם שֶׁהַמַּחְשְׁבַת הֵם מִפְּלוּל מ'גְּמָרָא-
פְּרוּשׁ-תּוֹסְפוֹת' וְכוּיֵצֵא מ'פּוֹסְקִים', אֲךָ וְרַק
מִבְּלָבָלִים בַּעַת הַתַּפְּלָה!**

וְאָז אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה 'בְּחֻצוֹצְרוֹת'
(ח"א ה): "שְׁצַרְיָה לַפְּנוֹת הַמּוֹחִין
מַחְמִץ!"

(עין עוד ב'עלים-לתרופה, מכתב מיום ב' חיי-שרה תקפד,
בענין המחשבות המבלבלין את התפלה).

"הִהָרָה הַמָּלֵט" (בראשית יט, יז)

מג.

(ח"א לח, ז)

"תִּנְיָא רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת,
רוֹאִים וְאִינֵם יוֹדְעִים מַה רוֹאִים,
הָאָרֶץ עוֹמֶדֶת עַל עַמּוּדִים, וְעַמּוּדִים עַל
הַיָּם, וַיָּמִים עַל הַהָרִים" (תְּגִינָה יב:).

"וַיָּמִים עַל הַהָרִים" - זוּ בְּחִינַת 'תּוֹרָה',
שְׁעַל-יָדָהּ נִתְעוֹרַר 'חֶסֶד אַבְרָהָם'.
כִּי 'הַהָרִים', זוּ 'תּוֹרָה' - שֶׁהוּא מְרוֹמָם, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (משלי ח, טז): "בֵּי מַלְכִים יִמְלֹכוּ".

גַּם 'אַבְרָהָם' נִקְרָא 'הַר', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
(בראשית יט, יז): "הִהָרָה הַמָּלֵט".

מד.

(ספורי-מעשיות, מעשה י
מבערגער ועני, בסוף ברמזים)

בְּלוֹט פְּתִיב (בראשית יט, יז): "הִהָרָה
הַמָּלֵט" - הֵינּוּ: 'בַּעַרְגֶּער!' [בְּאִידיש
'הַר': 'בְּאָרְגַּ'] - וּמִמֶּנּוּ נוֹלַד 'מְשִׁיחַ', שְׁיָבֵא
בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אִמֵּן.

י'דע" - שהם בחינת ה'ארבע מלכיות'
פנ"ל.

מט.

(ח"א לח, ד-בסוף)

תקונו-הדבור, להעלות ה'דבור'
לשרשה - הוא על-ידי
התורה שלומדין בצר לאדם, בעניות
ובדחקות, שהוא בחינת 'לילה'. וחז"ל אמרו
(תגינה יב): "הלומד תורה בלילה, מושכין
עליו חוט של חסד ביום".

חסד, הוא בחינת "בקר דאברהם". כמו
שכתוב בזהר (מקץ רג: על בראשית מד,
א): "הבקר אור" - דא 'בקר דאברהם'.
והאנשים שלחו' - אנון מארי דדינין.
'המה וחמוריהם' - אנון וכל סטר מסאבא.
וכמו שכתוב (רות ג, יג): "שכבי עד הבקר".
אזי נופלים כל המקטרגים השולטים על
הדבור, ואז הדבור יוצא בשיר ושבח והלל
להקדוש-ברוך-הוא, ואז: "ברן יחד פוכבי
בקר" וכו' (איוב לח, ז).

וזה (שמות טו, ד): "ומבחר שלשיו טבעו
בים". ה'תורה' נקרא: "אורייתא
תליתא" (שבת פח). "ומבחר" - דא 'אברהם',
כמו שכתוב (נחמיה ט, ז): "אשר בחרת
באברם".

פרוש: על-ידי ה'תורה', שעל-ידיה
נתעורר מדת 'אברהם' - נתתקן
ה'דבור', ו"קץ כל בשר" (בראשית ו, יג) יטבע
בנקבא דתהומא-רבא.

וזו: "טבעו בים סוף" - 'סוף' הוא בחינת
'קץ כל בשר', שהוא דבוק ב'ים'
הדבור' - יטבע בנקבא דתהומא-רבא, על-
ידי "בקר דאברהם" (זהר מקץ רג: ועוד),
שנתעורר על-ידי ה'תורה'.

נ.

(ח"א מד)

על-ידי 'מחאת-פנים' בתפלה, נתעורר:
"כ"ח אתון דעבדא דבראשית"
(תקוני-זהר יג), ויש כח ב'דינו לטהר 'אור ארץ'
העמים, ונטהר 'אור המקום' שאיש
הישראלי מתפלל, ושואב אור הקדוש כמו
ב'ארץ-ישראל'.

גם על-ידי 'מחאת-פה' - נתגרש 'אור'
הטמא. כי על-ידי 'מחאת-פנים'
נשמע 'קול', ו'קול' הזה הוא 'אור קדוש'
וכו', כמו שאנו רואין בחוש: שנתגרש
ה'אור' על-ידי 'מחאת-פנים'.

ובשביל-זה צריך "לקבע מקום
לתפלתו" (ברכות ו: - כמו
שאנו רואין בחוש: שבני-אדם תבאים
למדינה שאינם מרגלים באוירה, הם
נחלשים ומתים, אפלו "מנוה-הרעה לנוה-
היפה" (לשון המשנה ב'כתבות' פי"ג מ"י).

בן הדבר בתפלה - אפלו כשעומד
להתפלל במקום שהתפלל צדיק, אפי'
על-פיי-כן קשה לו מאד להתפלל שם, כי
אינו מרגל באוירא של מקום, כלי-שפן
"מנוה-היפה לנוה-הרעה".

וזה שאמרו חז"ל (שם): "כל הקובע מקום
לתפלתו, אלקי אברהם בעזרו" - כי
על-ידו נבנה עולם מחדש, ובנין עולם על-
ידי 'אברהם', כמו שכתוב (תהלים פט, א):
"עולם חסד יבנה".

וזה דאיתא בתקונים (תקוני-זהר סח): "ובהאי
'פ"ח', ישראל מתתקפין על אדום".
ועוד (שם): "צריך לסלקא להאי 'פ"ח' לגבי
הכמה". וזה בחינת: "כל הקובע מקום
לתפלתו, אלקי אברהם בעזרו" - כי

אֲבָרְהָם הוא **יָמִין**, **"הַרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים"** (בבא-בתרא כה:).

וְעוֹד: **"אֶלְכִי אֲבָרְהָם בְּעֶזְרוֹ"** - פי **אֲבָרְהָם** הוא ראשון לַהֲשִׁגַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כַּדְאִיתָא בְּזֵהָר (לְד-לָךְ עת.): **"תִּקַּל בְּתַקְלָא עַד דְּאֲתַגְלִיָּא לָהּ"**.

"אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם" (דְּבָרִים כט, ט), **"אֵין עֲמִידָה אֶלָּא תַפְלָה"** (בְּרֻכּוֹת ו:). **"לִפְנֵי ה' אֶלְכִיכֶם"** - זֶה בְּחִינּוֹת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (כְּתוּבוֹת קי:): **"כָּל הָדָר בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֶלּוּקִי"**.

הַיְנוּ: עַל-יְדֵי מָה תִזְכּוּ שֶׁתִּהְיֶה תַפְלַתְכֶם בְּאֹרֶא דְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - **"רְאִשִׁיכֶם שְׁבִטִיכֶם"** וְכוּ', וּמוֹנָה עֶשֶׂר בְּחִינּוֹת - הַיְנוּ בְּחִינּוֹת מְחֵאֲת־בָּהּ. עַל-יְדֵי מְחֵאֲת־כַּפִּימִם, הַתַּפְלָה הִיא בְּאֹרֶא דְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

נא

(ח"א קמט)

בַּבֶּקֶר - טוֹב לְהַסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת. עַיִן בְּזֵהָר-הַקְדוּשׁ (בְּשַׁלַּח נז).

נד

(ח"א רי)

עַל-יְדֵי מְשִׁא-זִמְתָן בְּאִמּוֹנָה, הוּא מְקַיֵּם **"וְאֶהְבֵּת"** (וַיִּקְרָא יט, יח) וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּלֹא יִגִיעָה וְטִרְחָ. כִּי אָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים קיח:): **"קָשִׁין מְזוֹנּוֹתָיו כְּקָרִיעַת יַם-סוּף"**. וְקָרִיעַת יַם-סוּף הִיָּה עַל-יְדֵי זְכוּת **אֲבָרְהָם**, בְּחִינַת **וְאֶהְבֵּת**, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (זֵהָר תְּרוּמָה קע: עַל שְׁמוֹת יד, כז): **"וַיִּשָּׁב הַיָּם לִפְנֵי בֶקֶר - דָּא בֶקֶר דְּאֲבָרְהָם"**.

נִמְצָא: כְּשֶׁהִגִיעַ עַת הַבֶּקֶר בְּחִינַת **אֲבָרְהָם**, אָזי יֵצֵא מִקְשׁוֹי לְקַל - כִּי עַד הַבֶּקֶר הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו קָרִיעַת יַם-סוּף.

נִמְצָא: עַל-יְדֵי מְשִׁא-זִמְתָן בְּאִמּוֹנָה, אַחֲזִיז בְּבְחִינַת **וְאֶהְבֵּת**, בְּחִינַת **אֲבָרְהָם** - אָזי אֵין קָשִׁין לוֹ מְזוֹנּוֹתָיו.

נג

(ח"ב ה, ב)

עֶקֶר גְּדוּל הָאִמּוֹנָה, הוּא בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים צב, ג): **"וְאִמּוֹנַתְךָ בְּלִילוֹת"**.

דְּתִינּוּ: כָּל מָה שֶׁנִּדְחָה וְהוּלָךְ חֶלֶק מֵהַלֵּילָה, וְנִתְקַרַב אֶל **'אֹרֶה-הַיּוֹם'** - נִתְגַּדַּל הָאִמּוֹנָה בִּיּוֹתֵר. וְכֵן הוּלְכַת וְנִגְדַלְת מְעַט מְעַט, כְּפִי מָה שֶׁנִּדְחָה מֵהַלֵּילָה וְנִתְקַרַב יוֹתֵר אֶל הַיּוֹם.

עַד שְׁבִאֹרֶה-הַיּוֹם - אֵז נִתְגַּדַּל הָאִמּוֹנָה בְּשִׁלְמוֹת, בְּבְחִינַת (אֵיכָה ג, כג): **"חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אִמּוֹנַתְךָ"**.

וְאֵז בְּאֹרֶה-הַיּוֹם, הוּא עֶקֶר צְמִיחַת הַרְפוּאָה, בְּבְחִינַת (ישַׁעְיָה נח, ח): **"אֵז יִבְקַע כְּשֶׁחָר אֹרֶה, וְאֶרְכַּתְךָ מֵהָרָה תִצְמַח"**.

נד

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי תַקּוּן-הַבְּרִית שֶׁהוּא **'קִשְׁת'** - יְכוּל לְהוֹצִיא ה' חֲצִימִם, שֶׁהִיא ה'תַּפְלָה, שֶׁהִיא **"ח"** בְּרַכָּאן דְּעֻלּוֹתָא - שֶׁהֵם תַּלְת וַי"ן" (תַּקּוּנֵי-זֵהָר מא. מח.), בְּחִינַת **'חֲצִימִם'**.

ו'מְקוֹמָם בְּבְרִית, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים פט, כט): **"וּבְרִיתִי נֹאֲמַנַת לוֹ"**. **אִמּוֹנָה** זֶה בְּחִינַת **תַּפְלָה**, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): **"וַיְהִי יְדִיו אִמּוֹנָה"**.

וְאֵז הַתְּחִלַּת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ, בְּבַחֲנֵינָת (תהלים קלב, יז): "אֲצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד", בְּבַחֲנֵינָת (חֲבֻקִּיק ג, ד): "קֶרְנִים מִיָּדוֹ לֹא".

"יָדוֹ" - זֶה בְּחֵינַת תְּפִלָּה. וְתַפְלוּתָהּ הֵם שְׁלֹשָׁה, בִּי פְּלָלִיּוֹת מְשִׁיחַ, בְּאֲבוֹתָ. הֵינּוּ: מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא הַדְּבוּר, שָׁבוּ מִתַּפְלָל, בְּחֵינַת "מְשִׁיחַ אֱלֹמִים" (תַּפְּלוּת נְשֻׁמָּה), הוּא מֵאִשׁ מִים רוּחַ.

וְאֵז נַעֲשֶׂה בְּרִיחוּרֵינוּ - הֵינּוּ: שָׂבָא לְקִדְשַׁת שַׁבָּת שְׁאֶסוּר בְּמִלְאכָה וְכוּ'.

וְקִדְשַׁת שַׁבָּת - זֶה בְּחֵינַת תְּכֵלֶת הַיָּדִיעָה.

הַיָּדִיעָה - שְׁלֹא נִדְעָ (בְּחֵינַת-עוֹלָם פִּי"ג). וּבְשִׁבִיל זֶה שַׁבָּת נִקְרָא: "תְּכֵלֶת שְׁמֵים וְאֶרֶץ" (תַּפְּלוּת עֲרֵבִית שַׁבָּת). וְתְּכֵלֶת זֶה בְּחֵינַת (קִהְלֶת ז, כג): "אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה, וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי" - הֵינּוּ: זֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה: שִׁישְׁבִּיל שְׂרַחוּק מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה.

וְתְּכֵלֶת הַזֶּה, הוּא עֵקֶר הַמְּקוֹם - הֵינּוּ בְּחֵינַת "מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט), שֶׁזֶה הַתְּכֵלֶת, הוּא הַמְּקִיף אֶת כָּל הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּחֲכָמָה, כְּמוֹ שַׁבָּתוֹב (תהלים קד, כד): "כָּל־כֶּסֶם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ".

וְזֶהוּ בְּחֵינַת (בְּרֵכּוֹת ו): "הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלוּתוֹ" - בִּי זֶה עֵקֶר הַמְּקוֹם, בְּבַחֲנֵינָת (שְׁמוֹת טז, כט): "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

נִדְוֵנוּן בְּחֵינַת. וְסִמְּוֹן לְדָבָר: "וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבְּקָר" (שְׁמוֹת יט, טז), "וּבַבְּקָר הִיְתָה שִׁכְבַת הַטֵּל" (שָׁם טז, יג), "וַיְהִי בְּאֲשֻׁמֹּרֶת הַבְּקָר" (שָׁם יד, כד). (אֲכִילָה ח"ב ה; לְמוֹד ח"ב ד; מְרִיבָה ח"ב ח).

(פְּרוּשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: פְּרוּשׁ סִמְּוֹן זֶה שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ: כִּי (א) "וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבְּקָר", נֶאֱמַר בְּמִתְּוֹרָה - שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת: "מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּמַחֲוֶה זְכִים". (ב) "וּבַבְּקָר הִיְתָה שִׁכְבַת הַטֵּל", נֶאֱמַר בְּמִן - שֶׁהוּא מְזוּן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְדַּנְּוּ מִמֶּנּוּ. כְּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (יוֹמָא עה). (ג) "וַיְהִי בְּאֲשֻׁמֹּרֶת הַבְּקָר", נֶאֱמַר בְּקִרְיַת יַם-סוּף, שֶׁנִּשְׁבְּעוּ הַמְּצַרִּים בָּיָם - שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת חֲנֹק כְּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (פְּתוּבוֹת ל). וְלִמַּד בְּקָר מִבְּקָר. - עַל-יַד-זֶה מְצָא הַשֶּׁגָּה הַנִּל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה).

[ב] מִי שֶׁאֵין לוֹ בְּטָחוֹן - יָקוּם קִדְּם אֲוֶר-הַבְּקָר, וַיֵּאמֶר בְּקִשׁוֹת בְּקוֹל-רָם (בְּטָחוֹן ח"א יג).

[ג] הַתְּעוֹרְרוֹת בְּבָקָר לְלִמּוּד - מְסַגֵּל לְחַוֵּשׁ הַשְּׁמִיעָה (לְמוֹד סח).

[ד] כְּשֶׁאָדָם מִתַּפְּלָל עַל שׁוֹנְאָיו, יִתַּפְּלָל בְּבָקָר (מְרִיבָה ח"א ז).

[ה] צָרִיךְ אָדָם לְהוֹכִיחַ אֶת-עַצְמוֹ בְּכָל בָּקָר (תְּשׁוּבָה ח"א עב).

[ו] עַל-יַדֵּי הַשְּׁתוֹקְקוֹת שֶׁאָדָם מְשִׁתוֹקֵק בְּלִילָה לְהַשִּׁים-יִתְבָּרֵךְ - עַל-יַדֵּי-זֶה בְּנִקְלָלוֹ לְהַתַּפְּלָל בְּבָקָר (תַּפְּלָה ח"א נ).

נו.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן עו)

סִפְּרָה: שְׁבַעַת שֶׁהָעוֹלָם מְכִינִים עֲצָמוֹן לְהַתַּפְּלָל בְּבָקָר, בְּעַת שְׁמַתְחִילִין לְהַתְּקַבֵּץ עַד שְׁמַתְחִילִין לְהַתַּפְּלָל - בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה הוּא לֹמַד אֶרְבָּעָה דַּפִּין פּוֹסֵק.

נה.

(סִפְּרָה-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי בְּקָר)

[א] מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּתוֹרָה בְּמַחֲוֶה זְכִים, שֶׁאֲכִילָתוֹ כָּל-כֶּרֶךְ בְּקִדְשָׁה, שֶׁנִּזְדַּנְּוּ מִמֶּזוּן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְדַּנְּוּ מִמֶּנּוּ, עַל-יַדֵּי-זֶה שׁוֹנְאָיו

נז.

(שיחות-ה"ר"ן רמג)

צוה לאחד שהיה אצלו חולה בתוך ביתו:
"שיקום קדם 'אור-היום', ויאמר
'שיר-השירים' בלו!" - ואמר: "שכל
הרפואות שבעולם, בלם בלולים בשיר-
השירים!" - וכן היה: שתכף היה שנוי
להחולה, וחזר לאיתנו.

נט.

(שיחות-ה"ר"ן לא)

ראוי להזדרז להתפלל תמיד בבקר
השכם בכל מה שיוכל - כי לפי גדל
מעלת התפלה שיקרה מעלתה מאד מאד,
מי יודע אם יזכה אחר-כך להתפלל?! - על-
פן כל מה שיוכל להקדים עצמו - ראוי לו
לזרז מאד ולהקדים.

ס.

(שיחות-ה"ר"ן שא)

שמעתי בשמו שאמר: שעקר עבודת
איש הישראלי הוא: בחרף -
לקום בחצות-לילה. ובקוץ בעת שהלילה
קצר מאד (שאז אין עומדין בחצות (בחויף-לארץ)) - אז
יזהר לעמוד בבקר השכם פעלות-השחר.

"וישכם אברהם בבקר" (בראשית יט, כז)
- מעלת תפלת הותיקין -

המתפלל ותיקין: [א] אינו נזוק כל היום בלו
(גמרא ברכות ט: ובתוספות). [ב] הוא בשמחה כל
היום (שם). [ג] מתפלל בשעת מצוה ועת-רצון
(רש"י ברכות כט:). [ד] שכרו מרבה מאד (טור אורח-
חיים סימן נח). [ה] מבטח לו שהוא בן עולם-הבא
(שם). [ו] נצול מחטא כל אותו היום (יערות-דבש
ח"א דרוש ט). [ז] זוכה לאריכות-ימים (יערות-דבש
שם). [ח] החלוק בין תפלה קדם הנץ, בין לאחר
הנץ - כרחק מזרח ממערב, כי אז עדין יכולין
לבטל כל הדינים. על-פן אל יהא דבר זה קטן
בעיניו, כי גדול הוא (צואת-הריב"ש טז - הפעל-שם -
טוב זיע"א). [ט] מאירין המחין, ותפלתו בוקעת
כל העולמות באש ליהט מלהטות (היכל-הברכה
קאמאנא, פרשת לך-לך).

סא.

(עלים-לתרופה, ה' כ"ב תבא תקפ"ט)

ואי-אפשר להאריך יותר, כי כבר הגיע
זמן קריאת-שמע של
שחרית, ואתה ידעת עצם תשוקתנו
להתפלל תמיד בבקר השכם, באשר
הזהירנו הוא ז"ל (שיחות-ה"ר"ן לא).

נח.

(שיחות-ה"ר"ן ל)

כשאינו נצרך לנקביו ממש, אין צריך
להחמיר ולבטל עצמו מתורה
ותפלה בחנם, מחמת חששות וחמרות יתרות
ושגעון בעלמא. רק טוב להתפלל בבקר
תכף אחר עמידתו ממטתו. אם אפשר בקל
לפנות - אפשר. ואם לאו - לאו, ויתפלל כד
(עיר-שם באריכות).

נא בני שתרגיל עצמך בזה, מי יתן
שתזכה להתפלל בכל יום תפלת
הותיקין - אשריך וטוב לך. כי
כשמתפללין בבקר השכם, יש פנאי וחרות
כל היום לעבודתו יתברך.

אשרינו מה טוב חלקנו על כל דבור ודבור
שזכינו לקבל ממעיני הישועה,
כי גם הנהגה הזאת הנ"ל, הוא יסוד גדול
להתקרב להשם-יתברך.

סב.

(שיח־טרפֿי־קדש ח"ב שיח)

ידוע: שהבעל־שם־טוב התפלל תמיד בותיקין, וכך נהגו כל תושבי העיר מעזיבוז! - אחר פטירתו רצו תושבי העיר לחזק המנגן הזה, והסכימו ביניהם: שתיכף לאחר תפלת הותיקין, יסגרו את הבית־בנסת של הבעל־שם־טוב, וכך נהגו זמן רב.

סג.

(שיח־טרפֿי־קדש ח"ב תקטו)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "מה שנהגו ישראל לומר סליחות באשמרת־הבקר, הוא כדי שיתפללו אחר־כך בותיקין!" - כל־כך חשובה תפלת הותיקין.

סד.

(שיח־טרפֿי־קדש ח"ב תקיז)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "אני אוהב להתפלל בותיקין, אבל לא עם הלמדן הפעסן!" [אבער גישט מיטן 'בייזן למדן'] (שממחר בתפלתו, מחמת שמקפיד בדיוק על זמן הנץ).

שהיה מן בריאת שמים וארץ עד הסוף, ומה שיהיה אחר־כך - הכל היה מציר על אותו היד וכו'. וכן היה נרשם שם, כל הדרכים שיש מעולם לעולם.

גם היה נרשם על ה'יד' - כל דבר ודבר בפני מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההנה ש'לו, וכפי מה שיהיה אחר־כך.

בגון 'סדום': היה נרשם שם - בפני מה שהיתה בעת ישובה קדם שנהפכה. גם היה מציר שם 'הפיכת סדום' - כמו שהעיר נהפכה. וגם היה מציר שם ציור של 'סדום' - שיש לה אחר ההפיכה.

פי היה נרשם על היד - מה שהיה, ומה שהיה, ומה שיהיה וכו'.

"השב אשת האיש פי נביא הוא, ויתפלל בעדך וחיה" (בראשית כ. ז)

סו.

(ח"א י, ג־ד־בסוף)

"אברהם קראו הר, ויצחק קראו שדה, ויעקב קראו בית" (פסחים פח.) - ו'שדה' הוא יותר משג ונצרך להעולם מ'הר', ו'בית' הוא מקום ישוב לבני־אדם יותר מ'שדה', פי בבחינת 'בית' יש גם לעכו"ם השגה וכו'.

ולהעלות התפלה מבחינת 'הר' ו'שדה' לבחינת 'בית', כדי שיתגלה מלכותו גם לעכו"ם, שיהיה להם גם־כן השגה באלקותו יתברך שמו - אי־אפשר ב־אם על־ידי 'צדיקי־הדור'.

כמו שאמרו חז"ל (בבא־בבא קטז): "מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל

"זה המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש וגו'. ויהפך את הערים האל" (בראשית יט, כד־כה)

סה.

(ספורי־מעשיות, מעשה יב מה'בעל־תפלה')

[הבעל־תפלה] ספר לה'מדינה של עשירות: אצל המלך שהיה אצלו [הבעל־תפלה] - היה לו 'יד', ו'הינו: תמונת יד' עם חמש אצבעות וכל השרטוטין שיש על ה'יד'.

וזאת ה'יד' - היתה ה'לאנד־קארט' (מפת העולם) של כל העולמות. וכל מה

חכם ויבקש עליו רחמים" - כי עקר התפלה אינם יודעים כי אם 'צדיקי הדור'.

כי יש 'בעלי-גאווה', שרודפים אחר כבוד ורוצים למלך ולהנהיג את העולם, ואינם רוצים שילכו לצדיקים, ואומרים: "שהן בעצמם יכולים לעשות פדיונות ולהתפלל תפלות!" - ומונעים גם אחרים בשיש להם צער או חולה, לילך לצדיקים.

ועליהם נאמר (בראשית כ, ז - מה שהשם-יתברך אמר לאבימלך): "השב אשת האיש כי נביא הוא, ויתפלל בעדך וחייה". כי זה ה'בעלי-גאווה' מכנה בלשון 'אבימלך' - 'אבי' לשון רצון, כי הוא רוצה למלך. והינו: "אבימלך".

כי באמת צדיק מושל בתפלתו, כמו שכתוב (שמואל-ב כג, ג): "צדיק מושל" וכו', והוא מתגאה בעצמו: "שיכול להתפלל, ויש לו הממשלה!"

ועל-כן מכנה בשם 'אבימלך', כי הוא רוצה למלך, ואומר: "אנא אמלך". 'אבי' לשון רצון, כמו (דברים כג, ו): "ולא אבה ה' אלקיך" וכו'.

וזה פרוש: "השב אשת האיש" - "אש"ת' ראשי-תבות (תהלים נא, יז): "אדני שפתי תפתח" (שער רוח-הקדש להארז"ל). זה בחינת תפלה, דהינו: "השב אשת", בחינת התפלה, לה' צדיק'.

"כי נביא הוא" - כי "הקדוש-ברוך-הוא מתאווה לתפלתן של צדיקים" (חלון ס), ומשגר תפלה סדורה בפיו, כדי שיהנה מתפלתו.

וזה: "כי נביא הוא" - לשון: "ניב שפתיים", כמו שאמרו חז"ל (ברכות לד:

על ישעיה נז, יט): "בורא ניב שפתיים - אם שגורה תפלתו בפיו" וכו'.

וזה: "השב" - ראשי-תבות: "ה' שדה בית" - זה רמז: שתפלת הצדיק היא בשלמות, שמעלה אותה מבחינת 'הר' ו'שדה' לבחינת 'בית', כנ"ל.

אבל אלו ה'בעלי-גאווה' - מעכבים תאותו של השם-יתברך, ואינם מבקשים מצדיקים שיתפללו עליהם, וגם אין מניחים שאר בני-אדם שילכו אצל צדיקים שיתפללו עליהם - כי חושבים: שהתענו וסגפו את עצמם, ובזה הם צדיקים, ויכולים להתפלל, ואין צדיק בארץ יותר מהם.

אבל האמת אינו פו: כי כל התעניתים שהתענו, אין זה אלא כמו שק שיש בו חורים הרבה, וכשפירקים את השק, אף-על-פי-כן נשארו בו החורים.

ואם התבוננו בעצמן, היו רואים: אחר כל התעניתים, עדין נשארו אצלם כל תאותם קשורים בשקם, הינו בגופם וכו'. וחרדה גדולה היה נופל עליהם, כי היו רואים איך הם עומדים במדרגה פחותה ושפלה.

סז.

(ח"ב א, ח)

על-ידי שיש השפעת הנבואה בעולם, אף-על-פי שאין מי שיתנבא - על-ידי-זה נגאלת ונפדיית התפלה מן העלות.

בבחינת (בראשית כ, ז): "כי נביא הוא ויתפלל בעדך" - שעל-ידי נבואה, התפלה בשלמות - כי התפלה היא בחינת (ישעיה נז, יט): "בורא ניב שפתיים", בחינת נבואה.

"כי אמרתי רק אין יראת אלקים
במקום הזה" (בראשית כ, יא)

ימים רבים", בבחינת (משלי י, כז): "יראת ה'
תוסיף ימים", פנ"ל.

"וגם אמנה אחותי בת אבי הוא, אך לא
בת אמי, ותהי לי לאשה" (בראשית כ, יב)

ס.ט.

(ח"א יב, ד)

עקר 'בנין השכינה', הוא על-ידי 'הכמה',
שאז ראיה לזווג, כמו שכתוב
(בראשית כ, יב): "וגם אמנה אחותי בת אבי,
אך לא בת אמי" וכו'. ואז: "ותהי לי
לאשה" - שאז היא ראיה לזווג.

כמוכא ב'זהר' (אמר ק): "רבי אבא ש"ל
לה לרבי שמעון. אמר: אימתי
זווגא דכנסת-ישראל במלפא קדישא. ש"ל
לה: 'וגם אמנה וכו'". עין-שם.

"ולשרה אמר: הנה נתתי אֵלַי כֶּסֶף לְאַחִי,
הנה הוא לִי כֶּסֶף עֵינִים לְכָל אֲשֶׁר אֶתְּךָ"
(בראשית כ, טז)

ע.

(ח"א כה, ד)

עקר ה'גדלה' וה'פאר', הוא 'התגלות'
ה'גנין'. ו'כסף וזהב' הן הן ה'גנין',
כי 'גנין עלאין' בהם.

ו'גנין-עלאין' המלבשים ב'כסף וזהב',
אין מאירין אלא
בשבאים לאיש הישראלי - פי שם מקומם,
ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגנין,
בבחינת (ישעיה מט, ג): "ישראל אשר בך

סח.

(ח"א ס, ג)

על-ידי ה'יראה', זוכין ל'אריכות-ימים',
בבחינת 'זקן', דהינו: להרחיב
ולהאריך ימיו ב'תוספות-קדשה' בכל-פעם,
ובכל יום ויום, בבחינת (משלי י, כז) "יראת ה'
תוסיף ימים".

ועל-ידי-זה זוכין ל'עשירות' - פי
ה'יראה' שומרת מה'הפך'
של עשירות, דהינו 'עניות'.

כי יש כמה מיני 'חן של שקר' וכו'. וכל
אלו ה'חנות של שקר', באים על-ידי
"הבל היפי", בבחינת (שם לא, ל): "שקר החן
והבל היפי".

דהינו: מי שאינו נשמר מ'יפי הנשים' -
יש לו תאוות של אלו ה'חנות של
שקר'. ו'יראה' הוא הפך מזה, כמו שכתוב
(שם): "שקר החן והבל היפי, אשה יראת ה'
היא תתהלל".

ועל-בן 'אברהם ויצחק' כשבאו
למקומות שלא היו שם 'יראות',
ותכף בשרצו לכנס לשם הרגישו זאת - על-
ידי שהתחילו להרגיש לפי ערך גדל
קדשתם, 'יפי הנשים' - ועל-בן הרגישו
שאין שם 'יראה', ועל-בן אסרו על-עצמן
זווג נשותיהן באחותו, כמו שכתוב (בראשית
כ, יא): "כי אמרתי רק אין יראת אלקים
במקום הזה" וכו'.

ואחר-כך תקן אברהם זאת, והמשיך
'אריכות-ימים', כמו שכתוב
(שם כא, לד): "ויגר אברהם בארץ פלשתים

אתפאר". כי 'מקום הגונין' אינו אלא אצל איש הישראלי.

וכשמתנהרין הגונין - אזי הקדוש-ברוך הוא מתגדל ומתפאר בהם, בבחינת (חגי ב, ח): "לי הכסף ולי הזהב".

ונעשה מהם "בגדי ישע" (ישעיה סא, י). "ישע - אסתכלותא" (זהר יתרו צ): כמו: "ישעו אל ה'" (שמואל-ב כב, מב). ומחמת ה'פאר', הכל מסתכלין בו - כי כלם מתאוין להסתכל בו.

אבל כל-זמן שה'כסף וזהב' אצל העכו"ם - אזי ה'גונין' נעלמים אורם ואינם מאירין, כי אין שם מקומם.

ובשביל-זה העכו"ם תאבין לממון ישראל, אף-על-פי שיש להם 'כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של יהודי, כאלו לא ראה ממון מעולם.

וזה מחמת שה'כסף וזהב' שיש תחת ידם, אין ה'גונין' מאירין, ואין החן שורה על ממון שלהם - כי עקר הפאר והחן לא נתגלה אלא אצל ישראל.

אבל דע: תקף ומיד פשהעכו"ם מקבל ממון ישראל - תקף ומיד נתעלם החן והפאר בתוך הממון. ובשביל זה העכו"ם בכל פעם תובע ממון אחר מישראל, ושוכח הממון שפבר קבל - כי נתעלם החן כשפא ליד העכו"ם.

וזה שאמר 'אבימלך' ל'שרה' (בראשית כ, זט): "הנה נתתי אלה פסף לאחיה, הנה הוא לך פסות עינים".

הינו: כשיצא הממון מיד עכו"ם ליד הישראלי - תקף נתגלו הגונין,

ונעשו בבחינת: "בגדי ישע", הינו: "פסות עינים" - שהכל מסתכלין בהם, שהכל תאבין להסתכל בהם.

ועל-ידי 'צדקה' שנותן מממונו - נתתקן כל ממנו, ונתגלין הגונין ומאירין, ונעשה כל ממנו בבחינת (חגי שם): "לי הכסף ולי הזהב", בבחינת (ישעיה שם): "בגדי ישע מעיל צדקה יעטני".

ואפלו זה הפעות שלוקחין העכו"ם מאתנו - נחשב לצדקה וכו'.

"זה'פקד את שרה וגו'. כי ילדתי בן לזקנני" (בראשית כא, א-ז) - ענין 'פקידת עקרות'

עא.
(ח"א נג)

עקר הולדה תלוי בה"א, בבחינת (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע". ואברהם ושרה לא הולידו, עד שהגיעו לה"א הזאת. כי עקר הולדה, על-ידי ה'דעת', בבחינת (שם ד, כח): "וידע אדם" וכו'.

ועקר ה'דעת' - הינו: שישתמש בדעתו, שיוציא שכלו מבח אל הפעל.

ומי שהוא שלם בדעתו, שהוציא אותו מבח אל הפעל, והשיג בדעתו מה שאפשר לדעת האדם להשיג בדעתו - אזי הוא קרוב לדעת הקדוש-ברוך-הוא, ואין חלוק בין דעת האדם לדעת השם-יתברך, אלא ה' דברים, כמובא.

ואז דעתו יונק מדעת השם-יתברך, שהיא בחינת ה"א, ואז מוליד.

וְזֶה אֵי-אֲפֹשֶׁר - אֵלָּא עַל-יְדֵי עֶסֶק
שְׁעוֹסֵק עִם בְּנֵי-אָדָם לְקַרְבָּם לְעִבּוּדַת
הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

וּבְשִׁבְלִי-זֶה: 'אֲבָרְהֶם וְשָׂרָה' טָרְחוּ עֵצְמָן
לְגֵיזֵר גָּרִים - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
הַשְּׁלִימוּ דַעְתָּם, וְנִתְקַרְבוּ לַה"א הַזֹּאת, הֵינּוּ:
לְדַעַת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְזָכוּ לְבָנִים וְכוּ'.

אָבֵל מִי שֶׁאֵין שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ, וְהוּא רְחוּק
מִדַּעַת הָאָדָם, כָּל שֶׁכֵּן מִדַּעַת הַשָּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה"א' - אֲזִי הוּא "קֶטָן
וְאֵין מוֹלִיד" (סִנְהֶדְרִין סח:).

וּבְשִׁבְלִי-זֶה בְּיַד הַצַּדִּיקִים לְפָקֵד עֲקָרוֹת
- כִּי הֵם שְׁלָמִים בְּדַעַת,
וְקָרוֹבִים לְדַעַת עֲלִיּוֹן, וְאֵין בֵּין דַּעְתָּם לְדַעַת
הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אֵלָּא 'חֲמֹשֶׁה דְּבָרִים' כַּנִּל.
וְ'חֲמֹשֶׁה דְּבָרִים', הִיא הִיא דַּעַת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
שֶׁמִּשָּׁם ה' הוֹלְדָה'.

עב.

(ח"א, ה'ז'ח"ט-בסוף)

'הַתְּגַלּוֹת-הַיְרָאָה', הוּא עַל-יְדֵי פְּקִידוֹת
עֲקָרוֹת' - כִּי עַל-יְדֵי
לְדָה', נִתְגַּלָּה 'יְרָאָה', בְּחִינַת (תַּהֲלִים מַח, ז):
"רַעְדָה אַחְזַתֶּם שָׁם חֵיל כִּי-לְדָה".

כִּי עַל-יְדֵי ה'לְדָה' יוֹצֵאִין דְּמִים וְגַבּוּרוֹת,
שֶׁהֵן בְּחִינַת 'יְרָאָה' - וּבִפְרָט כְּשֶׁנִּפְקְדָה
'עֲקָרָה', שֶׁהִיוּ הַדְּמִים וְהַגַּבּוּרוֹת נֶעְצְרִין כֹּל-
כֶּף עַד עֵתָה. עַל-כֵּן אַחֲרֵיכֶם כְּשִׁיוֹצֵאִין,
נִתְגַּלָּה ה'יְרָאָה' בִּיּוֹתֵר.

וּכְכִי ה'לְדָה', בֵּן הַתְּגַלּוֹת ה'יְרָאָה' - כִּי
כְּשֶׁנִּפְקְדָה 'עֲקָרָה אַחַת', נִתְגַּלָּה
'יְרָאָה'. וּכְשֶׁנִּפְקְדוּ ה'רַבָּה עֲקָרוֹת', נִתְגַּלָּה
ה'יְרָאָה' בִּיּוֹתֵר. וְזֶה בְּחִינַת "חֵיל כִּי-לְדָה" -
כִּי ה'לְדָה' בֵּן הַתְּגַלּוֹת ה'יְרָאָה'.

וְעַל-כֵּן "בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה הָיָה פְּקִידַת
יִצְחָק" (רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה י"א.), שֶׁהוּא
תַּקְּףָה 'הַתְּגַלּוֹת הַיְרָאָה' מְאֹד, בְּחִינַת "פְּחַד
יִצְחָק" (בְּרֵאשִׁית ל"א, מ"ב). כִּי "כְּשֶׁנִּפְקְדָה שָׂרָה,
נִפְקְדוּ כַּמָּה עֲקָרוֹת עִמָּה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה נ"ג, ח).

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כ"א, ז): "כִּי יִלְדְּתִי בֵּן
לְזִקְנָיו" - כִּי עַל-יְדֵי לְדַת יִצְחָק,
שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת הַיְרָאָה', עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ
'אֲרִיכוֹת-יָמִים', בְּחִינַת 'זִקְן' כַּנִּל, בְּבְחִינַת:
"יְרֵאתָ ה' תוֹסִיף יָמִים" כַּנִּל.

וְפְּקִידוֹת-עֲקָרוֹת' נַעֲשֶׂה: עַל-יְדֵי
שְׁמַעוֹרְרִין בְּנֵי-אָדָם
מִשְׁנַתָּם.

כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שִׁישִׁנִּים אֶת יְמֵיהֶם. וְאִף
שֶׁנִּדְמָה לְהַעוֹלָם שְׁעוֹבְדִים הַשָּׁם,
וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה - אִף-עַל-פִּי-כֵּן כָּל
עִבּוּדָתָם אֵין לַהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ נַחַת מֵהֶם, כִּי
נִשְׁאָר לְמַטָּה, וְאֵין יָכוֹל לְהַתְרוֹמֵם
וּלְהַתְעַלּוֹת לְמַעְלָה וְכוּ'.

וְיֵשׁ שְׁנַפְלוֹ לְבַחֲינַת 'שָׁנָה', עַל-יְדֵי
'תְּאוֹזוֹת וּמַעֲשֵׂים-רָעִים'.

וְיֵשׁ אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וְיָפִים, רַק שֶׁנִּפְלְתָם
הוּא עַל-יְדֵי 'אֲכִילָה', שְׂאוּכָל מֵאֲכָל
שֶׁלֹּא נִתְבָּרַר לְמֵאֲכָל-אָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה
נוֹפֵל מִחוּז לְבַחֲינַת 'שָׁנָה' וְכוּ'.

כִּי כְּשֶׁאֵין אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה - אֲזִי אוֹבֵד
'פְּנִיּוֹ', הֵינּוּ ה'שֶׁכָּל', וְנוֹפֵל לְבַחֲינַת
'שָׁנָה' וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְעוֹרְרוֹ מִשְׁנַתּוֹ.

וְאֵי-אֲפֹשֶׁר לְעוֹרְרוֹ - כִּי-אִם כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר
מִעֲצָמוֹ, כִּי צָרִיךְ 'אֲתַעְרוֹתָא'
דְּלַתְתָּא. רַק כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר מִעֲצָמוֹ, אִם לֹא
הָיוּ מִעוֹרְרִין אוֹתוֹ, הָיָה נִשְׁאָר יִשְׁן יוֹתֵר. עַל-
כֵּן צָרִיךְ תַּכְּפָה כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר - לְהִרְאוֹת לוֹ

פְּנֵינוּ, וְלִהְלִבֵּשׁ אוֹתוֹ בְּפָנָיו שְׂנֵסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ בְּשַׁעַת שְׁנָה. וְזֶהוּ בַחֲנִינָת הַתְּעוֹרְרוֹת-הַשְּׁנָה.

וְאִזִּי צְרִיכִין לְהַלְבִּישׁ לוֹ הַפָּנִים, בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־וְכוֹ.

אָבֵל יֵשׁ שְׁנַפֵּל מִכָּל הַשְּׂבָעִים פָּנִים - עַד שְׂאִי-אֶפְשֶׁר לְעוֹרְרוֹ בְּשׁוּם פָּנִים, כִּי-אִם עַל-יְדֵי סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שָׁל שְׁנָיִם קַדְמוֹנִיּוֹת, שְׁכָל הַשְּׂבָעִים פָּנִים, שְׂבָעִים שְׁנָיִם, מְקַבְּלִין חַיּוֹת מָשָׁם.

וְזֶה בַחֲנִינָת 'עֵתִיק', בַחֲנִינָת 'זְקֵן', בַחֲנִינָת 'הַדְּרַת פָּנִים' וְכוּ', בַחֲנִינָת: "וְרַב הָסֵד" (שְׁמוֹת ל"ד, ו).

וּכְשֶׁעוֹסֵק לְעוֹרֵר בְּנֵי-אָדָם - צְרִיף לְשׁוֹר עֲצֻמוֹ מִתְלַמְּיָדִים שְׂאִינָם-הַגּוֹנִים וְכוּ', כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִזְיַק לוֹ.

וְזֶה בַחֲנִינָת מַה שְּׁדַרְשׁוּ רַז"ל (סִנְהֶדְרִין ק. מְנַחֲוֹת צַח. - עַל יְחֻזְקָאֵל מַז, יב): "וְעֵלְהוּ לְתַרוּפָּה - לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, וְלְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת.

"כִּי עַל-יְדֵי שְׂמֵעוֹרֵר בְּנֵי-אָדָם מִשְׁנַתֵּם עַל-יְדֵי 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־וְכוֹ, שְׁזָהוּ בַחֲנִינָת: וְעֵלְהוּ לְתַרוּפָּה וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַז"ל (עֲבוּדָה-זָרָה יט: עַל תְּהִלִּים א, ג): "וְעֵלְהוּ לֹא יָבוּל - אֶפְלוֹ שִׁיחַתָּן שָׁל תְּלַמְּיָדֵי-חֲכָמִים צְרִיכִין לְמוֹד" וְכוּ' (עֵין בְּפָנִים) - עַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בַחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים".

כִּי מִקֵּדָם כְּשֶׁהָיוּ בַבַּחֲנִינָת 'שְׁנָה', וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים הַתְּעוֹרְרוֹת הַחֲכָם, וְלֹא הָיָה נִשְׁמָע לְאֲזִינֵיהֶם דְּבָרָיו - מַחֲמַת זֶה לֹא הָיָה אֶפְשֶׁר לָהֶם לְדַבֵּר, כִּי "סֵתָם חָרַשׁ הוּא, שְׂאִינוֹ שׁוֹמְעַ וְאִינוֹ מְדַבֵּר" (תְּרוּמוֹת פ"א מ"ב, חֲגִיגָה ב), דְּהֵינּוּ: מַחֲמַת שְׂאִינוֹ שׁוֹמְעַ אִינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר.

וְעַכְשָׁיו שְׂמֵעוֹרְרוֹ הַחֲכָם וְשׁוֹמְעַ דְּבָרָיו - אִזִּי יָכוֹלִים לְדַבֵּר. וְזֶה בַחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים", בַחֲנִינָת (מִשְׁלֵי ל"א, ח): "פֶּתַח פִּיךָ לְאֵלִים".

וְעַל-יְדֵי־זֶה הוּא בַחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת" - כִּי זֶה הַדְּבֹר 'שֶׁהָיָה מְצַמֵּצֵם אֶצְלָם כָּל-כָּף זֶה זְמַן רַב שֶׁהָיוּ חָרָשִׁים וְאֱלֹמִים, עַכְשָׁיו כְּשִׁינִי אֵצֶא הַדְּבֹר, הוּא יוֹצֵא בְּכַח גְּדוּל. וְזֶה הַפֶּה' בָּא לְכֻלֵּי הוֹלְקָה' וְכוּ'.

וְצְרִיף לְרֵאוֹת: שֶׁהָיוּ 'כֻּלֵּי הַדְּבֹר', סְמוּכִין וְקְרוּבִין אֶל 'כֻּלֵּי הַהוֹלְקָה', כִּדֵּי שְׂיֻכְלוּ לְקַבֵּל 'כַּח הַדְּבֹר' כִּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הוּיָה אַחַת לְכֻלֵּי הַדְּבֹר וְלְכֻלֵּי הַהוֹלְקָה' - כִּי אֵלּוּ מְלֵאִים גִּידִים וְעֲצָבִים כְּמוֹ אֵלוֹ, כִּי הֵם בַּחֲנִינָה אַחַת. כִּי עַל-יְדֵי 'כַּח הַדְּבֹר', נַעֲשֶׂה הַהוֹלְקָה' כִּנ"ל.

וְזֶה בַחֲנִינָת: "וְעֵלְהוּ לְתַרוּפָּה - לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, וְלְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת" - כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה כִּנ"ל.

וְזֶה בַחֲנִינָת: "שְׂזוּוג הַנְּשִׁיקִין קֵדָם לְזוּוג הַגּוֹפְנִי" (עֵץ-חַיִּים) - כִּי עַל-יְדֵי 'כַּח הַדְּבֹר', בַחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים", שֶׁהוּא בַחֲנִינָת 'זוּוג הַנְּשִׁיקִין' - עַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'זוּוג הַגּוֹפְנִי', בַחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת".

וְזֶה בַחֲנִינָת 'שׁוֹפֵר' - כִּי 'שׁוֹפֵר' הוּא בַחֲנִינָת הַתְּעוֹרְרוֹת-הַשְּׁנָה, בַחֲנִינָת: "עוֹרוּ יְשָׁנִים מִתְרַדְּמֵתְכֶם" (רַמְבַּ"ם, הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה פ"ג ה"ד), וְעַל-יְדֵי־זֶה הוּא בַחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים וְלְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת" כִּנ"ל.

דְּהֵינּוּ: שֶׁכַּח הַדְּבֹר' הַיּוֹצֵא בְּכַח מֵאֵלּוּ שְׁנַתְּעוֹרְרוֹ מִשְׁנַתֵּם, שְׂמַתְחַלָּה הָיוּ בַבַּחֲנִינָת 'הַעֲדָר הַדְּבֹר', כִּי הָיוּ כְּחָרָשִׁים

מעשה, ועל-ידי-זה תפקד לטובה, ותזכה לבנים! - ויש סמיכות לזה ממה שמבאר במאמר הנ"ל: "שעל ידי 'ספורי-מעשיות' אלו, נעשה 'פקידת-עקרות'".

ואלמים, ועכשו בשמיעורם משנתם להשם-יתברך, עד ששומעים התעוררות החכם-האמת, אזי מתחילין לדבר. וזה ה'דבור' בא לתוך 'בלי-ההולדה'.

עד.

(ספר-המדות, עניני 'פקידת-עקרות')

[א] לרב - העקרות פשהם נפקדות, מזלידות זכר (בנים עה).

ועל-ידי-זה נעשה 'פקידות-עקרות', שזהו בחינת 'ראש-השנה', "שאז נפקדה שרה" וכו' כנ"ל. וכל-זה הוא בחינת 'שופר' שתוקעין ב'ראש-השנה' וכו'.

עג.

(חי-מוהר"ן כה)

[ב] על-ידי למוד פוסקים, עד שידע להורות הוראות, על-ידי-זה גורם פקידה לכמה עקרות (בנים ח"ב כ; פוסק ח"ב א).

שיך למאמר "פתח רבי שמעון" (תורה הנ"ל - לקוטי-מוהר"ן ח"א ס). אחר שאמר רבנו ז"ל מאמר זה, אמר בדרך צחות: היום אמרתי שלשה דברים שלא בדברי העולם.

[ג] על-ידי עיון עמק בסודות התורה - יוכל לפקד עקרות, ולרפאות חולאת חזק (סוד ח"ב א; רפואה ח"ב ב).

העולם אומרים: "ש'ספורי-מעשיות' מסגל לשנה!" ואני אמרתי: "שעל ידי 'ספורי-מעשיות' מעוררין בני-אדם משנתם!"

[ד] על-ידי ספר גדול שיוצא לעולם, נפקדין עקרות, וסימן (בראשית ה, א): "זה ספר תולדות אדם" (ספר ח"ב ז).

העולם אומרים: "שמ'ספורי דברים' אינם באים לידי הריון" (פון זאגן ווערט מען נישט טראגן!) - ואני אמרתי: "שמ'ספורי דברים של הצדיק שמעורר על-ידי-זה בני-אדם משנתם, בא 'פקידת-עקרות'!"

[יש ב'ספר-המדות' עוד הרבה סגלות לבנים ולהולדה - ולא העתקנו רק מה שכתוב מפ'ש 'פקידת-עקרות'].

"וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים, כאשר צוה אתו אלקים" (בראשית כא, ד)

עה.

(ח"ב א, יא)

"והאזנת למצותיו" (שמות טו, כו), זה בחינת 'תקון-הברית', בבחינת (בראשית כא, ד): "וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים, כאשר צוה אתו אלקים".

העולם אומרים: "כי הצדיק-האמת המפלג במעלה, אין צריך למעות הרבה, כי למה לו מעות!" - ואני אמרתי: "שיש 'התבוננות' בזה שצריך לזה כל הון דעלמא!"

(אמר המעתיק [הרב מטשעהרין ז"ל]: שמעתי בשם איש אחד מאנשי רבנו ז"ל, ששמע מפיו הקדוש, לעגן מה שרצונו היה: "שידפסו ה'ספורי-מעשיות' גם בלשון טייטש [אידיש] שאנו מדברים בו!" - ואמר אז: "שיכול להיות בנקל, שאשה שהיא עקרה, תקרא בהם איזה

”צחק עשה לי אלקים” (בראשית כא, ו)

עו.

(ח"א ל, ו)

‘יצחק’ - זה בחינת **”בן חכם”** (מהארבעה בניים בהגדה של פסח), כי **”יצחק** - **על-שם הצחוק והשמחה”** (בראשית כא, ו), בחינת (משלי י, א): **”בן חכם ישמח אב”**.

עז.

(ח"א עד)

‘יצחק’ שהוא בחינת **‘דין’**, בחינת **‘אלקים’**, כמו שכתוב (בראשית כא, ו): **”צחק עשה לי אלקים”** - נולד מ’שרה’ שהיא בחינת **‘מלכות’**, כמו שפרש רש"י (שם יז, טו; והוא מגמרא ברכות יג.): **”שנקראת שרה, על-שם: ‘שרה על כל העולם כלו’”**. ו’מלכות’ הוא בחינת **‘דין’**, בחינת (גטין י:): **”דינא דמלכותא דינא”**.

”כי ביצחק יקרא לך זרע” (בראשית כא, יב)

”ולא כל יצחק” (נדרים לא.)

עח.

(ח"א ט, ה)

‘תפלה’ הוא בחינת **‘נסים’**, שהוא אין דרך-הטבע. ועקר ה’נסים’, עקר ה’תפלה’, אינו אלא ב’ארץ-ישראל’, כמו שכתוב (תהלים לז, ג): **”שכן ארץ ורעה אמונה”**. ו’אמונה’ זה **‘תפלה’**, כמו שכתוב (שמות יז, יב): **”ויהי ידיו אמונה”**, ותרגומו: **”פרישן בצלו”**.

ו’מצרים’ הוא הפך **‘ארץ-ישראל’**, זה לעמת זה” (קהלת ז, יד), כמו שכתוב (שמות יד, כז): **”ומצרים נסים**

לקראתו” - ש’מצרים’ לעמת **‘ארץ-ישראל’**, לעמת ה’נסים’.

ובשביל-זה אין מקום תפלה במצרים, כמו שכתוב (שם ט, כט): **”והיה כצאתי את העיר אפרש פני”**.

בשביל-זה, כשפגם אברהם ב’ארץ-ישראל’, בשעה שהבטיח לו הקדוש-ברוך-הוא על **‘ירשת ארץ’**, שאמר (בראשית טו, ח): **”במה אדע”** - על-ידי-זה ירדו אבותינו למצרים, כי פגם ב’אמונה’, הינו **‘ארץ-ישראל’**, בחינת **‘נסים’**. וירד **‘יעקב ובניו’** למצרים, ששם **‘הפך הנסים’**.

וירדו **דוקא יעקב ובניו** - שהם בחינת **‘תפלה’**, שהם בחינת **‘שנים-עשר שערי תפלה’** (זהר פקודי רנא. שלח קע. שער-הפגנות, דרושי עלינו לשבח א) - **כי הוא [אברהם] פגם ב’ארץ-ישראל’**, בחינת **‘תפלה’**, וירדו **‘יעקב ובניו’**.

ועל-ידי שעקר התפלה הם **‘יעקב ובניו’** כנ"ל - על-ידי-זה לא זכה ל’ארץ-ישראל’, לבחינת **‘תפלה’**, אלא **‘יעקב ובניו’**, כמו שכתוב (בראשית כא, יב): **”כי ביצחק יקרא לך זרע”**, **”ולא כל יצחק”** (נדרים לא.).

”וגם את בן האמה לגוי אשימנו, כי זרעך הוא” (בראשית כא, יג) - ענין **‘קלפת ישמעאל’**

עט.

(ח"א טז)

תרין אמין עשו וישמעאל, אנון **‘תרין עניני דמכסין על העינין’** (זהר פנחס רנב:), שאין [העינים] יכולין להאיר תמיד

בבחינת 'שמש'. ובשביל־זה צריך הצדיק לְבַטֵּל דְבִקּוּתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹא יִתְגַבְּרוּ הָאִמּוּן עִשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲלוּ עַל עֵינָיו, וְיִתְבַטֵּל הַס־וְשָׁלוֹם חֲכָמָתוֹ לְגַמְרֵי.

אבל על־ידי תְּרִין מְשִׁיחִין שִׁפּוּצוֹ מְעִינֹתֵיהֶם חוֹצָה, וְיִהְיֶה לְכֻלָּם "שָׁפָה בְרוּרָה" (צַפְנִיָּה ג, ט) - אִזּוֹ יִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיהָ ל, כו): "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֶמְדָּה", וְאִזּוֹ לֹא יִצְטָרֵךְ לְבַטֵּל מִדְּבִקּוּתוֹ.

פ.

(ח"ב ה, יא)

עוֹנוֹת־הַמְשַׁפֵּט נַעֲשֶׂה, עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'תַּפְּלִין רְעִים'. כִּי יֵשׁ בְּחִינַת 'תַּפְּלִין־מַחִין' שֵׁישׁ בָּהֶם 'פְּסֻלַּת' - כִּי ה'תַּפְּלִין־מַחִין' נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי שְׁמַעְלִין 'לַחֹת וְשִׁמְנוּנִית הַגּוֹף' מִבְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" (וַיִּקְרָא טו, ג), לְבְּחִינַת 'חֹתֶם־דְּקֹדֶשׁ', בְּחִינַת 'תַּפְּלִין־מַחִין'.

וַיֵּשׁ 'לַחֹת' שְׁצָרִיכִין לְצֵאת, בְּבְּחִינַת 'טַפַּת עִשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲלוּ' - וְכִשְׁמַעְלִין בְּחִינַת אֵלוֹ ה'שִׁמְנוּנִית' אֶל ה'מַח', אִזּוֹ נִתְעַרַב 'פְּסֻלַּת' בְּה'מַחִין' וְה'תַּפְּלִין', וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'קִלְקוּל־הַמְשַׁפֵּט', בְּבְּחִינַת (תְּבַקּוּק א, ד): "רָשָׁע מִכְתִּיר אֶת הַצְּדִיק" - הַיְנוּ: ה'פְּסֻלַּת' שֶׁמִּתְעַרַב וּמִסַּבֵּב אֶת ה'מַח'.

פא.

(ח"ב קיז)

דַּע: שְׁלִפְעָמִים יֵשׁ בְּאָדָם 'טְמֵאָה טְמוּנָה', שָׂאִין יוֹדְעִין לָהּ שׁוּם תְּקוּן, מַחֲמַת שֶׁהִיא טְמוּנָה וְנִסְתָּרַת בּוֹ.

וְעַל־כֵּן זֶהוּ טוֹבָה מֶה שְׂאֵרַע לוֹ כְּשִׁמְתִּיקָרְב אֶל הַקֹּדֶשׁ, שְׂאִי דִיקָא יְקָרָה לוֹ "מְקָרָה בְּלַתִּי טְהוּר" (שְׁמוּאֵל־א

כ, כו) הַס־וְשָׁלוֹם - כִּי יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ ה'טְמֵאָה הַטְּמוּנָה' הַנ"ל - כִּי אִזּוֹ כְּשִׁיּוֹצֵאת, יְכוּלִין לְמַצֵּא לָהּ תְּקוּן, מִה־שָׂאִין־כֵּן מִקֶּדֶם כְּשֶׁהִיְתָה טְמוּנָה.

וּמַחֲמַת־זֶה לֹא הוֹלִיד אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק, עַד שֶׁהוֹלִיד תְּחִלָּה אֶת יִשְׁמַעֲלוֹ. וְכֵן יִצְחָק הוֹלִיד אֶת עִשׂוֹ, וְאַחֲרֵי־כֵן אֶת יַעֲקֹב - כְּדֵי לְהוֹצִיא הַזֶּהֱמָא תְּחִלָּה, כְּמוּבָא (תְּקוּנֵי־זֶהַר קכח: - 'עַץ־הַדַּעַת־טוֹב' לְהַאֲרִיז"ל, פְּרַשְׁתַּת תּוֹלְדוֹת).

פב.

(ח"י מוה"ר"ן תסב)

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר פַּעַם־אַחַת: אֶתְמוּל הָיָה אֲצִלִּי הַתּוֹנֵג [מוֹשֵׁל תּוֹרְפִין] בְּחֻלּוֹם, וְקָבַל לְפָנָי מָאֵד עַל הַנְּלַחֲמִים בּוֹ. וְהָיָה לִי רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עָלָיו.

וּבַאֲמַת הוּא רַחֲמָנוּת עָלָיו, כִּי הוּא נִקְרָא עַדִּין בְּשֵׁמוֹ הַרְאִשׁוֹן 'יִשְׁמַעֲלוֹ', כִּי כָּלֵם אִין יְדוּעַ מִי הֵם כִּי נִתְבַּלְבְּלוּ, וְהוּא עַדִּין יֵשׁ לוֹ שֵׁמוֹ הַרְאִשׁוֹן. וְנִתְתִּי לוֹ עֲצָה, וְהָיָה נִרְאִין הַדְּבָרִים שֶׁגַּם הוּא יוֹדֵעַ הָעֲצָה, אִךְ הוּא עוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּלֹא יָדַע.

גַּם פַּעַם־אַחַת דִּבֶּר מִמֶּנּוּ, וְאָמַר: כְּשִׁקְוִרִין בְּרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה: "וְגַם אֶת בֶּן הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׁימְנוּ" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית כא, יג).

הַיְנוּ: שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל, מֵאַחַר שְׂאוּמְרִים כְּךָ עָלָיו.

"כִּי שִׁמַּע אֱלֹקִים אֶל קוֹל הַנַּעַר - בְּאֶשְׁרֵי הוּא שָׁם" (בְּרֵאשִׁית כא, יז)

לְפִי מַעֲשִׂים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִבְשׁוֹ הוּא נְדוּן, וְלֹא לְפִי מֶה שֶׁהוּא עֹתִיד לַעֲשׂוֹת (רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה

טז: לפי שהיו מלאכי השרת מקטרגים ואומרים: רבוננו של-עולם, מי שעתיד זרעו להמית בניך בצמא אתה מעלה לו באר וכו'. אמר להם: "לפי מעשיו של ענשו אני דנו" (בראשית- רבה נג, יד). וזה: "באשר הוא שם" וכו'. (רש"י)

מאד, אך מי יבא אחר המלך, ומי יכול לידע פונתו זה שלא היה רוצה שיִדפסו. ואף-על-פי-כן לא יכלתי להתאפק, והעתקתי קצת לפרקים.

פג.

(ח"א לד, א)

כתיב (תהלים סט, כא): "הרפה שברה לבני" - הינו: ה'חרפות ובזיונות' שוברין לבו של אדם. והתקון הוא: על-ידי שמקשר את לבו, לה'נקדה' השיך ללבו בעת הזאת. ועל-ידי-זה נתבטל ה'חרפה' השורה על לבו.

"קומי שאי את הנער, והחזיקי את ירך בו, כי לגוי גדול אשימנו" (בראשית כא, יח)

פד.

(חיי-מוהר"ן תעט)

עוד שמעתי [תורה מרבנו ז"ל] על פסוק (בראשית כא, יח): "קומי שאי את הנער, והחזיקי את ירך בו, כי לגוי גדול אשימנו". גם על פסוק וכו'. וכן יש עוד כמה תורות אצל החברים שאמר קדם שהיה בארץ-ישראל.

אבל מחמת ששמעתי מפיו הקדוש: "שאין ברצונו שיִדפסו התורות שאמר קדם 'ארץ-ישראל, ואפלו על אלו שכבר הדפסו הקפיד, רק מה שאמר אחר 'ארץ-ישראל' על-זה הזהיר לכתב אותם וכו' - על-כן אין רצוני להעתיקם.

אף-על-פי שעל-פי דעתנו, גם אלו התורות שקדם 'ארץ ישראל', הם נפלאות השם והם גבוהים מאד, כי גם קדם 'ארץ ישראל' היה חדוש נפלא ונורא

"ויפקח אלקים את עיניה, ותרא באר מים" (בראשית כא, יט)

אמר רבי בנימין: הכל בתזקת סומין, עד שהקדוש-ברוך-הוא מאיר את עיניהם, מן הקא: "ויפקח אלקים את עיניה". (בראשית-רבה נג, יד)

פה.

עין ב'פרשת בראשית' על הפסוק (בראשית ג, ז): "ותפקחנה עיני שניהם".

"אם תשקר לי ולניני ולנכדי" (בראשית כא, כג)

"עד-כאן רחמי האב על הבן" (רש"י: בראשית-רבה נד, ב)

פו.

(ח"א סד, ו)

ה'רחמנות', שרש כל הבריאה, כי הכל נברא כדי לגלות רחמנותו.

וזה (שמות י, ב): "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך" - "עד כאן רחמי האב על הבן" (בראשית-רבה נד, ב; רש"י בראשית כא, כג - על פסוק "אם תשקר לי ולניני ולנכדי").

כי במה שהוא 'אחר-הבריאה' - שם תוכל לספר ולדבר, ולהשיג 'צמצום רחמנותו' שיש בכל דבר.

"עד כאן רחמי האב" וכו' - הינו: שבדבר הזה יש כל-כך רחמנות, ובדבר הזה יש כל-כך רחמנות.

"וַיִּטַע אֶשֶׁל" (בראשית כא, לג)

פז.

(ח"ב ח, ב)

יש 'שְׁלֹשָׁה מַחֲוִין, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד הוּא
בְּחִינַת מְחָצָה פְּרוּסָה בְּפָנֵי תְּאוֹת־
נְאוּף. וּמֵאלֹו ה'שְׁלֹשָׁה מַחֲוִין, נִמְשָׁךְ
'שְׁלֹשָׁה מִיָּנֵי רַחֲמָנוֹת'.

כִּי יש 'שְׁלֹשָׁה מִיָּנֵי רַחֲמָנוֹת, בְּבְחִינַת מַה
שָׁאֲמְרוּ רַז"ל (בראשית רבה נד, ב, וברש"י שם
בפסוק) עַל פְּסוּק (בראשית כא, כג): "אִם תִּשְׁקַר
לִי וּלְנִינֵי וּלְנִבְדֵי", "עַד פֶּאֶן רַחֲמֵי הָאֵב עַל
הַבֵּן" - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשָׁה מִיָּנֵי רַחֲמָנוֹת',
וְהֵם נִמְשָׁכִין מ'שְׁלֹשָׁה מַחֲוִין, "כִּי מִחַ הַבֵּן,
מִמִּחַ הָאֵב" (תקוני־זוהר לה.).

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת בַּיּוֹם' - כִּי כָל
תְּפִלָּה וְתַפְּלָה, הוּא בְּחִינַת מִחַ מִיָּחַד
מֵאלֹו ה'שְׁלֹשָׁה מַחֲוִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשָׁה
מִיָּנֵי רַחֲמָנוֹת' הַתְּלוּיִים ב'מַח' - כִּי "עֵקֶר
הַתְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים" (אבות פ"ב
מ"ג).

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁה'דַּעַת' נִפְגָּם חֲסוֹדִשְׁלוֹם -
מִזֶּה בָּא חֲסוֹדִשְׁלוֹם 'תְּאוֹת־נְאוּף'.
וְאִזִּי כְּשֶׁנִּפְגָּם ה'רַחֲמָנוֹת' וְה'דַּעַת' - אִזִּי אִי־
אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל בְּבְחִינַת רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים,
וְאִזִּי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת 'דִּין' וְכו'.

"עַל אֲדוֹת בָּאָר הַמִּים אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי
אֲבִימֶלֶךְ וְגו'. בַּעֲבוּר תַּהֲיֶה לִי לְעֵדָה כִּי
חָפַרְתִּי אֶת הַבָּאָר הַזֹּאת" (בראשית כא, כה-ל)

פח.

(ח"א נח, ב)

"בָּאָר מִים חַיִּים" (בראשית כו, יט) - זֶה
בְּחִינַת 'אֲבָרָהִם', 'מִיָּמֵי הַחֶסֶד'.
וְ"אֲבָרָהִם הִתְחִיל לְחַפֵּר בְּאֲרוֹת" (שם כא, כה;
כו, יח).

פט.

(ח"א ג)

"וּסְלִיק יְתִיב בְּאֵילָנָא" (בבא־בֵּתְרָא עג) -
פִּרְשׁ ה'מַהֲרֵשׁ"א: "שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֲבָרָהִם', שְׁכָתוּב אֶצְלוֹ (בראשית כא, לג): 'וַיִּטַע
אֶשֶׁל'". שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד'.

הַיָּנוּ: שֶׁה'חֹוֹט שֶׁל חֶסֶד' שְׁנִמְשָׁךְ עָלָיו [עַל
הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּפִילָה. חֲגִיגָה יב], מִגֵּן עָלָיו
מִן ה'נְחָשׁ'.

"תָּא חֲזִי כַּמָּה נְפִישׁ חִילָה דְּאֵילָנָא" - הַיָּנוּ
שֶׁרַבָּה מִתְמִיָּה עֲצָמוֹ: "שְׁכָל־כְּךָ גָּבַר
עָלֵינוּ חֶסֶדוֹ, שֶׁאֶפְלוּ עַל־זֶה יָכוֹל לְהַגֵּן" [מִן
ה'נְחָשׁ' שֶׁמְזִיק הַלּוֹמֵד תּוֹרָה שְׁלֵא לְשָׂמָה, בְּשִׁבִיל
שִׁיתְקָרָא דְרַבֵּי. עֵינֵן בְּפָנִים].

צ.

(שיח־שׁרְפֵי־קֹדֶשׁ ח"ה רפח)

רַבִּי נַחֲמָן אֲלֵשִׁיף ז"ל (ב"ר דָּוִד צְבִי נֶכֶד מוֹהֲרַנ"ת
ז"ל). הָיָה מְפָרֵשׁ וּמְרַמֵּז בְּפִתּוּב הַנְּאֻמָּר
בְּאֲבָרָהִם (בראשית כא, לג): "וַיִּטַע אֶשֶׁל",
וְאֲמְרוּ חֲז"ל (בראשית רבה מט, ד): "שְׁבַמְדַת
'הַכְּנַסַת־אֲוֲרָחִים' שֶׁל אֲבָרָהִם, הָיָה מְקַרְבָּם
תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, בְּעָרְרָם לְהוֹדוֹת
לְהֵשֶׁם הָזֵן וּמְפָרְנִים".

שְׂזָה מְרַמֵּז בְּתַבַּת 'אֶשׁ־ל' - שֶׁהוּא רָאשֵׁי־
תַּבּוֹת: "אֶשְׁפָּךְ לְפָנָיו שִׁיחִי".

וְהַיָּנוּ: שֶׁהָיָה אֲבָרָהִם מְעוֹרְרִים - לְהוֹדוֹת
וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחַ לְפָנֵי מִי
שָׁאֲמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, וְהוּא הָיָה הוֹה וְיִהְיֶה.
וּבְנִטְעָה זֶה שֶׁל תְּפִלָּה וְהוֹדָאָה לְהֵשֶׁם, הָיָה
כְּכֹר בְּטוֹחַ בְּשִׁלְמוֹת אֲמוֹנָתָם לְעַד.

הָרַע לְקַטְרָגָא קמי קודשא־בְּרִיךְ־הוּא. (וכמו שכתוב גם בגמרא סנהדרין פט: על הפסוק הַזֶּה, ומוכא כָּאן בְּרִשׁׁי: "מאי אחר? אחר דבריו של שטר" וכו'. עג'שם).

וְכָל הַמְלָשִׁינֹת וְהָרְעוֹת שְׂדוּבָרִים עַל אָדָם, בָּא מ'רוּחַ סְעָרָה, מ'אֲחֵר הַדְּבָרִים' הַזֶּה - כִּי הוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "קֶץ כָּל בָּשָׂר" - שְׁעוֹשֶׂה 'קֶץ' וְסוֹף לְכָל בָּשָׂר. צג.
(ח"א סב, ה)

כְּשִׁמְתַּנְגְּבָרִים ה'תְּאוֹזוֹת' עַל הָאָדָם, הוּא הַתְּנַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת עַל הַקְּדָשָׁה.

וְרֵאשֵׁי־הַתְּאוֹזוֹת' הֵם 'שְׁלֹשָׁה שָׂרֵי פְרַעָה': "שֵׁר הַמְּשָׁקִים, וְאוֹפִים, וְטַבָּחִים" (בְּרֵאשִׁית מ, ב־טז). שֵׁהֵם: קָנָה, וּשְׁטַט, וּוְרִידִין. שֵׁהֵם בְּחִינַת 'תְּאוֹזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, שֵׁהֵם רְאשִׁים, שְׁכָל הַתְּאוֹזוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם. וַיִּנְיַקְתֶּם מ'פְּרַעָה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת 'עַרְףָּה, הִינּוּ מ'אַחֲזָרִים'.

וְעַקֵּר יִנְיַקְתֶּם, מֵה'דְּבוּרִים, בְּחִינַת: "אֲחֵר הַדְּבָרִים" (בְּרֵאשִׁית כב, א) - כִּי הֵם סְמוּכִין לָהּ - כִּי קָנָה וּשְׁטַט וּוְרִידִין' הֵם סְמוּכִים ל'חֲמֹשֶׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה. וְעַקֵּר יִנְיַקְתֶּם מֵה'דְּבוּרִים' שְׂאִינֵם זָכִים כָּל־כָּף.

וְכִשׁ'רֵאשֵׁי־הַתְּאוֹזוֹת' שֵׁהֵם ה'קְלָפוֹת' מִתְּנַבְּרִים - צְרִיד לְחַדְבִּיק וּלְהַסְתִּיר 'אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה, שְׁלֹא יִינָקוּ. וְדַבְּקוֹת אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה, הִיא עַל־יַדִּי ה'תְּעַנִּית' וְכו'.

צד.
(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם יוֹם צְרִיד' ה'תְּחַדְשׁוֹת הַמַּחֲיין', כְּמָה שְׁכַתּוּב (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים

"וַיָּגֵר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים"
(בְּרֵאשִׁית כא, לד)

צא.
(ח"א סג, ג)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כ, יא): "כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יֵרֵאת אֱלֹקִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה".

"וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְהָאֱלֹקִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם" (בְּרֵאשִׁית כב, א)

צב.
(ח"א לח, ב)

כְּשִׁפּוֹנְגְּמִין ה'דְּבוּר' - אִז עַל־יַדִּי הַפָּנִם, נַעֲשֶׂה מ'רוּחַ פִּי, רֹחַ סְעָרָה' וְכו'. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): "רֹחַ סְעָרָה עָשָׂה דְּבָרוֹ" - שְׁעוֹשִׂים וּמְתַקְנִים ה'דְּבוּר, וּמַעֲלִים אוֹתוֹ מִבְּחִינַת "רֹחַ סְעָרָה".

וְרוּח־סְעָרָה' הַזֶּה, הוּא מְקַטְרַג הַגְּדוֹל, שְׁמֻמְנוּ בָּאִים כָּל הַקְּטְרוּגִים וְהַנְּסִיוֹנוֹת. וְהוּא "אֲחֵר הַדְּבָרִים" (בְּרֵאשִׁית כב, א; זֶהר וַיְגֵרָא קִיט:), שֶׁהוּא יוֹנֵק מֵה'דְּבוּר, כְּשִׁמוֹצֵא 'פֶּתַח' לִינֵק, הִינּוּ: "לְפֶתַח חֲטָאת" (בְּרֵאשִׁית ד, ז); וְכַתִּיב (מִיכָה ז, ח): "שִׁמֹּר פֶּתַח פִּיךָ" וְכו'.

וְכִמּוֹ שְׁכַתּוּב בְּזֶהר (וַיְגֵרָא קִיט: עַל בְּרֵאשִׁית כב, א): "וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים, וְהָאֱלֹקִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם" - וְהוּא 'מְסַעַר' גּוֹפֵה דְבַר־נֶשׁ.

[זֶה לְשׁוֹן הַזֶּהר שֵׁם: "וַיְהִי אַחֲרֵי" - בְּתַר דְּרָגָא תְּתָאָה דְּכָל דְּרָגִין עֲלָאִין, וּמֵאן אִיהוּ 'דְּבָרִים' וְכו'. וּמֵאן הִנּוּ בְּתַר דְּרָגָא דָּא, "וְהָאֱלֹקִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם" - דְּאֲתֵיא יִצְרָר

לְבַקְרִים" וְכוּ, וּכְמָה שֶׁכָּתוּב (תְּפִלַּת שַׁחֲרִית):
 "הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ" וְכוּ.

כִּי הַדּוֹשֵׁה־מִחַ, דְּהִינּוּ שְׂזוּכָה לְשִׁכְלֵי
 חֲדָשׁ, זֶהוּ בְּחִינַת 'רְאִיָּה' וְכוּ. כִּי
 'יְדִיעַת הַשִּׁכְל' הוּא בְּחִינַת 'רְאִיָּה', שִׁיּוּדַע
 וּמִבֵּין הַדָּבָר עַל בְּרִיו, כְּאִלּוּ רוֹאֶה אוֹתוֹ
 בְּעֵינָיו בְּרְאִיָּה יָפָה.

וּב'כַח־הָרְאוֹת' יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת: (א) מִי
 שֶׁכַּח הָרְאוֹת שָׁלוֹ יָפָה -
 יְכוּל לְרְאוֹת מִרְחוּק, וְאֵין צָרִיךְ לְהִתְקַרֵּב אֶל
 הַדָּבָר שֶׁצָּרִיךְ לְרְאוֹת. (ב) מִי שֶׁאֵין כַּח הָרְאוֹת
 שָׁלוֹ חֲזָק - הוּא צָרִיךְ לְהִתְקַרֵּב לְהַדָּבָר
 שְׂרוּצָה לְרְאוֹת, וְלְהִסְתַּכֵּל בּוֹ יָפָה.

כֵּן בְּעִבוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: (א) יֵשׁ מִי שֶׁמְחוֹ
 צַח - וְיְכוּל לְהִתְפַּלֵּל אוֹ לְלַמֵּד בְּלִי עֵינָיו.
 (ב) וְיֵשׁ מִי שֶׁצָּרִיךְ לְהַעֲלוֹת בְּמַחְשַׁבְתּוֹ מִקֵּדָם
 שִׁיּוּדָבָר. וְאִם יִדְבַר מִקֵּדָם שִׁיעֲלָה
 בְּמַחְשַׁבְתּוֹ, יִהְיֶה הַדְּבִוֵּר בְּלֹא מַחְשָׁבָה. וְהוּא
 בְּחִינַת "אַחַר הַדְּבָרִים" (בְּרֵאשִׁית כב, א). וְזֶהוּ
 בְּחִינַת 'מַחֲוֵי־דִקְטָנוֹת', בְּחִינַת 'דִּינִים'.

וּמִי שֶׁשִּׁכְּלוֹ צַח - הוּא בְּצַדִּיקוֹת־הַמַּחֲוֵי,
 בְּחִינּוֹת 'רַחֲמִים וְחֲסָדִים' וְכוּ.

אֲדָּ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׁכְלֵי צַח, עַד
 שֶׁיִּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה עַל חֲטָאֵיו
 וְכוּ, בְּתִשׁוּבָה מֵאֲהָבָה שֶׁלֹּא יִשְׁאֵר שׁוּם
 רֶשֶׁם כְּלָל (עַל־פִּי יוֹמָא פו). - כִּי 'מֵאֲהָבָה' אֵין
 נִשְׁאָר שׁוּם רֶשֶׁם, וְיֵשׁ לוֹ 'שִׁכְלֵי צַח', וְיְכוּל
 לְהִתְפַּלֵּל בְּלִי עֵינָיו, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם יְכוּל
 לְהִתְחַדֵּשׁ מַחוּ.

וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (שם): "וַיְהִי אַחֲרֵי
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת
 אַבְרָהָם". "וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים" - פְּרוּשׁ:
 אָדָם שֶׁהוּא תָּמִיד בְּשׂוּהָ, שְׂאִינּוּ יְכוּל לְבַא

לְהִתְחַדֵּשׁוֹת־הַמַּחֲוֵי, שֶׁהוּא בְּקִטְנוֹת־
 הַמַּחֲוֵי, בְּחִינַת 'אֱלֹקִים', 'דִּינִין', שֶׁזֶהוּ
 בְּחִינַת "אַחֲרֵי הַדְּבָרִים" כַּנֶּ"ל.

"וְהָאֱלֹקִים נִסָּה" - הֵינּוּ לְנִסּוֹת וּלְהַרִים
 אֶת בְּחִינַת ה'מַחֲוֵי־
 דִקְטָנוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אֱלֹקִים' - זֶה זוֹכֵן
 עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'אַבְרָהָם', שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'אֲהָבָה'.

כִּי עַל־יְדֵי תִשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, זוֹכֵן
 לְ'מַחֲוֵי־דִגְדְלוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֲסָדִים'
 וְרַחֲמִים כַּנֶּ"ל.

וְזֶהוּ: "וְהָאֱלֹקִים נִסָּה - אֶת אַבְרָהָם".
 שֶׁעַל־יְדֵי בְּחִינַת 'אַבְרָהָם' - מְנַסֵּין
 וּמְרִימִין ה'מַחֲוֵי־דִקְטָנוֹת', בְּחִינַת 'אֱלֹקִים',
 וְזוֹכֵן לְ'מַחֲוֵי־דִגְדְלוֹת'.

וְזֶה פְּרוּשׁ הַזֵּהר־הַקְּדוֹשׁ (תַּקּוּנֵי־זֵהר קכט):
 "מִסְטָרָא דִּימִינָא מְחָא הוֹרָא כְּכִסְפָּא,
 הַדָּא הוּא דְכְּתִיב: 'זָרַע אַבְרָהָם אֲהַבִּי'"
 (יִשְׁעִיָּה מֵא, ח).

פְּרוּשׁ: "מִסְטָרָא דִּימִינָא מְחָא הוֹרָא
 כְּכִסְפָּא" - מְפֹדֵת 'אֲהָבָה', נַעֲשֶׂה
 שִׁכְּלוֹ 'צַח' כְּכִסֵּף. "הַדָּא הוּא דְכְּתִיב: 'זָרַע
 אַבְרָהָם אֲהַבִּי'" - כִּי ה'מַח' נִקְרָא: 'זָרַע
 אַבְרָהָם אֲהַבִּי', שֶׁהִיא מְדַת 'אֲהָבָה',
 שֶׁמְפֹדֵה זֹאת בָּא לְשִׁכְלֵי צַח כַּנֶּ"ל.

"וְלֶךְ לֶךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּדְיָה" (בְּרֵאשִׁית כב, ב)

"וְלֶךְ לֶךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּדְיָה. רַבִּי חִינְיָא רַבָּה וְרַבִּי יַנָּאי. חַד
 אָמַר: לְמָקוֹם שֶׁ'הוֹרָאָה' יִצְאָה לְעוֹלָם. וְאוֹתָרְנָא אָמַר:
 לְמָקוֹם שֶׁ'יִרְאָה' יִצְאָה לְעוֹלָם. (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה נה, ז)

צֵה.

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, הוֹרָאָה א; יִרְאָה ח"ב ב)

'מָקוֹם הַהוֹרָאָה', הִיא מוֹעֲלַת לְיִרְאָה'.
 [הָרַב מְטַשְׁעֵהרִין ז"ל צִיָּן לְמַדְרַשׁ הַנֶּ"ל].

"וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו, וַיֵּרָא אֶת
הַמָּקוֹם מְרַחֵק" (בראשית כב, ד)

צו.

(ספר-המדות, דעת ח"ב י)

מי שרוצה להעמיק ולעין בשכלו באיזה ענין - צריך לקשר את שכלו לבית-המקדש. וסימן לדבר: "אשא דעי למרחוק" (איוב לו, ג), "וירא את המקום מרחק" (בראשית כב, ד). (עין ויקרא-רבה יד, ב).

צז.

(לקוטי-הלכות, שלוח-הקן ה, ב)

צריכים לידע: שלפעמים בששם-יתברך עוזר לו, שמתנוצץ לו איזה התנוצצות, ורואה איזה התקרבות.

אף-על-פי שבאמת הוא התקרבות אמתית מאתו יתברך, והוא חסד גדול ונפלא ששם-יתברך מפליא חסדו עמו, אף-על-פי-כן אל יטעה: "שכבר הוא סמוך וקרוב לשם-יתברך ולהתורה ולהצדיקים!"

פי צריך לידע: שכל מה שהוא מקרב ביותר, עדין הוא רחוק מאד מאד, פי "לגדלתו אין חקר" (תהלים קמה, ג), ואי-אפשר להסביר זאת היטב.

אבל אף-על-פי-כן צריך לידע: שהישועה והחסד של כל התקרבות והתקרבות כל שהוא, הוא חסד נפלא - פי הוא התקרבות אמתית וישועתו לנצח.

אף אף-על-פי-כן: עדין רחוק ממנו מאד תכלית ישועתו, וצריך עדין להיות עומד ומצפה הרבה לישועתו יתברך, עד שיזכה להושע בשלמות, לצאת ממה שהוא צריך לצאת ולהתקרב למה שהוא צריך להתקרב.

וזה בחינת מה שכתוב באברהם אבינו (בראשית כב, ד): "וירא את המקום מרחק". וכן (שמות ב, ד): "ותתצב אהתו מרחק". ואיתא (עין איכה-רבה ה, א; ולקוט-שמעוני בלק, רמז תשסח): "שהסתכלו על הישועה מרחוק מאד".

פי זה היה עקר הנסיון של אברהם: שהשם-יתברך הבטיח לו להרבות את זרעו, ויירשו את הארץ, ששם המקום הקדוש של הבית-המקדש. ואחר-כך צוהו לשחט את יצחק. ואף-על-פי-כן לא הרהר אחר מדותיו יתברך, והלך בתמו לשחטו.

ובינים השלישי כתיב (בראשית כב, ד): "וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מְרַחֵק" - שראה בעיניו את "המקום" שהוא 'הר-המזריה', ששם עתידין זרעו לכל הגדלות והטובות, ולהפיר אותו יתברך, וראה המקום היטב היטב - כל התקנה טובה שיזכו זרעו שם.

אבל ראה אותו "מרחוק" מאד - פי אף-על-פי-כן הלא עתה מוליך יצחק לשחיטה.

ומי שמסתכל היטב: יכול לראות בענין אברהם עצמו, פי גם אחר-כך שהושיעו השם-יתברך, וצוהו (בראשית שם יב): "אל תשלח ידך" וכו', ונצל יצחק - "תכף אחר-כך היה מהרהר למצא זיוגו" (רש"י בראשית ב, כ; בראשית רבה נז, ג).

ואחר-כך כשנתבשר שנולדה רבקה, וראה גם ישועה זאת, אבל עדין היא "מרחוק" מאד - פי היא בת יום אחד, ויצחק כבר בן שלשים ושבע שנה.

ואחר-כך בא לביתו, ומצא שמתה אשתו הצדקת שרה אמנו, ולא היה לו

מקום לקברה. כי אם בטרח גדול, שעזרו השם יתברך בנס נפלא, להוציא מערת המכפלה מעפרון-החתי.

ואחר-כך כשעזרו השם יתברך גם בזה - הכרח להשתדל ולבקש הרבה הזיווג של יצחק, שתבא לביתו, באשר האריכה התורה-הקדושה בזה באריכות לספר כל אשר עבר בזה - פי היו צריכים נסים גדולים ונוראים מאד לזה, להוציא את רבקה מבית בתואל ולבן, להביאה ליצחק, להעמיד תולדות, שיצאו עדת ישראל בעולם.

וכן כל מה שעבר אחר-כך על יצחק, שהיתה אשתו עקרה וכו'. ובפרט מה שעבר על יעקב יותר מכלם וכו'. ובכל פעם עזרם השם יתברך הרבה. אך אף-על-פי-כן, שלמות תכלית הישועה עדין רחוקה.

וגם עתה בדור הזה: שכבר עזר השם יתברך לאבותינו, שהעמידו עדת ישראל בעולם, ונתן לנו את התורה, ובנה לנו את בית-הבירה וכו'. ואין מספר לכל הטובות והנפלאות שעשה לאבותינו ולנו עד היום הזה, כמו שאומרים (תפלת נשמת): אלו פינו מלא שירה וכו' - אף-על-פי-כן עדין אנו רחוקים מתכלית הישועה מאד. ומי שמסתכל על האמת-לאמתו, רואה ישועת-השם ונפלאות חסדיו, בכל יום ובכל עת וכו' וכו'.

נמצא: שבאמת אנו רואים ומאמינים, שבכל יום ויום עושה עמנו השם יתברך חסדים נפלאים וישועות נשגבות, אך כל הישועות הם בבחינת: "וירא את המקום מרחק" - שרואין הישועה בכל עת, אבל עדין היא רחוקה מאד.

ואף-על-פי-כן אנו רואים הישועה בעינינו בכל עת - כי הלא אנו רואים שאנו זוכים בכל יום להניח טלית ותפלין ולקיים פמה מצוות וכו' וכו'. אבל צריך לידע: שאף-על-פי-כן, הכל הוא בבחינת: "וירא את המקום מרחק" וכו'. ובבחינת (ירמיה לא, ב; אגדת-בראשית לא): "מרחוק ה' נראה לי". "מרחוק" דיקא.

ועל-ידי-זה דיקא: יכול כל אחד לפום דרגיה, להתחזק, ולשאיר על עמדו בכל-עת, בכל מה שיעבר עליו, בבחינת (משלי לא, יד): "ממרחק תביא לחמה" - 'לחמה' דאורייתא. שאי אפשר לקבל עצות התורה והעבודה פי אם "ממרחק" דיקא, בבחינת (ישעיה נז, יט): "שלוש שלום לרחוק ולקרוב".

שצריכין לידע: שכל נקדה ונקדה טובה שהשם יתברך עזרו בגשמיות וברוחניות, הכל נמשך ובא ממרחק מאד מאד - פי לפי גשמיותו הוא רחוק מישועה מאד מאד, כמו שכתוב (תהלים כב, ב): "רחוק מישועתי דברי שאגתי".

אך רחמיו יתברך רבים מאד, ומביא לחמו "ממרחק" מאד מאד. וגם אחר שהביא לחמו של תורה שהיא ישועתו, עדין הוא רחוק מאד מאד.

ורק זה הוא התקרבותו, פי ההתרחקות תכלית ההתקרבות. פי כשיודע שהוא רחוק מאד, הוא דיקא מקרב אליו יתברך בתכלית ההתקרבות. ותכף שסובר שהוא קרוב - הוא רחוק מאד.

"ואיה השיה לעלה" (בראשית כב, ז)

צח.

(ח"ב יב)

שרש כל הבריאה הוא ה'כבוד', פי (יזמא לח. אבות פ"ו מ"ב): "כל מה שברא הקדוש-ברוך-הוא, לא בראו אלא לכבודו, כמו שכתוב (ישעיה מג, ז): 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו'". ומאחר שהכל נברא בשביל 'כבודו' יתברך, נמצא: ש'כבודו' יתברך הוא שרש כל הבריאה.

ובכל חלק וחלק מהבריאה, ובכל מאמר ומאמר מ"עשרה מאמרות שבהם נברא העולם" (אבות פ"ה מ"א) - יש בו בחינת 'כבוד' מיוחד שהוא שרשו.

ויש גבול לכל כבוד וכבוד שמלבש בכל מאמר ומאמר, שלא יתפשט למקומות-החיצונים, בבחינת (ישעיה מב, ח; מח, יא): "וכבודי לא אחר לא אתן".

אבל אף-על-פי-כן בודאי גם הם מקבלים חיות ממנו יתברך, ואפלו 'מקומות-המטנפים' או 'פתי עבודה-זרה', צריכין גם-כן לקבל חיות ממנו יתברך.

אך הם מקבלים מבחינת "בראשית מאמר-סתום" (שבת קד. ובמהרש"א) שכולל כל ה'מאמרות', והוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה - פי מהכבוד והמאמרות המתגלים אי-אפשר להם לקבל חיות. ודבר זה אי-אפשר להבין, ואסור להרהר בזה כלל.

ועל-כן כשאדם נופל חסו-שלום לבחינת 'מקומות-המטנפים', ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ומתחיל להסתכל על-עצמו ורואה שרחוק

מאד מכבודו יתברך, ושואל ומבקש "איה מקום כבודו" (זהר ותקוני-זהר בהרבה מקומות; קדשת פתח) - זה עקר תקונו ועליתו, בבחינת "ירידה תכלית העליה".

פי "איה מקום כבודו" - זה בחינת ה'כבוד עליון' של ה'מאמר-העליון', ה'מאמר-סתום בראשית'. וכשמבקש ומחפש "איה מקום כבודו" - בזה בעצמו חוזר ועולה אל ה'כבוד-העליון', ל'תכלית העליה'.

וזוה בחינת 'קרפן עולה', "שמכפר על הרהור הלב" - כמו שכתוב (יחזקאל כ, לב): "והעולה על רוחכם" (ויקרא-רבה ז, ג).

פי יש בחינת (תהלים לח, יא): "לבי סחרחר". פי יש 'קלפה' שמעקמת ומסבבת הלב בעקומים וסבובים ובלבולים הרבה [עם איז פארדרייט דאס הארץ (לקוטי-עצות התחזקות ל)] - והיא בחינת 'קלפת נגה'.

וכשאדם נופל לשם, שזה בחינת 'מקומות המטנפים', ואזי מבקש וצויעק: "איה מקום כבודו"? [איה קדשתו? איה טהרתו? (לקוטי-עצות שם)] - זה בעצמו תקונו, פי חוזר ושב אל הכבוד-העליון, שהוא בחינת "איה".

וזוהו בחינות 'עולה', בחינת (בראשית כב, ז): "ואיה השיה לעלה" - שבחינת "איה", היא בחינות "שה לעולה" - לתקן ולכפר הרהור-הלב, שבא מ'מקומות-המטנפים' פנ"ל - פי על-ידי בחינות "איה", נתתקן ועולה משם פנ"ל.

וזוה בחינות מה שמובא בסוף תקוננים (תקוני-זהר קלט. - על בראשית א, א): "בראשית, בר"א תי"ש" - דהינו: "השה לעולה", שנעשה על-ידי בחינת "איה", שהוא בחינות "בראשית מאמר-סתום".

"ויעקד את יצחק בנו" (בראשית כב, ט)

- ענין העקדה -

צ.ט.

(לקוטי הלכות, תפלה ה, ב - על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב פד, דע שעקר התחברות להשם יתברך)

'אברהם איש החסד' - הוא עקר ה"התחברות ודבקות להשם יתברך שזוכין על ידי התפלה" (לקוטי מוהר"ן ח"ב פד).

כי 'אברהם', בחינת 'חסד' - שהוא 'אהבה' ו'השתוקקות' והתחברות ודבקות להשם יתברך - שכל זה בחינת 'חסד' ו'אהבה', בחינת 'אברהם' וכו'.

'יצחק', הוא בחינת 'גבורות' - בחינת כח וגבורה, שמתפללין בכח גדול ובגבורה גדולה, כדי להכניע ולשבר 'מלכות-הרשעה' - היינו: 'גדלות' שעולה על הלב בשעת התפלה.

כי באברהם ויצחק, היה עדין אחיזת 'מלכות-הרשעה', שהם עשו וישמעאל' שיצאו מהם. ועל כן צריכין להמשיך בחינת 'גבורות יצחק הקדושים', שהם בחינת מה שמתפללין בכח וגבורה - כדי להכניע ולבטל 'מלכות-הרשעה', שהוא 'מלכות עשו וישמעאל' - שלא יבטלו התפלה על ידי 'מחשבות של גדלות'.

ועל כן היה עקר קיום העולם על ידי 'עקדת יצחק' - כי עקדת יצחק, זה בחינת 'מסירת נפש' שמסר נפשו למות בשביל השם יתברך.

וזוה בחינת 'תפלה בכח' - שצריכין להניח כל כחו וחיותו בתוך 'דבורי-התפלה', שזה בחינת 'מסירת נפש', בחינת 'עקדת

יצחק', שמסר כל חיותו בשביל השם יתברך.

והכל בשביל לבטל 'מלכות-הרשעה' - שהם תקף ה'גבורות דסטרא-אחרא' שהיו נאחזין בו, שהם בחינת 'מלכות-הרשעה של עשו וישמעאל'. ועל ידי ה'עקדה' שהיא 'מסירות נפש', בחינת 'תפלה בכח' - על ידי זה הכניע ובטל אותם, וכו' ל.

על כן בכל פעם שרוצים להזכיר לפני השם יתברך את הברית ואת השבועה שנשבע להאבות - מזכירין אותה על ידי הזכרת זכות 'עקדת יצחק', כמו שאומרים בראש השנה (בתפלת מוסף) וכן בכל יום (בתפלה שקדם אמירת העקדה): "וזכר לנו ה' את הברית ואת החסד ואת השבועה וכו', ואת העקדה וכו'".

כי "עקר הזכרת השבועה לאבות, היא על ידי 'תפלה בכח'" (לקוטי מוהר"ן שם), שהיא בחינת 'עקדת יצחק', כנ"ל.

ק.

(לקוטי הלכות, תפלת ערבית ד, טו - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א סה, ויאמר בעז אל רות')

'יצחק' הוא 'תקף הדין', בחינת (בראשית לא, מב): "פחד יצחק". ולפי תקף דינו חסד ושלום, אי-אפשר שיתקיים העולם - על כן מחמת תקף הדין של יצחק, היה מכרח לבטל עצמו לגמרי בתכלית הבטול.

וזוה בחינת ה'עקדה' - שהיה צריך לעלות על המזבח לקרבן, למסר נפשו להשם יתברך בתכלית הבטול, "עד שפרחה נשמתו" (פרקי דרבי אליעזר ל) - שזהו בחינת 'תכלית הבטול' בשלמות.

”ויקח את המאכלת” (בראשית כב, י)

קא.

(ח"א לז, ו)

צָרִיךְ הַשּׁוֹחֵט לְכוּן: "לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׂבָדָם!" - גַּם עַקֵּר הַסְּרוּן הַפְּרִנָּסָה שֶׁנִּתְמַעַט בְּדוֹרוֹת הַלְלוֹ, אֵין זֶה אֶלָּא עַל-יַדֵּי ה' שׁוֹחֲטִים שְׂאִינָם מֵהַגָּנִים'.

וּבְשִׁבִיל-זֶה: ה' חֲלִיף נִקְרָא 'מֵאֲכַלֶּת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב, י): "וַיִּקַּח אֶת הַמֵּאֲכַלֶּת". כִּי יֵשׁ 'שׁוֹחֵט הַגּוֹן' 'מֵאֲכִיל' וּמִפְרִנָּס לְיִשְׂרָאֵל [מֵאֲכַלֶּת' - שֶׁהוּא 'מֵאֲכִיל' וּמִפְרִנָּס], כִּי הוּא מְלַבֵּישׁ הַנֶּפֶשׁ שְׂבָחִי ב'מִדְבַר', הֵינּוּ: בְּדַבּוּר הַבְּרָכָה שֶׁמְבַרֵּךְ וְכוּ'.

וּכְשֶׁהַשּׁוֹחֵט אֵינוֹ-הַגּוֹן, וְאֵינוֹ מַעֲלָה הַנֶּפֶשׁ, וְכִשְׁעוֹמֵד עִם הַחֲלִיף לְשַׁחֵט אֶת הַחִי, הוּא עוֹמֵד כְּרוֹצֵחַ נִפְשׁוֹת, וְה' חֲלִיף שְׁלוֹ הוּא "חֶרֶב הַמִּדְבָּר" (אֵיכָה ה, ט), וְאֵינוֹ "חֶרֶב לֵה" (יִשְׁעִיָּה לז, ו) וְכוּ'.

”ולא חשכת את בנה את יחידך ממני” (בראשית כב, יב)

קב.

(ח"א סו, ג-בסוף)

"כִּיֹּן שֶׁנִּצְרָךְ לְבָרִיּוֹת, עוֹלָם חֲשֵׁךְ בְּעֵדוֹ" (בִּיצָה לב:). 'חֲשֵׁךְ' לְשׁוֹן מְנִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְלֹא חֲשֵׁךְ מִמְּנִי" (בְּרֵאשִׁית לט, ט), "וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֵךְ" וְכוּ' (שָׁם כב, יב). הֵינּוּ: כְּשֶׁנִּצְרָךְ לְבָרִיּוֹת, אֲזִי יֵשׁ לוֹ מְנִיעוֹת [לְעִבּוּדֵי-הַשָּׁם].

כִּי מִי שֶׁהוּא 'נִצְרָךְ לְבָרִיּוֹת' - קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל בְּרַבִּים, וְטוֹב וְנוֹחַ לוֹ

אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-כֹן לֹא חָפֵץ הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ שִׁיְהִיָּה יִצְחָק נִשְׂאָר שָׁם חִסּוֹ-שְׁלוֹם, דְּהֵינּוּ שִׁיסְתַּלַּק אֲזַי חִסּוֹ-שְׁלוֹם - כִּי הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ חָפֵץ בְּקִיּוּם הָעוֹלָם.

עַל-כֵּן תִּכְף שִׁיִּצְחָק מְסַר נַפְשׁוֹ לְשַׁחִיטָה בְּשִׁבִיל הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וּבִטַל אֶת-עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית כִּנּוּ"ל - תִּכְף וּמִיד אָמַר לוֹ הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית שָׁם, יב): "אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנְּעָר" וְכוּ', "אִסְקַתִּיהָ אַחֲתִיהָ" (בְּרֵאשִׁית-יב, ג), [הַעֲלִיתָ אוֹתוֹ - תּוֹרִיד אוֹתוֹ] - כִּי אֵין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ שִׁישְׂאָר שָׁם.

רַק תִּכְף צָרִיכִין לְחַזֵּר מֵה'בְּטוּל, בְּבַחֲיִנַת (יִחְזַקְאֵל א, יד): "רְצוּא וְשׁוּב". וְאֲזַי מִמְתִּיקִין הַדִּין, בְּחִינַת "פְּחַד יִצְחָק", עַל-יַדֵּי 'אֹר הַרְשִׁימוֹ', עַל-יַדֵּי ה'תּוֹרָה' שֶׁמְשִׁיכִין מִשָּׁם עַל-יַדֵּי ה'שְׂמֻחָה'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'קָרְבַן' שֶׁהֵזְמִין לוֹ הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ מִיד, לְהַעֲלוֹת בְּמָקוֹם יִצְחָק, שֶׁהוּא ה'אֵיל' שֶׁהַקָּרִיב תַּחֲתָיו (בְּרֵאשִׁית שָׁם, יג).

כִּי ה'קָרְבָנוֹת' הֵם בְּחִינַת 'כְּלָיוֹת-הַתּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא ז, לז): "זֹאת הַתּוֹרָה לַעֲלֹה וְלִמְנַחָה" וְכוּ'.

הֵינּוּ: כִּי עַל-יַדֵּי "קָרְבַן הָאֵיל" - עַל-יַדֵּי-זֶה הַמְּשִׁיךְ 'אֹר הַרְשִׁימוֹ', שֶׁעַל-יַדֵּיהֶם עַקֵּר הַחֲמַתָּקָה שֶׁל "פְּחַד יִצְחָק", בְּעֵת שֶׁחֹזְרִין מֵה'בְּטוּל, כִּנּוּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת: "יִצְחָק - יִשְׁחָק" (יִרְמְיָה לג, כו; תְּהִלִּים קה, ט; זֶהר מִצְרַע נד). - שְׂצָרִיכִין לְהַמְתִּיק "פְּחַד יִצְחָק", עַל-יַדֵּי ה'בְּטוּל' הַנּוּ"ל, שֶׁעַל-יַדֵּיהֶם זֹכִינִן לְשְׂמֻחָה, בְּחִינַת 'שְׂחֹק וְחֶדְוָה וְשְׂמֻחָה'. שֶׁעַל-יַדֵּיהֶם מְקַבְּלִין 'תּוֹרָה', שֶׁזֶה בְּחִינַת "קָרְבַן הָאֵיל" כִּנּוּ"ל, שֶׁעַל-יַדֵּיהֶם עַקֵּר ה'הַמְתָּקָה' כִּנּוּ"ל.

הוא וכו'. ומי שאינו 'בר־דעת' - בְּשֵׂרֹאָה
ה'מְנִיעָה, חוזר תכף לאחוריו.

ו'מְנִיעָה' הוא בחינת "עֵנָן וְעַרְפֶּל" (דברים
ד, יא), פי 'עֵנָן וְעַרְפֶּל' הינו
'הַשֶּׁד', 'הַשֶּׁד' הוא לְשׁוֹן 'מְנִיעָה', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בראשית כב, יב): "וְלֹא הִשְׁכַּתְּ".

"וַיֵּשָׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו, וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל וְגוֹ',
וַיַּעֲלֵהוּ לְעֵלְיָה תַּחַת בְּנוֹ" (בראשית כב, יג)
- עֵנָן 'אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק' -

קד.

(ח"א ה, ג)

עֵקֶר הַשְּׂמֹחָה' הוא ב'לב'. וְאִי־אֶפְשֵׁר
לֵלֵב לְשֹׂמְחָה, אֶלָּא עַד שְׂיִסִּיר
'עֵקֶמוּמִיּוֹת שְׂבֻלָּבו', שִׁיחָא לֹא יִשְׂרׁוֹת לֵב,
וְאִז יִזְכֶּה לְשְׂמֹחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים צז, יא):
"וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמֹחָה".

וְעֵקֶמוּמִיּוֹת־שְׂבֻלָּב' מִפְּשִׁיטִין עַל־יְדֵי
'רַעְמִים', כְּמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל (ברכות נט.): "לֹא נִבְרָאוּ רַעְמִים,
אֶלָּא לְפֶשֶׁט עֵקֶמוּמִיּוֹת שְׂבֻלָּב".

וְרַעְמִים', הוא בחינת 'קול' שְׂאָדָם
מוֹצִיא בְּכַח בַּתְּפִלָּתוֹ. כִּי אֵיחָא
בַּזְהַר (פנחס רלה:): "כִּד קָלָא נְפִיק וְאֶעְרָא
בְּעֵבֵי מְטָרָא, אֲשַׁתְּמַע קָלָא לְבְרִיתָא, וְדָא
אֵינׁוֹן רַעְמִים" [כְּשֶׁהַקּוֹל יוֹצֵא וּפּוֹגַע בְּעֵנֵי גֶשֶׁם -
נִשְׁמַע לְבְרִיּוֹת שְׂבַחוּץ, וְזֶהוּ הַרַעְמִים].

וְעֵקֶר הַרַעְמִים' הם מ'גבורות', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (איוב כו, יד): "וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ
מִי יִתְבוֹנֵן". וְהַגְּבוּרָת' הם בחינת 'כַּח'
וְגְבוּרָה' שְׂאָדָם מוֹצִיא הַקּוֹל בְּכַח גְּדוּלָּ,

לְהַתְּפַלֵּל 'בְּיַחֲד' - כִּי 'בְּרַבִּים' נוֹפְלִין עָלָיו
פְּנִיּוֹת גְּדוּלוֹת וּשְׂקָרִים, שְׁעוֹשָׂה תְּנוּעוֹת
וּשְׂקָרִים בַּתְּפִלָּתוֹ בְּשִׁבִיל בְּנֵי־אָדָם, מֵאַחַר
שֶׁהוּא נִצְרָךְ לָהֶם.

וְאֶפְלוֹ מִי שֶׁאֵין 'נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת' בְּשִׁבִיל
פְּרִנְסָה, כִּי מִתְּפָרְנִס מִשְׁלוֹ - אֶף־
עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ שֶׁהוּא 'נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת' בְּשִׁבִיל
'כְּבוֹד', אוֹ בְּשִׁבִיל 'דְּבַר־אֲחֵר', דְּהֵינּוּ: שִׁישׁ לוֹ
תַּאֲוָה שֶׁל כְּבוֹד וְחֲשִׁיבוֹת וְכִיזָא. וְאִזִּי יוֹכֵל
לִפְל בְּשֶׁקֶר גְּדוּל בַּתְּפִלָּתוֹ.

וְזֶה: "עוֹלָם הַשֶּׁד בַּעֲדוֹ" - הֵינּוּ: כְּשֶׁהוּא
'בֵּין הָעוֹלָם', אִזִּי יֵשׁ לוֹ 'מְנִיעוֹת',
וְקָשָׁה לוֹ לְהַתְּפַלֵּל 'בְּאֵמַת' [עִנְיָן שֶׁם בְּאֵרִיכוֹת
בְּעֵנָן זֶה: שֶׁהַנִּצְרָךְ לְבְרִיּוֹת, אֵינּוּ מִתְּפַלֵּל 'בְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ']
- כִּי 'כְּשֶׁנִּצְרָךְ לְבְרִיּוֹת', נוֹחַ וְטוֹב לוֹ יוֹתֵר
לְהַתְּפַלֵּל 'בְּיַחֲד' כְּנ"ל.

אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ 'נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת', שֶׁאֵינוֹ
צָרִיךְ לָהֶם לְשׁוֹם דָּבָר - יוֹכֵל לַעֲמֹד
בֵּין אֲלֹפִים אֲנָשִׁים, לְהַתְּפַלֵּל 'בְּאֵמַת'
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְבָדוֹ, מֵאַחַר שֶׁאֵין נִצְרָךְ
לְשׁוֹם בְּרִיָּה, לֹא לְפְרִנְסָה, וְלֹא לְכְבוֹד, וְלֹא
לְשׁוֹם דָּבָר, רַק "שְׂבִרוּ עַל ה' אֱלֹקֵינוּ" (תהלים
כמו, ה).

קג.

(ח"א קטו)

מִי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּגַשְׂמִיּוֹת כָּל יָמָיו, וְאַחֲרֵי־
כֵן נִתְלַהֵב וְרוֹצֵה לִילְךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ - אִזִּי 'מַדַּת הַדִּין' מְקַטְרֵג עָלָיו, וְאֵינוֹ
מַנִּיחַ אוֹתוֹ, וּמְזַמֵּן לוֹ 'מְנִיעָה'.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ "חִפְץ חֶסֶד הוּא" (מִיכָה ז,
יח), וּמִסְתִּיר עֲצָמוֹ בְּבִיכּוֹל
בְּהַמְנִיעָה הַזֹּאת. וְמִי שֶׁהוּא 'בְּר־דַּעַת' -
מִסְתַּכֵּל בְּהַמְנִיעָה, וּמוֹצֵא שֵׁם הַבוֹרָא בְּרוּךְ־

"אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהַר ה' יִרְאֶה" (בראשית כב, יד)

קה.

(ח"א י, ג)

"אֲבָרְהָם קָרָאוּ הֵר, וַיִּצְחַק קָרָאוּ שְׂדָה"
 (פסוקים פתח), וְשְׂדָה' הוא יותר
 משוג ונצרך להעולם מ'הר'. "וַיַּעֲקֹב קָרָאוּ
 בֵּית" (שם), שהוא מקום ישוב לבני-אדם יותר
 משדה וכו'.

"שִׂמְנָה אֵלֶּה יִלְדָה מִלְכָּה" (בראשית כב, כג)

קו.

(חיי-מוהר"ן רפ)

הָיָה מְדַבֵּר עִמִּי מְחֻדְוְשֵׁי הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב
 ז"ל שגלה חדשות בעולם, כי הספור
 שלו הוא ענין חדש מה שלא נתגלה מקדם.
 רק ב'כתבי-האריז"ל' נמצא גם-כן באיזה
 מקומות מעין זה.

וְהָיָה מְשַׁבַּח מְאֹד מְאֹד אֶת 'בְּתַבִּי-
 הָאָרִיז"ל' שגלה חדושים נפלאים
 במפרסם לכל העולם - כי היה מעין באותו
 הזמן בספר 'לקוטי-תורה' של האריז"ל,
 ושם יש חדושים נפלאים במפרסם.

וְתַפֵּס לְדַגְמָא הַפְּסוּק (בראשית כב, כג):
"שִׂמְנָה אֵלֶּה יִלְדָה מִלְכָּה" -
 שגלה שם חדוש נפלא, כי 'שִׂמְנָה' פעמים
 'אלה' וכו', עין-שם (בפרשתן).

וְהַקּוֹל הַזֶּה פּוֹגַע בְּעֵבִי מְטָרָא, הֵינּוּ בְּחִינַת
 'מַחִיךְ', "שְׁמֶשֶׁם יוֹרְדִין טַפִּין טַפִּין" (זהר שם).

וְזָהוּ (תהלים עז, יט): **"קוֹל רַעְמָה בְּגִלְגָּל"**,
 הֵינּוּ: בְּגִלְגָּלְתָא דְמַחָא'.

וְזָה שְׁאִמְרוּ חַז"ל (ברכות ו:): **"מִי שֵׁישׁ בּוֹ
 יִרְאֵת-שָׁמַיִם, דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין"**. כִּי מִי
 שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאֶה, קוֹלוֹ נַעֲשֶׂה רַעְמַיִם, כִּי
 רַעַם מִסְטָרָא דְיִצְחָק, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (איוב
 שם): **"וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ"**.

וְעַל-יְדֵי-זֶה: דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין - הֵינּוּ:
 מְשַׁתַּמֵּעַ קָלָא לְבָרִיתָא, כִּי
"תַּמָּן תִּלְיָא שְׁמִיעָה" (זהר שם רל), כְּמוֹ
 שְׁפָתוֹב (חבדוק ג, ב): **"ה' שָׁמַעְתִּי שְׁמִיעָה
 יִרְאֵתִי"**.

וְזָה בְּחִינַת (זהר שם רלח:): **"קוֹל הַשּׁוֹפָר,
 דָּא שׁוֹפֵר שֶׁל אֵילִי - אֵילוֹ שֶׁל
 יִצְחָק, בְּחִינַת: וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ"**.

וְזָהוּ (תהלים פט, טז): **"אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעִי
 תְּרוּעָה"**. "יוֹדְעִי" דִּיקָא - שִׁיפְנַע
 ה'קוֹל' ב'מח', בְּחִינַת "עֵבִי מְטָרָא", וַיְהִי
 בְּבְחִינַת רַעְמַיִם'.

וּמִי שְׁשׁוֹמֵעַ תְּקִיעַת שׁוֹפֵר מְאִישׁ יִרָא
 וְחִרַד - בּוֹדָאִי לֹא יִדָּאג כָּל הַשְּׁנָה
 מְרַעְמַיִם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מוסף ראש-השנה):
**"בְּקוֹלוֹת וּבְרַקִּים עֲלִיהֶם נִגְלִיתָ, וּבְקוֹל
 שׁוֹפֵר עֲלִיהֶם הוֹפַעְתָּ"** - שְׁבְקוֹל הַשּׁוֹפֵר
 הוֹפִיעַ עֲלִיהֶם מְקוֹלוֹת וּבְרַקִּים.

הַפְּטֹרֶת פְּרֻשֵׁת וִירָא

"לְכִי מְכַרִי אֶת הַשֶּׁמֶן וְגו', וְאֵת
וּבְנִיךָ תַחֲיֵי בְנוֹתֶיךָ" (מְלָכִים-ב ד, ז)

א.

(לקוטי-הלכות, ראשית-הגז יח)

'בְּרַפְת־הַמְּזוֹן' הוּא בְּחִינַת 'הָאֲרֶת-
הָרְצוֹן. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין
לְהוֹתִיר בְּאִכְלָתוֹ - בְּשִׁבִיל שְׁתַּחֲוֹל הַבְּרָכָה
עָלָיו, עַל-יַדֵי 'בְּרַפְת־הַמְּזוֹן', כְּדֵי לְזַכּוֹת
לְהָאֲרֶת-הָרְצוֹן עַל-יַדֵי 'בְּרַפְת־הַמְּזוֹן'.

כִּי מַה שְּׁמוֹתֵירִין מְאִכְלָתוֹ - זֶהוּ בְּחִינַת
'וְתַתֵּר' (רוֹת ב, יד) - "לְעוֹלָם-הַבָּא" (שַׁבַּת
ק"ג), שֶׁהוּא 'הָאֲרֶת-הָרְצוֹן' שִׁיתַּגְּלֶה לְעֵתִיד.

וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָכִים-ב ד, ז): "וְאֵת וּבְנֵיךָ
תַחֲיֵי בְנוֹתֶיךָ", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שַׁבַּת שָׁם):
"עַד תַּחֲיֵית־הַמֵּתִים" - שְׁאֵז יִהְיֶה 'הָאֲרֶת-
הָרְצוֹן'.

וְזֶהוּ: "וְאֵת וּבְנֵיךָ" - "וּבְנֵיךָ" דִּיקָא,
בְּחִינַת 'בֵּן וְתַלְמִיד'. "תַּחֲיֵי" -
בְּחִינַת 'חַיִּים', בְּחִינַת 'אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים'.
שְׁכַל-זֶה הוּא בְּחִינַת 'הָאֲרֶת-הָרְצוֹן', בְּחִינַת:
'בְּנוֹתֶיךָ' - "לְעוֹלָם-הַבָּא", שֶׁהוּא 'הָאֲרֶת-
הָרְצוֹן', כַּנֶּל.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפַע שֶׁנִּמְשָׁכָה
עַל-יַדֵי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלִישָׁע בִּ"מַעֲשֵׂה
דְּצַרְפִּית עַל-יַדֵי אֱלֹהֵינוּ" (מְלָכִים-א פָּרָק יז).
וְ"מַעֲשֵׂה דְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי הַנְּבִיאִים
עַל-יַדֵי אֱלִישָׁע" (מְלָכִים-ב פָּרָק ד) - הַמְּשִׁיכּוֹ
עָקַר הַבְּרָכָה עַל-יַדֵי הַשֶּׁמֶן.

כִּי 'שֶׁמֶן' הוּא בְּחִינַת 'הָאֲרֶת-הָרְצוֹן',
בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, ט): "לְהַצְהִיל פָּנִים
מִשֶּׁמֶן" וְכו', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשֶּׁמֶן שֶׁל חֲנֻכָּה
וְכו', שֶׁעָקַר הַבְּרָכָה וְהַפְּרָנְסָה בָּא מִשָּׁם וְכו'.

וְעַל-כֵּן הַמְּשִׁיכּוֹ הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפַע שֶׁל
פְּרָנְסָה עַל-יַדֵי הַשֶּׁמֶן דִּיקָא,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הָאֲרֶת-הָרְצוֹן', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ
הַפְּרָנְסָה וְהַבְּרָכָה.

בְּחִינַת (מְלָכִים-א יז, יד): "כִּד הַקָּמַח לֹא
תִכְלֶה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחָסֵר"
וְכו', בְּחִינַת: "וְאֵת וּבְנֵיךָ תַחֲיֵי בְנוֹתֶיךָ" -
דְּחִינּוֹ: הַבְּנוֹתֶיךָ מִן הַשֶּׁמֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'הָאֲרֶת-הָרְצוֹן', בְּחִינַת: "וְתַתֵּר" - "לְעוֹלָם-
הַבָּא", וְכַנֶּל.

"אִישׁ אֱלָקִים קָדוֹשׁ הוּא עֹבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד.
נַעֲשֶׂה נָא עֲלֵית קִיר" (מְלָכִים-ב ד, ט"ו)

ב.

(ח"א יט, ד-ה)

'אֱלִישָׁע' הָיָה יוֹרֵשׁ מֵאֱלִיהוֹ, 'רוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ'. וְעַל-יַדֵי-זֶה הָיָה מְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', בְּבְחִינַת (מְלָכִים-
ב ב, ט): "וַיְהִי נָא פִי שְׁנַיִם בְּרוּחָךְ אֵלַי".

"פִּי שְׁנַיִם" - חִינּוֹ: לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, כִּי
"שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאַחַד תַּרְגוּם"
(בְּרָכוֹת ח.:.). וְ"שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ" - אֵינוֹ
אֶלָּא עַל-יַדֵי שְׁמִפְּלִין הָרַע שֶׁל הַתַּרְגוּם,

ומעלין את ה'טוב שבתרגום' ללשוך-
הקדש'.

על-ידי-זה פתיב בה (שם ד, ט): "איש
קדוש עבר עלינו תמיד",

"שלא ראתה קרי על סדינו" (ברכות י: - כי
על-ידי שלמות לשון-הקדש, נצולין
מ"מקרה לילה" (דברים כג, יא), כי על-ידי
שלמות לשון-הקדש, זוכין לתקון-
הברית'.

כי עקר שלמות לשון-הקדש, הוא על-
ידי תרגום, שהוא בחינת: "תרדמה"
(בראשית ב, כא) ו'שנה' - דהינו: על-ידי
שמבררין את בחינת ה'תרגום', בחינת
ה"תרדמה". ועל-כן אז נצולין מ"מקרה
לילה" שב"תרדמה". (עין בפנים).

ג.

(ח"א כח, ג)

אי-אפשר לבא להסד, אלא על-ידי
שיכנים תלמידי-הכמים
צדיקים לתוך ביתו.

כי "המכנים אורחים תלמידי-הכמים
אמתיים לתוך ביתו, כאלו הקריב
תמידין", כמאמר חז"ל (ברכות י: על מלכים-ב ד,
ט): "איש קדוש עובר עלינו תמיד" וכו'.
(ברכות י:). ובזה ה'שמוש' שעומד עליהם
ומשמש אותם, זוכה להסד, כמאמר (פתבות
צו.ו): "כל המונע תלמידו מלשמשו, כאלו
מונע ממנו הסד".

ד.

(ח"א כח, ד)

תלמידי-הכמים אמתיים, הם יסוד כל
דבר. ומי שביתו "בית
ועד להכמים" (אבות פ"א מ"ד), שבונה ביתו

בבחינת (מלכים-ב ד, ט-י): "איש קדוש עובר
עלינו תמיד, נעשה עליית קיר" - אלו
האנשים מעלין האלפין הנפולים' (עין
בפנים).

ה.

(ספר-המדות, הננסת-אורחים ה)

המארח תלמיד-הכם בתוך ביתו, מעלה
עליו הכתוב כאלו הקריב
תמידין.

[הרב מטשעהרין ז"ל ציין להמרא ברכות י. המובא לעיל
בתורה ח"א כח: שהמרא דורשה על הפסוק הזה (מלכים-ב
ד, ט): "עבר עלינו תמיד"].

"ונשים לו שם מט'ה ושל'חן וכ'סא ומנ'ורה"
(מלכים-ב ד, י)

"ראשי-תבות 'משנ'ן'" (למנדי-אצילות להאריז"ל -
מובא ב'לקוטי-הלכות' שבת ד; ועוד הרבה ספרים)

"ונשים לו שם' בתקונא דא דאנן מתקנין וכו' -
'מטה ושל'חן וכסא ומנורה' - ארבע אלף, בלהו
בשכינתא אינון". (זהר תרומה ח"ב קלג.)

ו.

(ספרי מעשיות, מעטה יא)

מבן-מלך ובן-שפחה שנתחלפו, בסוף)

היות שיש כ'אן 'כסא' מהמלך שהיה,
וה'כסא' גבוה מאד. ואצל ה'כסא'
עומדים כל מיני חיות ועופות של עץ (הינו
שהם חתוכים ומתקנים מן עץ). ולפני ה'כסא'
עומד 'מטה'. ואצל ה'מטה' עומד 'של'חן'.
ועל ה'של'חן עומד 'מנורה' וכו'.

[מדברי רבנו ז"ל אחר שספר המעשה]: וזה
בחינת: "מטה ושל'חן וכסא

ומנורה' הם תקונתא דשכינתא" (זהר בשלח
מד. זהר תרומה קלג.). (עין לקוטי-הלכות, שבת ד; גלות
ג, ז).

”בתוך עמי אנכי יושבת” (מלכים-ב ד, יג)

”מדוע את הלכת אליו היום, לא חדש ולא שבת”
(מלכים-ב ד, כג)

ז.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-לסעודה ו, פט)

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, שָׂאז כָּל יִשְׂרָאֵל
עוֹסְקִין בְּזֶה, שְׂכָל אֶחָד טוֹרַח וּמְתַנַּעַע
לְבַא לְהַקְבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת (מלכים-ב ד, יג): ”בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי
יּוֹשֶׁבֶת”, ”הַנֶּאֱמַר עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה” (זהר)

נח סט: ויצא קס: צו לג:).

וְאִפְלוּ מִכָּל הַכְּפָרִים וּמְקוֹמוֹת הַרְחוּקִים,
מִתְקַבְּצִים אֶל הַמְּקוֹם שֵׁי שׂ קְבוּץ
מִיִּשְׂרָאֵל. וְהַעֲקָר כְּשִׁזְכוּיִן לְבַא
לְהַצְדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, כַּאֲשֶׁר נוֹהֲגִין כָּל
יִשְׂרָאֵל לְנַסֵּעַ לְצַדִּיקִים עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה -
כִּי עַקֵּר הַקְּבוּץ וְקִיּוּמוֹ, הוּא עַל-יְדֵי הַצְדִּיק
הַרוּעָה הָאֱמִתִּי, בְּחִינַת מִשָּׁה, כַּנֶּ"ל.

”למועד הזה בעת חיה את חבקת בן”

(מלכים-ב, ד, טז)

ח.

(ספר-המדות, הכנסת-אורחים ג)

הַכְּנַסַת-אוֹרְחִים, מְזַכָּה אֶת הָאִשָּׁה
לְבָנִים.

[הרב מטשעהרין ז"ל ציין להפסוק בהפטרת פרשת
השבוע (מלכים-ב, ד, טז): ”למועד הזה בעת חיה את חבקת
בן” - כלומר: שהאשה השונמית קימה מצות הכנסת-
אורחים עם אלישע, ומיד זכתה לבן. שאלישע אמר (שם
פסוק יג): ”הנה תרדת אלינו את כל התרדה הזאת, מה
לעשות לך” וגו’. ”אבל בן אין לה ואישה זקן” (שם פסוק
יד). ומיד: ”ויאמר: למועד הזה בעת חיה את חבקת בן”.

ט.

(ח"א קלה)

עַקֵּר כַּח קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב, תְּלוּי בְּצַדִּיקִים,
כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (ויקרא כג, ד): ”אֵלֶּה מוֹעֲדֵי
ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם”, ”אֵל תִּקְרֵי
אֹתָם אֲלֵא אֹתָם” (ראשִׁי-הַשָּׁנָה כד).

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְקַבֵּל וּמְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים-
טוֹבִים, וּמְקַבֵּל 'אוֹר הַגְּדוּל שֶׁל
יוֹם-טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צַדִּיק' - נִתְבַטֵּל
הַגְּדֻלוֹת שֶׁלוֹ, כִּי הַקְּטָנוֹת בְּטֵל לְגַבֵּי
'גְדֻלוֹת'.

וְעַל-כֵּן (ראשִׁי-הַשָּׁנָה טז: ספח כז:): ”חַיֵּב אָדָם
לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ בְּרַגְלֵ” - כִּי עַקֵּר
'כַּח יוֹם-טוֹב, תְּלוּי בְּצַדִּיקִים'.

וּבְזֶה מֵיֵשֵׁב שֶׁפִּיר מַה שֶׁהִקְשׁוּ בְּגִמְרָא (ספח
כז:): ”עַל רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁאָמַר: מִשְׁבַּח
אֲנִי אֶת הָעֲצָלָנִים בְּרַגְלֵ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טז, יד):
'שְׂמַחַת בְּחַגְדֵ', וְהָאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן חַיֵּב אָדָם
לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ בְּרַגְלֵ, שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-ב ד,
כג): 'מְדוּעַ אֶת הַלְכַתִּי וְכוּ'. עֵינֵי-שָׁם הֵיטֵב.

כִּי אִף שֶׁהוּא בְּרַחוּק מְאֹה פְּרָסָה מֵרֵבּוֹ
בְּיוֹם-טוֹב, ”וְלֹא אֶזֶל וְאֵתִי בְּיוֹמָה” (שם)
- עַל-כֵּל-זֶה הוּא מְחַיֵּב לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ
בְּרַגְלֵ - הֵינּוּ: שֵׁיפִיר 'פְּנֵי רֵבּוֹ' בְּרַגְלֵ! - שֵׁיכַבֵּד
אֶת הַיּוֹם-טוֹב, וְיִקְבֵּל 'אוֹר הַגְּדוּל שֶׁל יוֹם-
טוֹב, בְּחִינַת 'פְּנֵי רֵבּוֹ' וְכוּ!

כִּי עַקֵּר 'קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב' תְּלוּי בְּצַדִּיקִים,
וְכֶשֶׁמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם-טוֹב הוּא מְקַבֵּל
'פְּנֵי רֵבּוֹ' מִמֶּשׁ.

"כִּי נִפְשָׁה מְרָה לָהּ" (מלכים ב ד, כז)

י.

(ח"א יג, ה)

'אַרְיֵה' שֶׁבְּבַחֲחֵינָת 'נֶפֶשׁ', זֶה בְּחֵינָת (שִׁיר-
הַשִּׁירִים ה, א): **"אַרְיֵה מוֹרֵי עַם
בְּשָׁמַי"**. **"מוֹרֵי"** - זֶה בְּחֵינָת **"מֵרַת נֶפֶשׁ"**
(שְׁמוּאֵל-א, י), בְּחֵינָת (מלכים ב ד, כז): **"וְנִפְשָׁה
מְרָה לָהּ"** - זֶה בְּחֵינָת **'פְּגַם-הַנֶּפֶשׁ', 'פְּגַם-
הָרְצוֹן'**. בְּשִׁרְוֹצָה **'דְּבַר-תְּאוּה'**, זֶה הָרְצוֹן -
הוּא **'פְּגַם' ו'מְרָה' ל'נֶפֶשׁ'**.

**וְעַכְשָׁו פִּשְׁבָּא זֶה הָאָדָם לְחַכְמֵי-הַדּוֹר עִם
נֶפֶשׁוֹ וְרְצוֹנוֹ, וְהַחֲכָמֵי-הַדּוֹר'
לֹקַח כָּל הָרְצוֹנוֹת, וְלֹקַט אוֹתָם אֶחָד
לְאֶחָד, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אוֹתָם, וְאִז מְלַקֵּט גַּם כָּל
הָרְצוֹנוֹת וְהַנֶּפְשׁוֹת שֶׁנִּפְּלוּ.**

וְזֶהוּ בְּחֵינָת **"אַרְיֵה"**, לְשׁוֹן **'לִקַּט'** -
שֶׁמְלַקֵּט **'מֵרַת הַנֶּפֶשׁ'**, הֵינּוּ **'פְּגַם-
הַנֶּפֶשׁ'**. **"עַם בְּשָׁמַי"** - עִם הָרְצוֹן הַטּוֹב,
שֶׁמְעַלָּה יְרִיחַ טוֹב.

"וַיֵּשֶׁב וַיֵּלֶךְ בְּבֵית אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה"

(מלכים ב ד, לה)

יא.

(ח"א צב)

עַל-יְדֵי מַה שֶׁאָדָם "נָע וָנָד" (בְּרֵאשִׁית ד, יב)
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ - יְכוּל לְהַחֲיֹת מֵתִים
- כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב **בְּאֵלֵי־שַׁע, כִּשְׁהַחַיָּה אֶת בֶּן
הַשּׁוֹנֵמִית, כְּתִיב בֵּה (מלכים ב ד, לה): "וַיֵּלֶךְ
[בְּבֵית] אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה."**

וּמִזֶּכֶר בְּתַקּוּנֵי (תַּקּוּנֵי-זֶהַר כח): **"אַלְמָלָא
כְּנַפֵּי רֵאָה דְנִשְׁבִּי עַל לְבָא, הוּי
לְבָא אוֹקִיד כָּל גּוֹפָא".** וְהָרֵאָה וְהָלֵב, הֵם
בְּחֵינָת **'יַעֲקֹב' ו'יוֹסֵף'**.

**כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא בְּחֵינָת 'אַמֶּת' - כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב"; ו'אַמֶּת'
הוּא בְּחֵינָת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָאכִי ב, ו):
"תּוֹרַת אֱמֶת"; ו'בְּהַתּוֹרָה יֵשׁ הַמֶּשֶׁה סְפָרִים,
כְּנֶגֶד הַמֶּשֶׁה כְּנַפֵּי רֵאָה" (תַּקּוּנֵי-זֶהַר ע).**

**ו'יוֹסֵף' הוּא בְּחֵינָת 'לֵב', כִּי 'יוֹסֵף' נִקְרָא
'צַפְנָת פַּעֲנַח" (בְּרֵאשִׁית מא, מה),
וְכַתִּיב (תְּהִלִּים קיט, יא): **"כָּלִבִּי צַפְנָתִי" וְכוּ'.
וְכַשְּׁבוּעַר הָאֵשׁ שֶׁבְּלֵב, הוּא אוֹקִיד כָּל גּוֹפָא.****

**וְעַל-יְדֵי שֶׁהַמֶּשֶׁה כְּנַפֵּי רֵאָה נָעִים
וְנָדִים - מְנַשְׁבִּי עַל לְבָא,
וּמְשַׁכְּכִים הַחֲמִימוֹת שֶׁבְּלֵב וְכוּ'.**

**נִמְצָא: שֶׁעַל-יְדֵי מַה שֶׁ'אָדָם, שֶׁהוּא
בְּחֵינָת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמַדְבָּר
יט, יד): **"זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם" - "נָע וָנָד" אִפְלוּ
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ - יְכוּל לְשַׁכֵּךְ אֶת הָאֵשׁ שֶׁהוּא
בְּחֵינָת 'דִּינִים', וְיְכוּל לְהַחֲיֹת מֵתִים שִׁיְהִיו
חַיִּים.****

יב.

(ח"א קנו)

**לְבֹא לְהַתְּלַהֲבוֹת וְחֲמִימוֹת לְהַשִּׁים-
יִתְבָּרַךְ - הוּא עַל-יְדֵי 'תְּנוּעָה'. כִּי
'תְּנוּעָה' מְעוֹרֵר 'חֲמִימוֹת'.**

**כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רֹאֵין בְּחוּשׁ: אִם יִזְרַק 'חֵץ',
וְיִתְחַב בְּרֵאשׁוֹ 'שַׁעוּה' - אִזִּי יִמַּס
ה'שַׁעוּה', מִחֲמַת ה'חֲמִימוֹת' הַבָּא עַל-יְדֵי
ה'תְּנוּעָה'.**

**וְכֵן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ הֵנָּה וְהֵנָּה - עַל-יְדֵי
'תְּנוּעָתוֹ' הוּא מְזִיעַ.**

**וְעַקֵּר ה'תְּנוּעָה', הוּא מֵה'מַחְשָׁבָה'. כִּי
מִתְחַלָּה, ה'מַחְשָׁבָה' נוֹחָה וְשַׁקְטָה.
וְאַחַר-כֵּן מִתְחַלֵּת ה'מַחְשָׁבָה', לְהַתְּנוּעַע
מִמַּחְשָׁבָה לְמַחְשָׁבָה.**

יג.

(שיחות-הר"ן רפ)

לְעַנְיָן מַה שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם נְעִים וְנָדִים
בְּדַרְךְ - אָמַר: שֵׁשׁ נְשָׁמוֹת נִדְחוֹת,
שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהִתְעַלּוֹת, כִּי-אִם עַל יְדֵי מַה
שֶׁהַצְּדִיק "נָע וְנָד" (על-פי בְּרֵאשִׁית ד, יב).

וַיֵּשׁ צְדִיק שְׂאִינוֹ רוּצָה לְהִיּוֹת "נָע וְנָד" -
אָבֵל אֶדְ-עַל-פִּי-כֵן הוּא "נָע וְנָד"
בְּבֵיתוֹ. הֵינּוּ: מַה שֶׁהוּא "הוֹלֵךְ הֵנָּה וְהֵנָּה
בְּבֵיתוֹ" (על-פי מְלָכִים-ב ד, לה) - זֶהוּ גַם-כֵּן
בְּחֵינַת "נָע וְנָד" (כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א
צב המובא לעיל).

הֵינּוּ: מִתְחַלָּה כְּשֵׁיִשֵׁב עַל מְקוֹמוֹ, הִיָּה
מִחְשְׁבֹתוֹ לִישֵׁב. וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁרוּצָה
לִילֹךְ, מִתְחִיל מִחְשְׁבֹתוֹ לְהִתְנוּעֵעַ מִמִּחְשְׁבָה
הָרֵאשׁוֹנָה לְחֵשֶׁב לִילֹךְ, וְעַל-יְדֵי כֵן מוֹרִיד
'חֲמִימוֹת'.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם יָשׁוּן, צָרִיךְ לְכַסּוֹת עֲצָמוֹ,
כִּי מִחֲמַת שֶׁהִמְחִשְׁבָה נֹחָה
וְשִׁקְטָה, אֵינן לוֹ חֲמִימוֹת.

וּכְמוֹ-כֵן בְּרוּחַנִיּוֹת: כְּשֶׁהִמְחִשְׁבָה חוֹשְׁבַת
בְּגִדְלַת הַבּוֹרְאֵי-יְתֵבָרֵךְ וּבְתוֹרֹתָיו-
הַקְּדוֹשָׁה, וּמִתְנוּעֵעַ מִמִּחְשְׁבָה לְמִחְשְׁבָה -
עַל-יְדֵי ה'תְּנוּעָה' מוֹרִיד 'חֲמִימוֹת', וּבוֹעֵר
לְבוֹ לְהִשָּׁם-יְתֵבָרֵךְ.

לקוטי תפלות

פרשת וירא

תפלות בענין: הכנסת אורחים | ואנכי עפר ואפר | וישפם אברהם בנקר - בקר דאברהם | לקבוע מקום לתפלה | פקידת עקרות | ואיה השנה לעלה | המלט על נפשו, אל תביט אחריך

עד ששנזכה, שהשליחן שלנו יטהר אותנו מכל עוונותינו, ויזכה אותנו לעלמא דאיתי, ולפרנסה טובה.

☞ [א] לקוטי תפלות ח"א יז ☞

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שקיהם)

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו,

וירא וירץ לקראתם" (בראשית יח, ב)

- מצות 'הכנסת אורחים' -

שנזכה להכניס אורחים הגונים על שלחנו

☞ [ב] לקוטי תפלות ח"א כח ☞

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א כח, 'בני לן ביתא')

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו,

וירא וירץ לקראתם" (בראשית יח, ב)

- מצות 'הכנסת אורחים' -

שנזכה להכניס אורחים הגונים ותלמידי-

חכמים וצדיקים אמתיים בתוך ביתנו

ובבן תרחם עלינו, שנזכה לתקן את פגם 'תאות אכילה'. ונזכה מעתה לאכל בקדשה ובטהרה, עד שיהיה השליחן שלנו מכפר פמזבח.

רבנו של עולם, אב הרחמן והחסד, זפני ברחמיך הרבים, שאזכה למדת החסד דקדשה. ואזכה לאחו ולהתדבק במדתו של אברהם אבינו עליו השלום, שהיה עושה חסד כל ימיו.

ותזכני ברחמיך הרבים, להכניס אורחים הגונים בתוך ביתי.

ונזכה להכניס אורחים הגונים על שלחנו, ולתן חלק מסעודתנו לעניים הגונים.

וזכנו ללמד תורה על השליחן, ויהיה השליחן שלנו שלם בכל מיני שלמות דקדשה, בלי שום פגם כלל.

וַיְהִי בֵּיתִי בֵּית וְעַד לְחַכְמִים,
שְׂאֵזְפָה לְהַכְנִיס אֲוָרְחִים
תְּלַמְיֵי-חַכְמִים וְצַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים לְתוֹךְ
בֵּיתִי.

וְאֵזְפָה לְקַבֵּלם בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה וּבְכַבּוּד
גְדוֹל וּבְשִׂמְחָה רַבָּה, וּתְזַכְּנֵי
לְעַמֵּד לְפָנֵיהֶם, וּלְשַׁרְתֵּם וּלְשַׁמְשֵׁם
בְּעֲצָמִי, בְּכֹל מִינֵי שְׂרוּת וְשִׁמוּשׁ.

וְאַתְּ הָיָה תָּמִיד כְּבוֹשׁ תַּחַת יַד תְּלַמְיֵי-
חַכְמִים צַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים,
וּלְשַׁמֵּשׁ אוֹתָם תָּמִיד, עַד שְׂאֵזְפָה לְהִיּוֹת
נִכְלָל בְּמַדְתּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ-
הַשְּׁלוֹם, לְהִיּוֹת שָׁלֵם בְּמַדַּת הַחֶסֶד בְּאַמֶּת.

וּבְזָכוֹת זֶה תַּעֲזְרֵנִי, שְׂאֵזְפָה לְהַתְּפַלֵּל
תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ בְּכוֹנֵה גְדוֹלָה
בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ, וּבְמַחְשָׁבָה זָפָה וּנְכוֹנָה,
לְשַׁמֵּךְ הַגְּדוֹל לְבַד בְּאַמֶּת, וּבְלֵי שׁוּם
בְּלָבוֹל וְעַרְבוּב הַדַּעַת, וּבְלֵי שׁוּם
מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת כָּלֵל.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִתְּפִלוֹת רְעוּת,
וְלֹא יִבְלָבוּ הַתְּפִלוֹת רְעוּת
אֶת תְּפִלָּתִי הַקְּדוּשָׁה. וְתִתְקַן וְתִזְכָּךְ אֶת
תְּפִלָּתִי, וְתִהְיֶה תְּפִלָּתִי שְׁלֵמָה וּסְדוּרָה
בְּפִי, וְיִהְיֶה נָא אֲמָרִי לְרִצּוֹן לְפָנֶי אֲדוֹן כָּל.

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א קמה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רסו, 'ולמקנהו עשה סבת')

"וַיִּטַע אֲשֵׁל בְּנֵי אֶרֶץ שֶׁבַע, וַיִּקְרָא שֵׁם

בָּשִׂם ה' אֵל עוֹלָם" (בראשית כא, לג)

"על-ידי אותו 'אשיל', נקרא שמו של הקדוש-ברוך-הוא
'אלוה' לכל העולם. לאחר שאוכלים ושותים, אומר להם:
'ברכו למי שאכלתם משלו!' - סבורים אתם: 'שמשלי
אכלתם?' - 'משל מי שאמר והיה העולם אכלתם!'"
(רש"י; סוטה י:)

- מצות 'הכנסת אורחים' -

שנזכרה להכניס אורחים הגונים בתוך ביתנו

וּנְבִינָה בֵּיתֵנוּ לְשֵׁם יְהוָה לְעֶסֶק בּוֹ
בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּלְהַכְנִיס בּוֹ
אֲוָרְחִים הַגּוֹנִים, עַד שְׂיִהְיֶה בֵּיתֵנוּ בֵּית-
תּוֹרָה וּתְפִלָּה, "בֵּית וְעַד לְחַכְמִים",
וּנְקָרָא שֵׁם "בָּשִׂם יְהוָה אֵל עוֹלָם".

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"א עד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עד, 'רומה על השמים')

"וַיֵּרָא וְהָיָה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו,

וַיֵּרָא וַיִּרְץ לְקִרְאָתָם" (בראשית יח, ב)

- מצות 'הכנסת אורחים' -

שנזכרה להכניס אורחים תלמידי-חכמים בתוך ביתנו

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וּתְזַכְּנֵי לְהַכְנִיס אֲוָרְחִים תְּלַמְיֵי-חַכְמִים
בְּתוֹךְ בֵּיתִי.

וְאֵזְפָה לְקַבֵּלם בְּכַבּוּד גְּדוֹל, וּלְכַבְּדֵם
בְּכָל עֵז וּפָאָר, עַד שְׂיַעֲלֶה
לְפָנֶיךָ מִצּוּהַ זֶה שֶׁל 'הַכְּנֶסֶת אֲוָרְחִים
תְּלַמְיֵי-חַכְמִים', כְּאֵלוֹ הַקְּרִבְתִּי תְּמִידִין
כְּסֻדְרָן.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א נה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נה, 'אבא שאול אומר')

"הנה נא הואלתי לדבר אל אדני,

ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז)

- שנזכה בתפלתנו לבחינת 'עפר ואפר' -

רבוננו של עולם, "הנה נא הואלתי לדבר אל אדני, ואנכי עפר ואפר". עזרנו שתהיה תפלתנו בשלמות לפניך, ונזכה על-ידי תפלתנו, להכניע הרע שבפרט ושבכלל.

ותעזרנו ותזכנו להתפלל לפניך, במסירות-נפש עצום מאד באמת לאמתו, עד שיתבטל כל חמרנו וישותנו וגופנו המגשם, הכל יתבטל לגמרי בשעת התפלה. ותהיה תפלתנו בשלמות, כמו תפלות החסידים הראשונים, שהיה להם בשעת התפלה 'התפשטות-הגשמיות'.

וגם נזכה בכחך הגדול, להכניע ולשבר ולבטל, כל הרע של התפלות של הרשעים ופושעי-ישראל שאנו מתפללין עמהם.

ותתן לנו כח לבטל הרע שלהם, ולעשות מהרע פסא לקדשה, עד שיהיה אפר תחת כפות רגלי הקדשה, ויקים מקרא שכתוב: "ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם".

ותושיענו ברחמיך הרבים, שנזכה בתפלתנו, לקשר עצמנו בכלל ובפרט, עם נפשין רוחין ונשמתין של 'שוכני עפר'. ונזכה לעורר ולהקנין

אותם בתפלתנו, שיתפללו כלם עמנו יחד, כמו שכתוב: "הקיצו ורננו שוכני עפר".

ונקשר הדבור של התפלה, עם 'שוכני עפר' בכלל ובפרט, שנזכה לעורר ולהקנין בתפלותנו, כל חלקי נפש רוח ונשמה שלנו שבאו כבר בגלגול ונתתקנו.

וגם נזכה לעורר ולהקנין, כל הנפשות והרוחות והנשמות הקדושות של כל הצדיקים שוכני-עפר קדושים אשר בארץ המה, לעורר את כלם שיתפללו עמנו.

ובזכותם תשמע תפלתנו תמיד, ותאזין קולנו, ותקשיב שועתנו, ותרחם עלינו למענם ולא למעננו, כמו שכתוב: "לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי במ".

☪ [ו] לקוטי-תפלות ח"א מט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

"ויתמהמה וגו'. ויאמר: המלט על נפשך,

אל תביט אחריך" (בראשית יט, טז-יז)

שנזכה למהר להמלט על נפשנו, ולבלי להביט אחרינו, ולבלי להתמהמה אפלו כרגע, ולרוץ במהירות ובזריזות גדול, כל הדרך שהיינו יכולין לילך עד עכשו

ובכן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, ואלהי כל הצדיקים האמתיים, אלהי הראשונים והאחרונים, ואלהי כל ישראל.

יְהִימוּ נָא וַיִּכְמְרוּ נָא רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ
עָלַי, עַל פָּגוּם וּמַבְלָבֶל כְּמוֹנִי,
וְתוֹרְנִי וְתַדְרִיכְנִי בְּאַמְתְּךָ וְתִלְמַדְנִי,
שְׂאֵזְכָה לְדַעַת בְּאַמֶּת אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיִן
זֶה, בְּאִיזָה דֶרֶךְ בְּאִיזָה אַפֶּן לְצַמְצֵם הָאֹר
בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

כִּי אַתָּה יַדְעָתָ, כִּי אָנִי צָרִיךְ לְכַסֵּף אֵלֶיךָ
תָּמִיד וּלְהַשְׁתַּוְּקֶק אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת,
וְלָרוּץ אֵלֶיךָ "כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֶרֶח" הַזֶּה,
שְׁהִייתִי יָכֹל לִילֵךְ בְּזִמְנֵן שְׁהִייתִי נְזוּף
מִלְפָּנֶיךָ, כִּי כָּבֵד כָּלִיתִי יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה
בְּהַבֵּל וְרִיק.

מָה אֹמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמָה
אֶסְפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, אֵינִן לִי
פֶה לְהִשִּׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ.

וּבְמִקוֹמוֹת אֱלוֹ שְׁנַתְפַּסְתִּי בָהֶם
בְּעוֹנוֹתֵי-הָרַבִּים, בּוֹדֵאֵי
אֵינִן שׁוֹם דֶּרֶךְ לְצַאת מֵהֶם בְּהַדְרָגָה כְּסִדֵּר.
וּבּוֹדֵאֵי הַהֶכְרַח לְבָרַח מִשָּׁם מְהֵרָה
וְלָרוּץ מִשָּׁם בְּמַהִירוֹת וּבְזָרִיזוֹת
גְּדוֹל, לְמַהֵר לְהַמְלִיט עַל נַפְשִׁי,
וְלִבְלִי לְהַבִּיט אַחֲרַי, כִּי לֹא אוֹכַל
לְהִתְמַהֵמֵה עוֹד חֵס וְשָׁלוֹם אֶפְלוּ
כְּרַגְע.

וְאַתָּה צָרִיךְ לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים
עָלַי הַגְּנוּזִים אֶצְלָךָ, וּלְהוֹצִיאֵנִי
מִהָרָה בְּזָרוּעַ עֵזָךָ, וְלִשָּׂא אוֹתִי "עַל כִּנְפֵי
נְשָׁרִים", וּלְהַבִּיא אוֹתִי אֵלֶיךָ, לְקַרְבְּנִי
לְעַבּוֹדְתְּךָ, חֵישׁ קַל מְהֵרָה, כִּי עַדִּין לֹא
אֶבְדֶּה תְּקוּמִי "וְתוֹחַלְתִּי מִיְהוָה", כִּי

"חֲסָדֶי יְהוָה כִּי לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמָיו".

אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן, אָנִי מְכַרַח לְצַמְצֵם
אֹר הַתְּלַהֲבוֹת לְבָבִי, כַּאֲשֶׁר נִגְלָה
לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים. כִּי גְלוּי וַיְדוּעַ
לְפָנֶיךָ, לְכַמָּה פְּגָמִים בְּאִתִּי, עַל-יְדֵי רַבּוּי
הַתְּלַהֲבוֹת חוּץ מִהַמְדָּה. "וְאָנִי בְעַר וְלֹא
אֲדַע, בְּהַמּוֹת הִייתִי עִמָּךְ".

עַל-כֵּן בְּאִתִּי לְפָנֶיךָ, אָבִי אָבִי, אֲדוֹנִי
אֲדוֹנִי, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל וְקַדוֹשִׁי,
צוּר לְבָבִי. הֲרִינִי מִשְׁלִיךְ עֲצָמֵי עָלֶיךָ,
הֲרִינִי מוֹסֵר גּוּפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנַשְׁמָתִי
אֵלֶיךָ לְבַד. "בִּיָּדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי, פְּדִיתָהּ
אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת. אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי
אֶשָּׂא". וְאָנִי מוֹסֵר כָּל לְבָבִי עָלֶיךָ לְבַד.

"הוֹרְנִי יְהוָה דְּרַכְךָ, אֶהְלֵךְ בְּאַמְתְּךָ,
יַחַד לְבָבִי לִירְאָה שְׁמֶךָ". הוֹרְנִי
וְלַמְדְנִי, אִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיִן הַתְּשׁוּקָה
וְהַתְּלַהֲבוֹת אֵלֶיךָ, וְאִיךְ לְצַמְצֵם אֶת
הַתְּלַהֲבוֹת.

בְּאַפֶּן שְׂאֵזְכָה לְתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת,
וְלִילֵךְ בְּדַרְכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים,
וְלְהִתְדַבֵּק בְּמַדּוּתֶיךָ הַטּוֹבוֹת, וּלְקַבֵּל עָלַי
תָּמִיד עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, בְּאַהֲבָה
וּבְרִצוֹן, בְּאִמָּה וּבִירְאָה, בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה, וְלַעֲבֹד אוֹתְךָ בְּאַמֶּת-
לְאַמְתּוֹ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב
בְּאַמֶּת.

וְאַזְכָּח לָרוּץ מְהֵרָה, כָּל הָאֶרֶח הַזֶּה
שְׁהִייתִי יָכוֹל לִילֵךְ בְּזִמְנֵן
שְׁהִייתִי נְזוּף מִלְפָּנֶיךָ. וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאֵזְכָה

לְתַקַּן מְהֵרָה בְּחַיֵּי, כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי
לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַל-יְדֵי
חַטָּאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי הָרַבִּים וְהַעֲצוּמִים.

חֹם וְחַגְנִי, וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, חֵישׁ
קַל מְהֵרָה, יִשׁוּעָה שְׁלָמָה
וְאַמְתִּיית, יִשׁוּעַת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף בְּאַמֶּת,
יִשׁוּעָה הַנִּצְחִית, לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְח
נִצְחִים.

תָּן לִי תַקְוָה טוֹבָה חֵישׁ קַל מְהֵרָה, תָּן
לִי חַיִּים אֲמִתִּיִּים, הִסֵּר מִמֶּנִּי יְגוֹן
וְאַנְחָה, "שִׂמַּח נֶפֶשׁ עַבְדֶּךָ, כִּי אֵלֶיךָ אֲדַנִּי
נֶפְשִׁי אֲשָׂא". זַכֵּנִי מְהֵרָה לְתִשׁוּבָה שְׁלָמָה
בְּאַמֶּת, וְאַזְכֵּה לָשׁוּב לְמַקּוֹר שְׁנַחֲצַבְתִּי
מִשָּׁם.

"הַשִּׁיבֵנִי וְאַשׁוּבָה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי.
שׁוּבָה יְהוָה עַד מָתַי וְהִנַּחֵם
עַל עַבְדֶּיךָ. הַשִּׁיבֵנּוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה
חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם. יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי,
וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי".
אָמֵן וְאָמֵן.

וַיִּמְשַׁךְ עָלֵינוּ אֹר הַחֶסֶד מ'בְּקָר
דְּאַבְרָהָם'. "וּכְאוֹר בְּקָר, יִזְרַח" עָלֵינוּ
אֹר הַחֶסֶד וְהִרְחָמִים וְהַחֲמִלָּה וְהַחֲנִינָה.
"יּוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֶסְדּוֹ וּבְלִילָהּ, שִׁירָה
עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַיִּי".

וְעַל-יְדֵי אֹר הַחֶסֶד 'בְּקָר דְּאַבְרָהָם'
שֶׁתִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים, עַל-יְדֵי-זֶה תִזְכְּנוּ לְהַכְנִיעַ
וּלְאַכְפִּיא סִטְרָא ד"קָן כָּל בְּשָׂר", שֶׁהוּא
ה"רוּחַ סְעָרָה" - תַּחַת ה'דְּבֹר דְּקַדְשָׁה'.
וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "רוּחַ סְעָרָה עוֹשֶׂה
דְּבָרוֹ". וַיִּתְבַּטְּלוּ מִן הָעוֹלָם מֵעַלֵינוּ וּמֵעַל
גְּבוּלָנוּ, כָּל הַדְּבֹרִים רָעִים שֶׁבְּעוֹלָם.

וְנִזְכָּה לְדְבֹר דְּקַדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, וּלְתַקַּן
פְּגָם-הַדְּבֹר, וְנִזְכָּה שִׁיֵּצֵא
הַדְּבֹר בְּקַדְשָׁה מִפִּינוּ, בְּשִׁיר וְשִׁבַח וְרִנָּן
וְהִלֵּל לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְתִזְכְּנוּ מֵעַתָּה, שְׁלֵא יֵצֵא מִפִּינוּ שׁוֹם
דְּבֹר פְּגוּם כָּלֵל. רַק כָּל
דְּבֹרֵינוּ, יְהִיו רַק דְּבֹרִים קְדוֹשִׁים, בְּתוֹרָה
וְתִפְלָה, וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת, וְשִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת, לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, וּבִירְאֵת-שָׁמַיִם וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, בְּאַמֶּת וּבִלְבַב שָׁלֵם, בְּקַדְשָׁה
וּבִטְהָרָה גְּדוֹלָה כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב. "יִמְלֵא פִי
תְהִלָּתְךָ, כָּל הַיּוֹם תִּפְאַרְתְּךָ. תְהִלַּת יְהוָה
יְדַבֵּר פִּי, וַיְכַרְךָ כָּל בְּשָׂר שֵׁם קְדִשׁוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד".

☪ [ז] לְקוּטֵי-תִפְלוֹת ח"א לַח ☪
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לַח, מ'מַרְכַּבַת פְּרַעָה וְחִילוֹ)
"וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר עָמַד שָׁם" (בְּרַאשִׁית יט, כז)
"אַבְרָהָם תִּמְנָן תִּפְלוֹת שִׁחְרִית" (בְּרַכּוֹת כו:)
שְׁנִזְכָּה לְהִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ חוּט שֶׁל חֶסֶד, 'אֹר
הַחֶסֶד, מ'בְּקָר דְּאַבְרָהָם' - וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְהַכְנִיעַ ה"קָן כָּל בְּשָׂר"

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ חוּט שֶׁל חֶסֶד, בְּרַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים וּבִחֶסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים,

☪ [ח] לקוטי תפלות ח"א מדמה-מו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מד, 'מקאת בפנים בתפלה')

"וישכם אברהם בבקר אל המקום

אשר עמד שם" (בראשית יט, כז)

"כל הקובע מקום לתפלתו, אלקי אברהם בעזרו"
(ברכות:)

שנזכה לקבוע מקום לתפלתנו -
ואלקי אברהם יהיה בעזרנו

וּזְכַנּוּ לְקַבֵּעַ מְקוֹם לְתַפְלָתֵנוּ, וְעַל-יְדֵי-
זֶה יִהְיֶה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם בְּעִזְרֵנוּ,
שְׁנֹזְכָה בְּזִכְוֹתוֹ, לְקַדֵּשׁ הַמְּקוֹם שָׁאֵנוּ
עוֹמְדִים עָלָיו לְהַתְּפַלֵּל, בְּקִדְשַׁת אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל.

וְיִהְיֶה מִחֲנוּ וְשִׁכְלָנוּ צַח וְזָךְ כַּכֶּסֶף
הַטָּהוֹר, בְּלֵי שׁוֹם תַּעֲרֹכֶת סִיג
וּפְסֻלָּת, וּבְלֵי שׁוֹם מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת
וּבְלִבּוֹל-הַדַּעַת כָּלֵל, כִּי "בִּידֶךָ כַּח
וּגְבוּרָה, וּבִידֶךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל".

☪ [ט] לקוטי תפלות ח"א פח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט, 'חצות')

"וישכם אברהם בבקר אל המקום

אשר עמד שם" (בראשית יט, כז)

שְׁנֹזְכָה בְּכָל בִּקְר: 'לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁמַיִם',
וְלְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי-זֶה 'דַּעַת-דְּקֻדְשָׁה' -
וְלְהַמְשִׁיךְ בְּכָל בִּקְר 'חֹוֹט שֶׁל חֹסֵד' מ'בִּקְר
דְּאַבְרָהָם'

וְאַזְכָּה בְּכָל בִּקְר, לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁמַיִם.
וְתַעֲזְרֵנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי דַּעַת
דְּקֻדְשָׁה עַל-יְדֵי-זֶה, דַּעַת זָךְ וְצַח, דַּעַת
אִמְתִּי, שְׁאִזְכָּה עַל-יְדוֹ לְשׁוֹב אֵלַיךְ
בְּאִמְת, וְלִהְיוֹת כְּרַצוֹנֶךָ הַטּוֹב בְּאִמְת
מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלַי בְּכָל בִּקְר, 'חֹוֹט שֶׁל
חֹסֵד' מ'בִּקְר דְּאַבְרָהָם'. וְיִקִּים
מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "יּוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֹסֵדוֹ,
וּבְלַיְלָה שִׁירָה עִמִּי, תַּפְלָה לְאֵל חַיִּי".
וְנֹאמֵר: "יְהוָה בְּהַשְׁמִים חֹסֵדֶךָ, אֲמוֹנַתְךָ
עַד שְׁחָקִים". וְנֹאמֵר: "חֲדָשִׁים לְבִקְרִים
רַבָּה אֲמוֹנַתְךָ". יְהִיו לְרַצוֹן אִמְרֵי-פִי
וְהַגִּיזוֹן לְפִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי.
אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [י] לקוטי תפלות ח"א נג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נג, 'ה"א הדעת')

"וה'פקד את שרה" (בראשית כא, א)

- ענין 'פקידת עקרות' -

"פי ברוך אברהם, והרבה ארבה את

זרעך ככוכבי השמים" (בראשית כב, יז)

שְׁנֹזְכָה לְפַקֵּד עַקְרוֹת בַּתְּפִלָּתֵנוּ - וְשִׁיְהִיו כָּל
הַעֲקוּרוֹת נְפֻקְדוֹת לְטוֹבָה חַיִּשׁ קַל מְהֵרָה

וְתִרְחַם עֲלֵינוּ, וְתִתֵּן לָנוּ כַח, שְׁנֹזְכָה
לְפַקֵּד עַקְרוֹת בַּתְּפִלָּתֵנוּ.
וְתִלְמַדְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, אִיךְ לְהַתְּפַלֵּל
בְּשִׁבִיל עַקְרוֹת, לְפַקְדֵם לְטוֹבָה בְּדַבַּר
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ וְתִאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ,
שִׁיְהִיו כָּל הַעֲקוּרוֹת נְפֻקְדוֹת
לְטוֹבָה חַיִּשׁ קַל מְהֵרָה, וְיִוְלִידוּ בְּרַחֲמֶיךָ
בָּנִים חַיִּים וְקַיִמִים, וְיִתְרַבּוּ עִמָּךְ "בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כַּחֹול הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמַּד וְלֹא
יִסָּפֵר".

וּכְשֶׁם שֶׁגָּבְרוּ רַחֲמֶיךָ עַל אֲבִינוּ
הָרִאשׁוֹן, "אָחַד הָיָה אַבְרָהָם"
אֲבִינוּ, וְאַשְׁתּוֹ שָׂרָה אִמְנוּ - אֲשֶׁר זָכְרָתָם

לְטוֹבָה, וְתִפְקְדֶם לְעֵת זְקֻנוֹתֵם, וְנָתַתְּ לָהֶם אֶת יִצְחָק, וְהִבְטַחְתָּם לְהִרְבוֹת זָרְעוֹ "כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם".

בֶּן יְהוּמוֹ נָא מַעֲיֵךְ וּרְחַמֵיךְ, עַל כָּל עֲקָרוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עֵינֵיהֶם תּוֹלוֹת אֵלֶיךָ לְבָד, שֶׁתִּתֵּן לָהֶם זָרַע שֶׁל קַיְמָא, לְעִבּוּדְתֶךָ וּלְיִרְאַתֶךָ.

רַחֵם עֲלֵיהֶם לְמַעַנְךָ, וּפְקֹדֶם לְטוֹבָה, וּמֵלֵא מִשְׁאֲלוֹתֵם בְּרַחֲמִים, וְתַעֲתֵר לָהֶם, וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתָם, וְתִתֵּן לָהֶם הַרְיוֹן חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה.

וַיִּזְכּוּ לְהוֹלִיד זָרַע שֶׁל קַיְמָא, וַיִּשְׁמְחוּ אָבִיהֶם וְאִמָּם בָּהֶם, וַיִּזְכּוּ לְגִדּוֹלָם לְתוֹרָה וּלְחֶפֶז וּלְמַעֲשֵׂים-טוֹבִים, לְאָרֶץ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים.

הַשָּׁמַיִם לָרֹב". וְלֹא יִהְיֶה בְּנֵו עֶקֶר וְעֲקָרָה, וְתִפְקֹד לְכָל חֲשׂוֹכֵי בָּנִים בְּזָרַע שֶׁל קַיְמָא לְעִבּוּדְתֶךָ וּלְיִרְאַתֶךָ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה, שְׂיִתְגַּלֶּה יִרְאָה שְׁלֵמָה, יִרְאָה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם, וְתִשְׁפִּיעַ יִרְאַתֶךָ וּפְחָדֶךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וַיִּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פֹּעֵלְתוֹ, וַיִּבִין כָּל יִצְוֹר כִּי אַתָּה יוֹצֵרְתוֹ.

⊗ [יב] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב יב ⊗
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'איה מקום כבודו')
"וְאִיֵּה הַשָּׂה לְעֵלָה" (בראשית כב, ז)
שְׂנִזְכָּה לְחַפְּשׁוֹ וּלְבַקְּשׁוֹ: "אִיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" יִתְבָּרַךְ, בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שֶׁה' יְרִידָה' תִּהְיֶה 'תְּכֵלִית הַעֲלִיָּה'

אֲשׁוּמְטָה בְּשׂוֹקִים וּבְרַחוּבוֹת, "אֲבַקְּשָׁה אֶת שְׂאֵהְכָה נַפְשִׁי, בְּקִשְׁתִּי וְלֹא מִצְּאֵתִי. אֶקוּמָה נָא וְאֶסוּבְכָה בְּעִיר". "אֲלֹכָה לִי אֵל - הַהָרִים", "אֲשָׂא עֵינַי - לְמַרְחֹק".

אֲחַפְּשֵׁ וְאֲבַקְּשׁ: אִיֵּה, אֶפּוֹא הוּא, "אִיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", אִיֵּה הַעֲצָה וְהַתְּחַבּוּלָה, שְׂאֲזַכָּה לְמוֹצְאוֹ וּלְהַפִּירוֹ, אֲשׁוּטֵט לְבַקֵּשׁ אֶת יְהוָה וְלֹא מִצְּאֵתִי.

חֲלֵץ מִמְּנֵי בַעֲוֹנוֹתֵי-הָרַבִּים. שׁוֹטְטֵתִי בְּאַרְבַּע פְּנוֹת תְּרוּפָה לֹא מִצְּאֵתִי. שְׁבַתִּי אֵלֶיךָ בְּבִשְׁת פָּנִים לְשַׁחֲרָךְ אֵל בְּעַת צָרְתִּי. כִּי צָר וָמָר לִי מְאֹד, צָר וָמָר לִי מְאֹד.

לֹא יִדְעֵתִי נַפְשִׁי, אֲנִי פְּנִיתִי, אֲנִי פְּנִיתִי, "כִּי הִסְתַּרְתָּ פְּנֵיךְ מִמְּנֵי, וְתִמּוּגְנִי בְּיַד

⊗ [יא] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א ס ⊗
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ס, 'פתח רבי שמעון')
"וְה' פָּקַד אֶת שָׂרָה" (בראשית כא, א)
- עֲנִין 'פְּקִידַת עֲקָרוֹת' -
"כִּי בָרַךְ אֲבִרְכָךְ, וְהִרְבָּה אֲרָבָה אֶת זָרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, וְכָחוּל אֲשֶׁר עַל שִׁפְתַי הַיָּם" (בראשית כב, יז)
שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַח לְפָקֵד עֲקָרוֹת בְּדַבּוּרֵינוּ, וְלֹא יִהְיֶה בְּנֵו עֶקֶר וְעֲקָרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה יִרְאָה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם

וְנִזְכָּה, שְׂיִהְיֶה דַבּוּרֵינוּ בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, עַד שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַח לְפָקֵד עֲקָרוֹת בְּדַבּוּרֵינוּ, וַיִּהְיֶה כְּלִי הַדְּבוּר סְמוּכִים לְכָלִי הַהוֹלָדָה. וְנִזְכָּה לְפַעַל עַל-יְדֵי דַבּוּרֵינוּ בְּקִדְשָׁה, הוֹלְדוֹת קְדוּשׁוֹת.

וַיִּתְרַבּוּ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, "כָּחוּל אֲשֶׁר עַל שִׁפְתַי הַיָּם", ו"כְּכֹכְבֵי

עונותי", הרבים והעצומים מאד מאד יותר מחול ימים.

אוי ואבוי, כי "הלא על פי אין אלהי בקרבי, מצאוני הרעות האלה". כי בעונותי הרבים, נתעקם לבי ודעתי ומחי, ונשלכתי למקומות הרחוקים מן הקדשה מאד, הנקראים 'מקומות-המטנפים'.

עד אשר נתעקם ונתבלבל ונשחת לבי, ונתעקם ונתעקש ונתפתל בכמה מיני עקמימיות על עקמימיות, בלי שעור וערך ומספר, אשר "כשל כח הסבל".

רבוננו של עולם, כבר הבטחתנו בכמה הבטחות והזהרתנו בכמה אזהרות: "שאין שום יאוש בעולם כלל".

זבני, שאזכה לחפש ולדרש ולבקש אותך באמת, עד אשר אזכה למצא אותך מהרה, באפן שאזכה להתקרב אליך באמת. עזרני כי עליך נשענתי.

זבני, עזרני, שאזכה לבקש ולחפש את כבודך באמת, עד שאמצאך באמת.

חנני חנני, בשם שנברו רחמיך עלינו, והודעתנו מרחוק תורה הנבוהה הזאת: "שיכולין למצא אותך, אפלו בתכלית תכלית הירידה.

על-ידי החפוש והבקשה:

איה - איה איפוא הוא -
איה קדשתי - איה טהרתי -
איה נפשי ורוחי ונשמתתי -
"איה יהוה אלהי אבותינו המעלה אותנו מארץ מצרים" מערות הארץ - "איה המעלה אותנו מים" - "איה מקום כבודו".

שעל-ידי-זה זוכין: שתהיה ה'ירידה', 'תכלית העליה'.

בן ברחמיך הרבים, תעזרנו ותזכנו, שנזכה לקיים את כל דברי התורה הזאת באמת, כרצונך, וכרצון צדיקיך-האמתיים שגלו זאת התורה הגנוזה בעולם.

באפן שנזכה למצא אותך באמת תמיד, ותהיה הירידה תכלית העליה. ואזכה לצאת ולעלות מהרה, מכל המקומות-המטנפים שנפלתי בהם בעונותי הרבים, ולעלות בתכלית העליה, ולשוב בתשובה שלמה לפניה, באמת ובלב שלם, כרצונך הטוב.

ואזכה להתקרב לכבודך הגדול והקדוש. ותעזרני שיהיו כל מעשי לשם כבודך באמת, ואזכה לפלס דרכי תמיד, ולהסתפל בכל דבר אם יש בו רצון השם יתברך וכבודו, אז אעשה אותו בזריזות.

וְאִם אֵין בּוֹ כְבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲמַנֵּעַ
לַעֲשׂוֹתוֹ. וְלֹא אֶסְתַּכַּל עַל עֲצָמַי
וּכְבוֹדֵי כָּלֵל, וְלֹא עַל שׁוֹם דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם.
רַק אֶכּוֹן בְּכָל דְּבַר לְשִׁמְךָ וְלִכְבוֹדְךָ
בְּאֵמֶת.

וְנִזְכָּה מִהֲרָה, לְמִלְאֵת רְצוֹנְךָ הַקְּדוֹשׁ
אֲשֶׁר רְצִיתָ בְּבְרִיאת עוֹלָמְךָ,
אֲשֶׁר בְּרִאתָ הַכֹּל לִכְבוֹדְךָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"כֹּל הַנִּקְרָא בְּשָׁמַי וְלִכְבוֹדֵי, בְּרִאתִיו
יִצְרַתִּיו אִף עֲשִׂיתִיו".

וַיִּתְגַּלּוּ עַל-יַדֵּינוּ, כָּל חֻלְקֵי כְבוֹדְךָ
הַקְּדוֹשׁ, מִכָּל דְּבַר וּדְבַר
שְׁבַע עוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת, אֲשֶׁר
כָּל הַעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם בְּרִאתָ
הָעוֹלָם, כֻּלָּם הָיוּ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, שִׁיתְגַּלֶּה וַיִּתְגַּדֵּל עַל-יַדֵּי כָּל
חֻלְקֵי הַבְּרִיָּאָה.

וְאִזְכָּה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אוֹתְךָ בְּאֵמֶת, עַד
שִׁיתַּתְקֵנוּ וַיִּתְכַּפְּרוּ עַל-יַדֵּי-זָה,
כָּל הַהֲרַהוּרִים-רָעִים, וְכָל הָעַקְמִימִיּוֹת
שֶׁבִלְב, וְכָל הַהֲרַהוּרִים שֶׁהֲרַתִּי אַחֲרֶיךָ,
וְאַחֲרֵי צְדִיקֶיךָ-הָאֱמִתִּיִּים, וְאַחֲרֵי מִדּוֹתֶיךָ
וּדְרָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוּרִים וְהַנְּכוֹנִים.

כֻּלָּם יִתְכַּפְּרוּ וַיִּתְתַּקְּנוּ, כְּאֵלוּ הַקְּרִבְתִּי
עוֹלוֹת לְפָנֶיךָ, שֶׁהֵם בָּאִים לְכַפֵּר
עַל הַרְהוּרֵי-הַלֵּב.

אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ גְּלִיָּה כְבוֹד מְלֻכּוֹתְךָ עָלֵינוּ
מִהֲרָה, וְהוֹפֵעַ וְהַנְּשֵׂא עָלֵינוּ
לְעֵינַי כָּל חַי. חוֹסֶה עַל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
הַמְּחַלֵּל בֵּין הַגּוֹיִם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּיִּים,
וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.

בְּאֵפֶן שְׁנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת וּלְנַשֵּׂא כְבוֹדְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּכְבוֹדְךָ יִמְלֵא
כָּל הָאָרֶץ. וְ"כֹל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים
בְּאֵפֶיו", יִתְנוּ כְבוֹד וְהִדָּר לְשִׁמְךָ, וַיִּסְפְּרוּ
שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ, "כְּבוֹד מְלֻכּוֹתְךָ יֵאמְרוּ
וַגְּבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם
כְּלוֹ בְּכְבוֹדְךָ, וְהַנְּשֵׂא עַל כָּל
הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ. וְהוֹפֵעַ בְּהִדָּר גָּאוֹן עֲזָךְ, עַל
כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל אֶרֶץ. וַיִּדַּע כָּל פֶּעוּל כִּי
אַתָּה פִּעַלְתָּנוּ, וַיִּבִּין כָּל יִצּוֹר כִּי אַתָּה
יִצְרַתָּנוּ. וַיֵּאמֶר כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֵפוֹ.
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ, "וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל
מְשָׁלָה". "וַיִּבְרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ וּמְרוֹמֶם עַל
כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה". "בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ. וּבְרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן".

